סדר פסח

ערוך ומבואר ע"י ד"ר מלכיאל זוארץ ז"ל

קדש	ורחץ
סבן	ושטוף
סחט	ותלה
גהץ	ולבש

✶

הא לחמניה די אכלו אבהתנא כל השנה, בפסח אסורה. כל דיכפין וכל דיצריך עם פיתה יפסח. השתא אבוד, לשנה הבאה בעיר העתיקה — אצל אבו־יוסוף.

✶

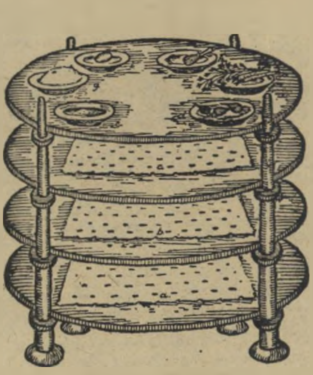

המצה שלנו לבחירות הבאות

✶

מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע ורבי אלעזר בן־עזריה ורבי עקיבא ורבי טרפון וד"ר מלכיאל שהיו מסובין בבני־ברק והיו משחקים בקלפים כל אותו הלילה, עד שהגיעו תלמידיהם ואמרו להם: רבו־תינו, שמענו קול קריאת־שמע של ניידת.

✶

כנגד ארבעת בנים דיברה התורה: בן-אהרון, בן-הרוש, בן-חמו, ובני-בנישתי. כנגד ארבעה בנים דיבר הבי־טוח הלאומי — מי שיש לו פחות לא מקבל כלום!

✶

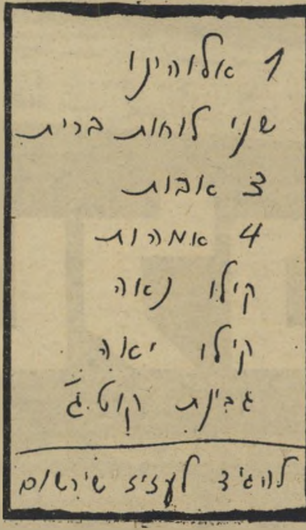

רשימת קניות לערב החג

✶

אלו עשר מכות שהביא הקדוש ברוך הוא על המצרים במצריים, ואלו הן:

מכת זעץ
2 מכות שמיר
מכת פלאסק
מכת ויש
מכת שוטו
מכת צ'יקיטה
2 סטירות־לחי
מכת־בחירות

רבי מלכיאל היה נותן בהן סימנים:
קמצ"ר, פחפ"ח, בצכצ"ך.

ZOO

העורך והמייסד הראשון:
ד"ר מלכיאל זוארץ ז"ל
ממשיכי דרכו יבל"א: ב. מיכאל, חנוך מרמרי,
קובי ניב, אפרים סידון
כתובת המערכת: רחוב זוארץ 1

ליגה א' — צפון

הברברים התברברו בבירות

שלושער נפלא של בן־אבו השאיר את ערפאת וחבריו פעורי־פה והמומים

מטובי בחורינו — ברברי פלסטין 0:3 (0:0)

זמן רב לאחר שריקת הסיום עוד יזכור קהל־השיא של מיליוני צופים נלהבים, כיצד הלמו בן־אבו וחבריו בפלסטינים במבצע מזהיר אשר הוכיח שוב כי כאשר יש רצון — יש יכולת, וכי לבחורים שלנו יש עוד הרבה־הרבה מה להגיד בשטח הזה של כיבוש שערים.

נראה כי נבחרתנו יצאה זמנית מאיזור הסכנה שבתחתית הטבלה, ופינתה את מקומה ליריבתה הוותיקה — נבחרת פלס־טין, שהציגה הפעם רמה ירודה ומשחק חסר־תכלית.

אך הבה נחזור אל אותן דקות גורליות, אשר שינו את מצב הטבלה באיזור, תכלית שינוי. לאחר משחק נרפה ברוב שלבי המחצית הראשונה חלה התעוררות מסויימת בקרב שחקני שתי הקבוצות: האות, כאילו ניתן, שעה שהשער הישראלי עמד במצב מסוכן לאחר בעיטת קרן מכיוון ניקוסיה, ורק תושייתו של מנחם תושיה, השוער הישראלי, הצילה את נבחרתנו משער בטוח.

היה זה בן־אבו, כאמור, בשנה הששית לעימות, שפרץ קדימה, ניצל את המבוכה בשורות ההגנה וירה כדור מהיר אל רשתו של היריב ההמום — 0:1. שתי דקות לאחר מכן פיתחו בחורינו משחק התקפה נאה, אשר בסיומו דחק בן־אבו את הכדור לרשת בשנית. בשורות הקבוצה הפלסטינית ניכרו סימני מבוכה וליאות, ושחקניה נעץ על המיגרש כצללים. הבחורים שלנו היי־טיבו לנצל חולשה זו, העלו כדור נאה לבן־אבו אשר בבעיטת־יעף קבע את תוצ־את המישחק.

אין ספק, מעולם לא הציגה הנבחרת מיבצע כה מזהיר וכה מושלם. הייתם צריכים לראות כיצד כיסחו את הברברים אחד־אחד, ואיך חיסלו כל נסיון שלהם להגיע למצב בעיטה, עוד לפני שהצליחו לעבור חצי־מיגרש. כן, רבותי! הכנסנו להם! ככה זה בכדורגל: יש מנצחים, ויש מפסידים. מה לעשות, הכדור הוא עגול!

מצב תחתית הטבלה לאחר מישחק זה:

קבוצה	מש'	שע'	נק'
15. ישראל	12	61:57	28
16. פלסטין	12	55:60	26

הממשלה אסרה דיבורים אודות עיסקות מקרקעין

בישיבתה אמש, החליטה הממשלה לאסור באיסור חמור כל דיבורים אודות רכישת מקרקעין בשטחים המוחזקים, הן לפני העיסקה, הן לאחריה, והן בשעת ביצועה.

דובר הממשלה הבהיר שצעד זה בא על־מנת להרגיע את הרוחות, שנסערו בעקבות גל הדיבורים המיותרים, לו היינו עדים בעת האחרונה.

נודע, שמנהל הקרן־הקיימת, שנתפס בשעת דיבור, יושעה לאלתר מתפקידו, ובמקומו יבוא מר ה. קלר, חרש־אילם בעל מוניטין ויידע מעמיק בענייני רכישת קר־קעות ופרצלציה.

„לא נניח לדברנות הזולה להכתיב לעם היהודי את גבולותיו," אמרה ראש־הממשלה בישיבה, „וישנם דברים שהשתיקה יפה להם, לא? אז בגלל זה צריך לכתוב בעיתונים? זה כבר סיבה לכעוס?"

כמו־כן הוטל על שר־המישפטים להביא בפני הכנסת הצעת־חוק לתיקון דיני־עונשין, שתדון בעונש שיוטל על מדברים בפרהסיה ועל קשירת קשר לשיחה מקור־קעת. העונשים המוצעים יהיו כדלקמן: מי שדיבר בזדון ובפרהסיה על רכישת קרקעות בשטחים, והוא יהודי, או שאימו יהודיה, או שגוייר כהלכה, דינו — 4 שנות סובסידיה או 20 מיליון ל"י תמורתן. מי שדיבר בתום־לב לפני, אחרי, או תוך־כדי עיסקת מקרקעין, ולא הוכחה כוונה זדו־נית, והוא איננו קטין, דינו — 7 שנות סובסידיה או 40 מיליון ל"י תמורתן.

שר־התיקשורת הציע ליטול על עצמו פיתוח שורת סימנים מוסכמים ותמרורים, שתאפשר המשך ניהול עיסקות המקרקעין ביעילות מירבית ובשקט מופתי.

נמסר שתנועת מיח"א שוקלת הגשת הצעת אי־אמון בממשלה.

התנ"ך: „לא! — לתבוסתנים"

פקחי מישרד הביטחון והתנ"ך פשטו אמש על בתיהם של מיספר אנשים הידו־עים כמתנגדים לתוכנית „א"י השלמה". על כך מסר אמש דובר השר. הפושטים החרימו מיספר סיפרי־קודש, ובתוכם סיפרי תנ"ך מבוארים ומפורשים.

כידוע, קבע מר דיין כי למתנגדי רכישת החלקות והנחלות אין כל חלק ונחלה בתנ"ך, וכי מי שאינו חפץ בשכם ובחברון — התנ"ך אינו חפץ בו. הדובר דחה מכל בכל את הטענה בדבר ערכו האוניברסלי של התנ"ך ושליחותו האנושית הרחבה, באומרו שלמרות הימצאותם של ספיחים שוליים כמו חזון אחרית הימים ודומיו, יש לראות בתנ"ך תוכנית מדינית המחייבת גם היום.

אין פלסטינים -

אבו יוסף

כמאל נאצר

כמאל עדואן

עובדה.

מפה ומשם

כתבנו באילת מוסר כי חלו שיבושים בחציית ים־סוף. נחשון בן־עמינדב, כבן 30 מרעמסס, שנכנס ראשון למים, שקע בשלו־לית זפת וכל המאמצים לחלצו עלו בתוהו. צוות חילוץ מיוחד יצא למקום.

✶

צפוייה אספקה סדירה של שליו לשווקים ולאטליזים. דובר מישרד המיסחר והתעשייה מסר כי מחירי המן הרשע לא יעלו ערב החג, עקב הגדלת הסובסידיה. לקראת החג יוגבר שיווק המן, והקונים יוכלו מעתה לקבלו שלוש פעמים ביום — בנקודות המכירה הקבועות תחת כיפת השמיים.

✶

הודעה חשובה:

כל החברה שיצאו ממצריים ו־עדיין לא החזירו את הציוד, מתבק־שים לעשות זאת לא יאוחר מחציית ים־סוף.

שוקי בן־נון
(בשם הוועדה המארגנת).

נמצא פעוט בירקון

פעוט ערבי, כבן שישה חודשים, נמצא אמש בתוך תיבת גומא על שפת הירקון כשהוא נתון במצב של תשישות ואפיסת־כוחות.

בחקירה התברר כי הפעוט, אחמד עבד אל־מג'יד סעדאלדלה, מן הכפר סילת אל־דאהר שבנפת ג'נין, נעזב בתיבה על־ידי אימו. „לא רציתי שהילד יעבוד עבודה קשה בחומר ובלבנים, כאביו," הסבירה האם לכתבים.

הפעוט הועבר לבית־החולים איכילוב ונראה כי לאחר שיתאושש, יאומץ על־ידי מישרד ראש־הממשלה.

הארץ

— ממישנתו של מייסדו :

יש הקונה עולמו בשעה אחת,
ויש הקונה עולמו בשעה אחת וחמישה.

ד"ר מ. ז.
(אצל השען)

טעם החיים

מהו בעצם טעם החיים, שאלנו את עצמנו. כיצד נוכל למצוא היום את הטעם לחיינו, כבני־אדם, כצעירים, כבני דור שגדל וחונך בארץ חופשיה ועצמאית. למה אנו חיים כאן? מהו הטעם לחיים אלה? ובכלל, מהו טעם החיים בכלל?

לאחר התלבטויות ותיסכולים אין־ספור מצאנו את אשר ביקשנו: מומחה יחיד־בסוגו לכל הקשור בטעם החיים.

נפגשנו עם פרופ' הנרי חמוצמתוק במעבדתו הצנועה, בה מנהל הוא את מחקריו המקיפים בכל הנוגע לטעם החיים. הפרופסור חמוצמתוק פרש לפנינו את עיקרי דיעותיו, אגב לגימות מדודות מכוס חייו הטעימה להפליא.

„טעם החיים," הסביר חמוצמתוק, והצביע על בקבוק זכוכית שניצב על שולחנו, „מתומצת כולו בנוזל זה!"

הצצנו בעיניים משתאות אל הנוזל החום הדביק, שהשתכשך מתונות בבקבוק הזכוכית. „זה טעם החיים? — לא ייתכן!"

„אל תביטו סתם," דחק בנו חמוצמתוק, „תטעמו כבר!"

טעמנו, היקאנו ושאלנו את חמוצמתוק: „לזוועה הזאת אתה מקדיש את חייך? גועל־נפש."

„תראו," הסביר חמוצמתוק בפנים חמוצות, „אני מוכר את הקוקה־קולה שלי כבר שנים, ואף אחד לא דיבר אלי ככה."

הלכנו לחדר השירותים וחנקנו את עצמנו עם המגבת.

הרדיו אמר שטעם החיים טוב־טוב אם יודעים איך לחיות, אם יודעים מה לשתות...

מצא שמורה

ה„פשע" - פעולה למען העם

(לקט מתוך מכתבי קוראים שראו אור מעל דפי ידיעות־אחרונות מיום 8.4.73):

שוב עומדים אנו בפני בקשת־הסגרה מצד ממשלת ארצות־הברית. הפעם נתבעים אנו למסור לידיה חייל צה"ל, יהושע ג'רי זלר, המואשם בהשתתפות בהצתת משרדו של האמרגן סול יורוק בניו־יורק — משרד המטפל בהבאת אמנים סובייטיים לארצות־הברית ובהידוק הקשרים בין וושינגטון למוסקבה.

הפעם המיקרה שלפנינו שונה: זלר אינו מואשם בביצוע פשע שמטרתו רווח אישי, אלא בפעולה למען העם היהודי — למען אחיו בברית־המועצות — לא כדי לפגוע בחיי־אדם, אלא על־מנת להפגין קבל עולם ולזעוק על סבל יהודי בריה"מ.

ממשלת ישראל לא עשתה די כדי להקל מעל סיבלם של יהודי ברית־המועצות. עתה מסתמנת כוונתה להיכנע ללחצים, ולשלוח לקראת מאסר־עולם צעיר שכל חטאו, שביקש לעשות למען העם והמדינה.

על הציבור לעמוד לימינו של זלר, למנוע את גירושו של הצעיר, שבחר לחיות בארץ־אבותיו ולשרת בצה"ל.

אם תבחר ממשלת ישראל, נציגת העם היהודי, לגרש אחד ממיטב הנוער — כיצד תוכל לשאת את פניה בפני העולם ויהדות־העולם — לעולם לא!

✶

יהודי צעיר, שפעל רבות למען אחינו היהודים מעבר ל„מסך הברזל", הקדיש לכך את כל זמנו ומירצו, עלה ארצה ומשרת את מדינתנו, עומד להיות מוסגר לארצות־הברית, אפילו עוד בטרם הגיעה בקשת הסגרה רישמית.

✶

אין אנו רשאים להסכים להסגרת יהודי, חייל־צה"ל ואזרח ישראל, למדינה זרה — על מעשה שעשה מתוך מניעים פוליטיים למען העם היהודי. יהושע זלר לא פעל נגד מדינת ישראל ולא הפר את חוקיה.

אם עבר עבירה כלשהי, יובא לדין רק במדינת ישראל.

הערת המערכת:

קראנו בעיון את הסיבות המשכנעות אותן מנו הקוראים הנכבדים במכתביהם והגענו אף אנו למסקנה ההגיונית כי גם רוצחי מינכן, אשר ללא ספק ביצעו את פישעם מתוך מניע שמטרתו אינה רווח אישי, אלא למען אחיהם ועמם — הינם, למעשה, חפים מפשע. אילו היו יהודים, היו זכאים, מן הסתם, לעלות לארץ ולהתגייס לצה"ל.

אהובי יבנה לי בית

יוסי פדות־ישי ואשתו אקזמה (לבית דגורשה) הם זוג צעיר למהדרין. ב־1970 התאחדו השניים בטקס מרשים, במטרה להקים בית יהודי חם, יד שנייה בישראל, וכבר באותו לילה מיהרו בשימחה להתרבות, שנאמר: „משנכנס אדר מרבין בשימחה".

באותם ימים רחוקים היו מחירי הדירות מגוחכים ממש — 35,000 ל"י — סכום שקיבלו ככופר החתונה. אפס, באותו שבוע בו ביקש יוסף לפנות אל הקבלן, קם שר־השיכון, מר ז. שרף, והודיע כי מחירי הדירות עומדים לרדת פלאות תוך חצי השנה הקרובה. „נחכה," אמרה אקזמה, ותלתה בבעלה זוג עיניים הורגות. „הרי השר מבטיח!" והם החליטו לחכות. ויפה עשו, שכן תוך חצי שנה ירדו מחירי הדירות ל־50,000 ל"י בלבד.

„לא להיתפס לפניקה," ביקש יוסי „נתסוך. גם מסע של אלף מילין מתחיל בצעד אחד."

והם יצאו לדרך: הילד נמכר בהזדמנות למיסיון. אקזמה, שהיא גננת במקצועה, ירדה בשעות אחר־הצהריים למיכרות הנחושת בתימנע; ויוסי הארכיטקט שימש כעוזר לתרנגול באחד מלולי הרבייה בכפר ויתקין. כעבור שנה וחצי היו בידיהם 50,000 ל"י, סכום שהיה מספיק לדירת 2½ חדרים, אילו היתה דירה במחיר כזה. מחיר הדירות באותה תקופה עמד זמנית על 75,000 ל"י.

יוסי קיבל מישרה נוספת כמטילה באותו לול, ואילו אקזמה עבדה בשעות הפנאי המעטות בשרות לגיון־הזרים הצרפתי.

המאבק היה כדאי. בראשית 1973 היו בידיהם אותם 100,000 מיוחלים. אלא שאז הודיעה הממשלה על צימצום הבנייה, ומחירי הדירות עלו בסערה השמימה. במרס הם ירדו מהארץ.

חבל, אחרי הכל ישנה תוכנית חדשה של שיכון עובדים לזוגות קשישים — אז למה למהר?

✶

ויוציאנו ה' ממצריים ביד חזקה ובזרוע נטויה ובמורא גדול ובאותות ובמופתים.

אלו זרועות הביטחון הנטויות, על אותותיהן ומופתיהן.

✶

משפחת יודע

(מימין לשמאל) אחדמי, שתיימי ושלושמי יודע.

✶

— אתה שונרא!
— ואתה כלבא!
— ואתה חוטרא!
— חוטרא אביך!
— דזבין אביך!
— דזבין אביך בתרי־זוזי!
— אתה מלאך המוות!
— אפשר לחשוב שאתה הקדוש ברוך הוא, יא חת'כת־גדיא.

(ושחט לשוחט).

✶

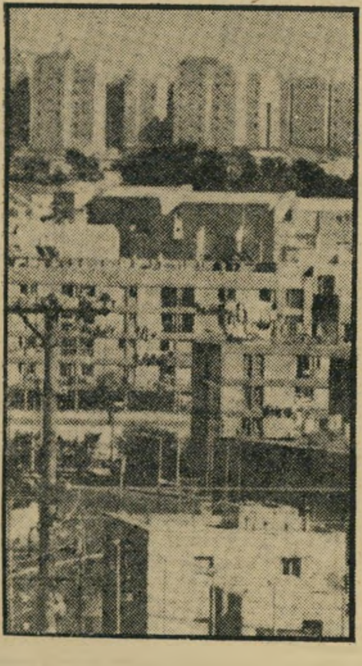

השתא הכא

לשנה הבאה בירושלים הבנויה.

תשקיף

במפלגת העבודה

יוקם „מטה גג"

לא מן הנמנע כי בעיקבות בירורים שייערכו בין ראש־הממשלה לבין שר־הביטחון, ישונה הרכב מטה־הבחירות של מיפלגת העבודה לבחירות לכנסת השמינית.

דיין לוחץ אומנם בעניין המצע המדיני של מיפלגת העבודה, אבל נראה שגולדה תסכים לוותר לו רק בעניין ההרכב האישי של מטה־הבחירות, שלטענת דיין הורכב כולו מאוייביו המובהקים. כתוצאה מכך יוקם כנראה „מטה גג" מעל מטה־הבחירות הטכני, שבראשותו יעמוד אברהם עופר.

כפי הנראה יהיו במטה זה השרים שימעון פרס, יגאל אלון ופינחס ספיר. אברהם עופר יורד לדרגת מנהל מטה הבחירות, במקום יו"ר מטה הבחירות, דבר העלול לפגוע במעמדו בעתיד, שכבר נפגע קשה בגלל הביקורת הציבורית הקטלנית על מזימת באדר־עופר.

תקנות חדשות לניצול אנשי מילואים

ראש אכ"א, אלוף הרצל שפיר, הורה להתקין תקנות חדשות לגבי ניצול אנשי מילואים. לפי התקנות החדשות, אפשר יהיה לנצל את איש המילואים רק למטרות שלשמן הוא זומן.

שפיר הורה להכין את התקנות לאחר מישפטו של קצין בדרגת רב־סרן, ששימש כקצין־קישור של יחידת־מילואים, וחוייב בדין והורד בדרגה על כך שזימן אנשי־מילואים בעלי מיקצועות הסיידות, נגרות ומסגרות, כדי לשפץ את מיבנה המישרדים בהם השתמשה יחידתו, ועבודתם נחשבה לימי־מילואים.

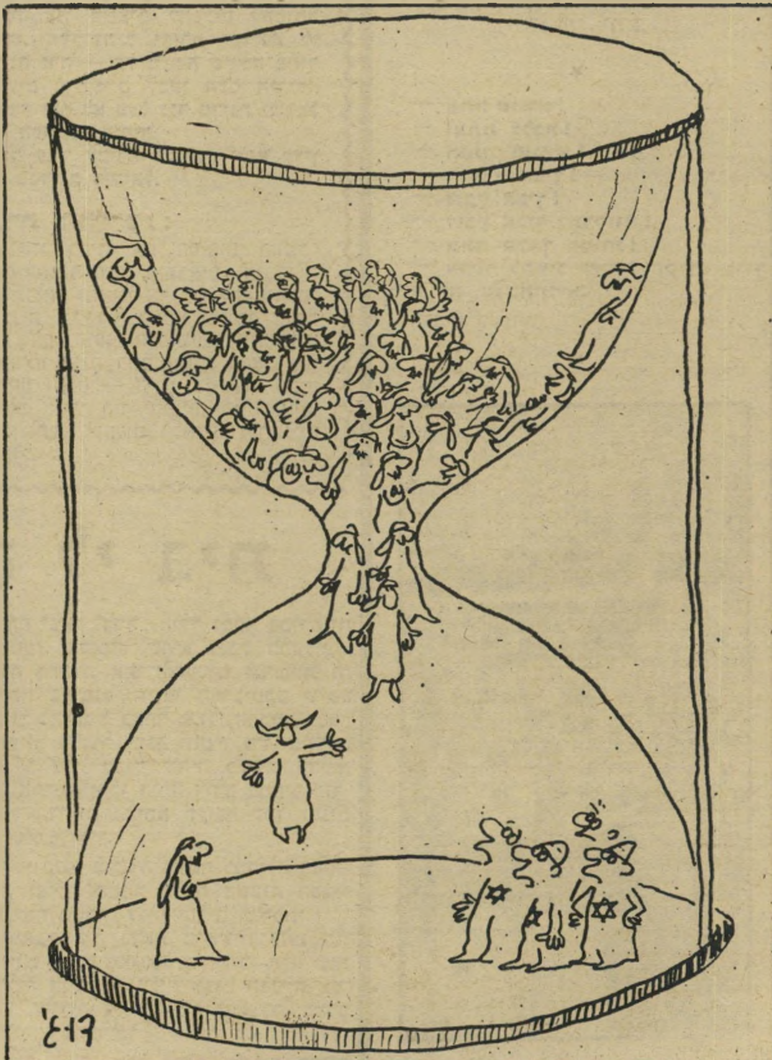

הבעיה הדמוגרפית

תוצרת גרמנית לצה"ל

למרות המגמה של המטה הכללי שלא לקנות לצה"ל מתוצרת גרמנית, עומד חיל־האספקה לחתום על חוזה לרכישת מאות מכונות־כתיבה מתוצרת מיפעל טריומף־אדלר הגרמני.

עד כה קנה צה"ל מכונות־כתיבה מסוג „הרמס", אולם עם הצעת הסוכן הישראלי למכור לצה"ל מכונות־כתיבה זולות יותר, עומדים לחתום איתו על הסכם.

בן־אהרון מסכים לדחות הבחירות להסתדרות

מזכ"ל ההסתדרות, יצחק בן־אהרון, נכנע ללחצו של הגוש במיפלגת העבודה והסכים לדחיית הבחירות להסתדרות לדצמבר 73' — בתנאי שתימצא דרך חוקית לדחייתן.

למציאת הדרך, גייס הגוש יועצים מישפטיים, שיכינו נוסחה מישפטית שתעמוד בפני בית־המישפט המחוזי בתל־אביב. סיעות האופוזיציה בהסתדרות עומדים לפנות לבית־מישפט זה ולבקשו שיוציא צו לביצוע הבחירות, אם הוועד־הפועל לא יחליט בישיבתו הקרובה על קיומן במועד.

הצעת אחד היועצים המישפטיים היתה להכניס תיקון בחוקת ההסתדרות, אך לצורך זה דרושה הסכמת הליברלים העצמאיים, שבלי קולותיהם אין למערך שני שליש מחברי המועצה, הדרושים לשינויים בחוקה. אך ספק רב אם התיקון בחוקה יעמוד לראשי ההסתדרות בעניין זה, אפילו יגייסו את הליברלים העצמאים: בית־המישפט המחוזי פסק כבר, בפסק־דין שהוציא השופט חיים דבורין, כי תיקונים כאלה בחוקה, המאפשרים דחייה במועד הבחירות — אינם חוקיים, אפילו נתקבלו ברוב קולות על־פי החוקה עצמה.

העלאת מיסים עקיפה בת"א?

למרות הודעתו של שר־האוצר פנחס ספיר, כי השנה לא יועלו מיסי הארנונה ברשויות המקומיות, קיבלו השבוע אלפי תושבים בתל־אביב חשבונות של מיסים עירוניים הגבוהים בהרבה מהמס אותו שילמו בשנה שעברה. במיקרים מסויימים הגיע שיעור ההעלאה ליותר מ־100%.

דובר עיריית תל־אביב טען כי ההעלאה אינה חדשה, וכי מקורה בהעלאת מיסים שאושרה עוד בשנה שעברה, אחרי שנשלחו לתושבים החשבונות המקוריים. „האזרחים פשוט שכחו כי קיבלו הודעות נוספות על חיוב נוסף גם בשנה שעברה," אמר דובר העירייה. באשר למיקרים בהם הוכפלו מיסי העירייה, אמר הדובר, כי „זו כנראה טעות."

כולם ממתינים לשכר הרופאים

כמה הסכמי שכר שהושגו בענפי המשק לא הגיעו לכלל חתימה, מאחר והצדדים ממתינים לראות מה יקרה עם תביעות השכר של הרופאים.

כך, למשל, טרם חתמו נציגי המהנדסים על הסכם השכר בו אושרה להם העלאת שכר של כ־40%, משום שהם מחכים להסכם השכר של הרופאים התובעים העלאות המסתכמות בכ־200%.

אם יקבלו הרופאים תוספות גבוהות יותר מאשר השיגו המהנדסים, יתבעו גם המהנדסים העלאת שכר גבוהה יותר. גם העיתונאים, ששכרם צמוד לשכר המהנדסים, טרם סיכמו כתוצאה מכך את הסכמי השכר שלהם.

הנטייה בקרב האקדמאים היא לדחות את מאבקי השכר שלהם עד כמה שקרוב יותר למועד הבחירות הקרובות, מתוך הנחה שאז תיאלץ הממשלה להיענות לתביעות.

אלה שירי 25 השנים

אלה הם חמשת השירים שנבחרו במישאל דעת־הקהל שנערך על־ידי רשות־השידור, כחמשת השירים הטובים ביותר ב־25 שנות המדינה: „באב אל וואד" בביצוע יפה ירקוני; „הוא לא ידע את שמה" בביצוע נחמה הנדל; „דבר אלי בפרחים" בביצוע גאולה גיל; „כל הכבוד" בביצוע יהורם גאון ו„גבעת התחמושת" בביצוע להקת פיקוד המרכז.

השירים שנבחרו יושמעו במיסגרת פסטיבל הזמר שייערך ביום העצמאות.

תערוכת פלסטיק ישראלית בעולם

החברות הישראליות המייצרות פלסטיק, עומדות להציג את מוצריהן בתערוכה ניידת, שתסתובב בעולם.

את התערוכה מכינה התאחדות התעשיינים, לקראת התערוכה המרכזית שתיערך בחודש מאי ביריד המיזרח, אולם הביתן מורכב כמיבנה נייד, ומייד אחרי התערוכה בארץ הוא ייצא לסיבוב של למעלה משנה ברחבי העולם.

בביתן ישתתפו 23 מיפעלי הפלסטיק הגדולים בארץ.

קסדות־מגן מסוג חדש

קסדות־מגן מסוג חדש, לפי פאטנט ישראלי, עומדות בשלב ייצור. הקסדות החדשות יהיו מחומר „לקסן", שממנו ייצרו את קסדות האסטרונאוטים האמריקאיים וחלונות החלליות שלהם.

הקסדה החדשה תהיה יותר קלה מהקסדה הרגילה, וחזקה ממנה פי שמונה. החומר מיובא לארץ על־ידי חברת סוכית, שהיא הסוכנת הבילעדית של חברת ג'נרל אלקטריק, המייצרת את החומר.

הייצור יהיה בעיקר לגורמי ביטחון, ויש גם הזמנות ייצוא לאירופה.

בון...
בון...
בונבניירות
של עלית

לקחנו את רעיון הכל-בו והפקדנו אותו בבנק לאומי.

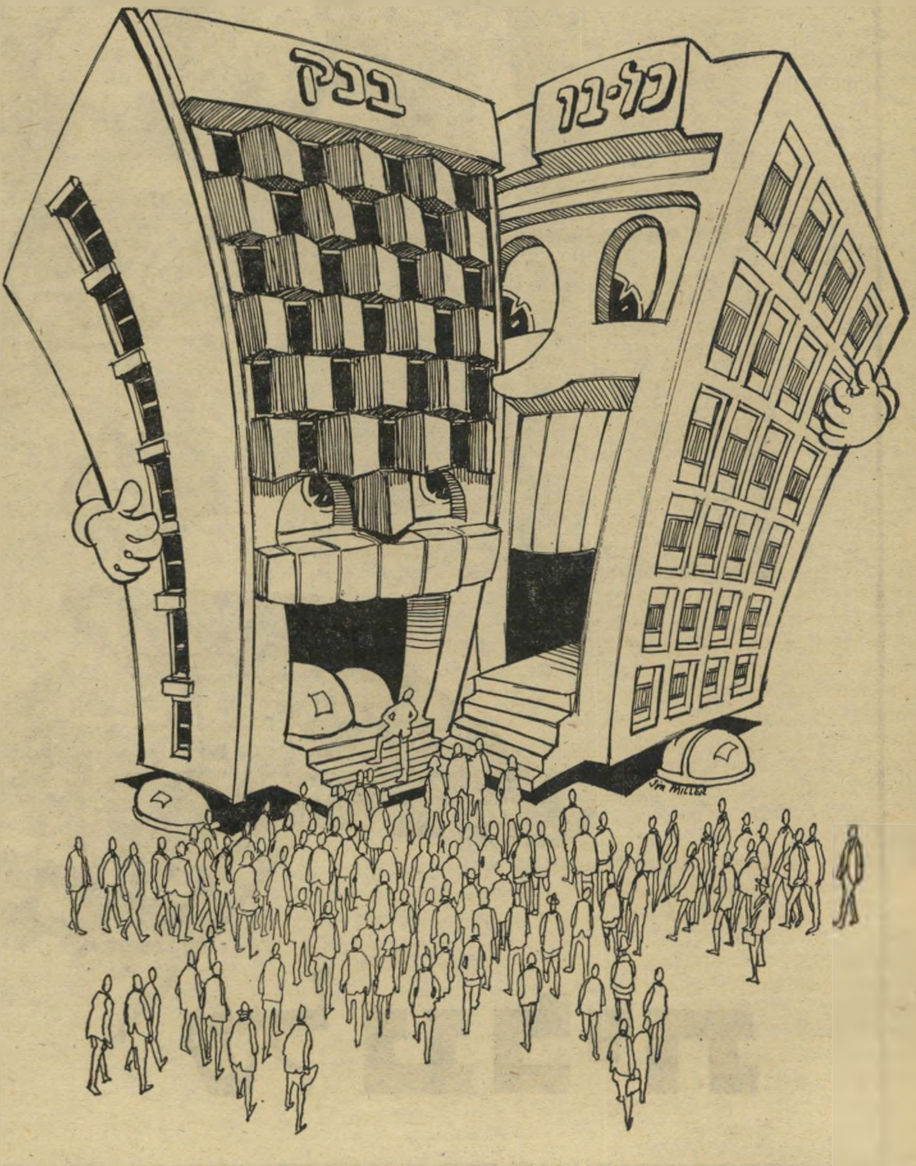

האם זכור לך היום בו הגיע רעיון הכל־בו לארץ?
לפתע היית פטור מלהתרוצץ בכל העיר...
יכולת לקנות את כל מבוקשך תחת גג אחד.
רעיון גדול!
לכן לקחנו את הרעיון ו״הפקדנו״ אותו בבנק.
בנק לאומי... — כל־בו בנק!
תאר לעצמך — אתה יכול לבחור מתוך עשרות רבות של תכניות ושרותים את אלה העונים על אמצעיך ועל צרכיך הכספיים — אישיים ומסחריים.
והכל תחת גג אחד.
מגוון רחב זה של שרותים אינו מקרי.
חשבנו וחישבנו כל נושא פיננסי, כל בעיה כספית שאתה עשוי לעמוד בפניה והשתדלנו למצוא את הפתרון העונה על צרכיך, את השרות הגזור לפי מידותיך.
אנו מציעים לך, אפוא, מבחר תכניות חסכון שגם ישמרו על ערך כספך וגם יאפשרו לך לקטוף הכנסה טובה.

כשיגיע הזמן לדאוג לחינוך הילדים, לחתן את הבת, לרכוש דירה, לקנות מכונית – יעמוד לרשותך הכסף שחסכת בכל־בו בנק... בנק לאומי.

ומחסכון – להשקעה: מניות? אגרות חוב? קרנות נאמנות? האפשרויות מרובות. מומחי הכל־בו בנק עומדים במידע ובעצה לשרותך.

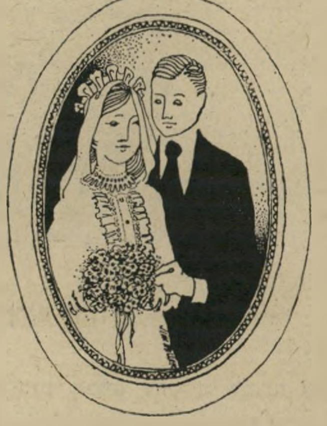

אמנם אנו הבנק הגדול במדינה המשרת את המפעלים, החברות והגופים הציבוריים, עם רשת של חברות בנות המתמחות במתן אשראי לבניה, לחקלאות, לתעשיה, לתחבורה ועוד.

אף על פי כן 92% מן ההלוואות שנתן הבנק אשתקד היו בשיעור של עד 10,000 ל״י. וזה מעיד על אופיו העממי של הבנק.

דאגנו לך, עקרת הבית, כשראינו שאת מתרוצצת בכל קצות העיר לפרוע חשבונות חשמל, מים, מיסים, שכר לימוד ועוד. אנו פורעים את החשבונות עבורך – כנגד הוראות קבע שלך. אנו מתרוצצים במקומך.

כבנק הצועד עם הזמן אנו ערים למתרחש בעולם ומנהיגים לראשונה בארץ את השרותים החדשניים ביותר.

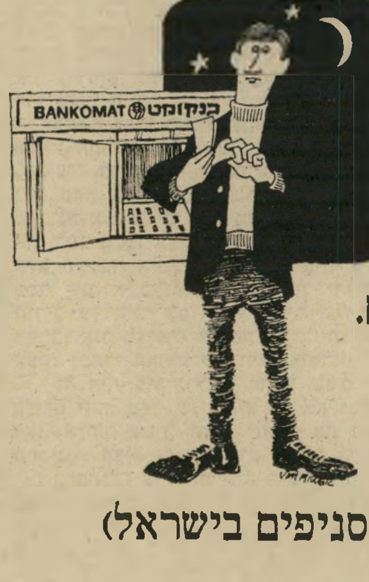

לדוגמה – הבנקומט. שרות מודרני זה הפועל 24 שעות ביממה מאפשר לך למשוך כסף כאשר כל הבנקים סגורים.

את הכל־בו בנק תמצא בכל פינה בארץ (לקבוצת בנק לאומי 262 סניפים בישראל) אך גם... מעבר לים.

טוב לדעת כי כאשר אתה נוסע לחו״ל לעסקים או לחופשה – יש לך כתובת. כתובת טובה – בניו־יורק, לונדון, פריז, ציריך, ג׳נבה, בריסל, פרנקפורט, יוהנסבורג, הונג־קונג, בואנוס־איירס, סן־פאולו, קראקס. רשימה ארוכה!... כיאה לכל־בו בנק.

אלה הן רק דוגמאות אחדות ממבחר השרותים שאנו מציעים לך והכל תחת קורת גג אחד. אם אתה משתמש בשרות בנקאי אחד או בשניים בלבד, הנה הכנו לנוחותך ״רשימת קניות״. עיין בה וראה מה דרוש לך.

שרותי הכל־בו בנק—בנק לאומי

1. חשבון עובר ושב
2. חשבון שיקים
3. שיקים אישיים
4. המחאות שי
5. פקדונות לזמן קצוב
6. פקדונות במטבע חוץ
7. כח כבקשתך
8. כח לצעיר
9. כח + 100
10. כח לדירה
11. חמד ברירה
12. נח (נוער חוסך)
13. תעוז לשכירים
14. עצמה לעצמאיים
15. צור לחקלאי
16. דימון לעצמאי ולשכיר
17. קופה מרכזית לפיצויים
18. ניירות ערך ישראליים
19. ניירות ערך זרים
20. הנפקות
21. קרן נאמנות פיא
22. קרן נאמנות גביש
23. קרן נאמנת צמיד
24. קרן נאמנות בדולח
25. קרן נאמנות יגדל
26. הלוואות מסחריות
27. הלוואות אישיות
28. אשראי לטווח ארוך
29. גביית שטרות ושיקים
30. תשלום חשבונות
31. הוראות קבע לבצוע תשלומים
32. מטבע חוץ
33. פיצויים מגרמניה
34. אשראים דוקומנטריים
35. מימון בינלאומי
36. פקטורינג FACTORING
37. בנקומט
38. כרטיס בנק לאומי
39. שרותי נאמנות
40. כספות
41. כספות לילה
42. מחלקה לפיתוח עסקים
43. מרכז לתושבי חוץ ולתיירים
44. לשכת ייעוץ לעולים
45. לשכת ייעוץ לנשים
46. בורסה־קול

ועוד ועוד

ראה וחשב: אנו מנהלים כשני מיליון חשבונות של לקוחות במדינה בעלת אוכלוסיה של שלשה מיליון איש. זה הרבה. אף על פי כן אנו משתדלים להקדיש תשומת לב, לתת טיפול אישי לכל לקוח הבא אלינו.

בנק לאומי
לישראל בע״מ
כל־בו בנק

קורא יקר,

בעת שחולקו השבוע, בטכס חגיגי שנערך בבנייני האומה בירושלים, עיטורי המופת, לגיבורי האומה מאז הקמתה, יכולנו אנחנו, במערכה זו, לברך על המוגמר בסיפוק. חלקנו לא היה אומנם עם הגיבורים מקבלי העיטורים. אבל אם זכו מאות לוחמים חיים, וכאלה שאינם עוד בין החייב, בתודת האומה שאינה מתבטאת רק באמירה, אלא באות שניתן לשאתו בגאווה — אז עם כל הענווה — יש גם להעולם הזה חלק בכך.

אחד היסודות הרעיוניים של העולם הזה היתה ההפרדה המוחלטת בין המדיניות לבין מבצעיה. אפשר לבקר בחריפות ובתקיפות מדיניות של ממשלה או מישטר. יחד עם זאת, אנו מאמינים, צריך להפריד בין קובעי המדיניות לבין מבצעיה. אם אזרח מדינה מחרף את נפשו ומסכן את חייו בביצוע פעולה, שאין לו כל שליטה על תהליכי קביעתה, אז ללא כל קשר לביקורת כלפי המיבצע עצמו — מגיעה לאותו פרט תודת האומה.

הנחה בסיסית זו היא שהיתה מונחת ביסודה של סידרת מאמרים שהתפרסמו מעל עמודי העולם הזה בשנים הראשונות שאחרי קום המדינה, תחת הכותרת תודת האומה,

„אות המופת" של „העולם הזה"

שביקרו את כפיות התודה של המדינה ומוסדותיה כלפי הבנים שהקריבו למענה את חייהם, בריאותם ואת אושרם.

היעדרם של ביטויים חיצוניים לתודה כזו, הביא לפני 18 שנים ליוזמה שנולדה במערכת להענקת עיטור כבוד צנוע למבצעי מעשי מופת. כך נולד אות המופת של העולם הזה, אות של ממש עליו היו חרוטים סמל וסיסמת העולם הזה ושהוענק במרוצת השנים לשורה של אזרחים וחיילים על מעשי־מופת שביצעו.

לפי התקנון העניקה מערכת העולם הזה את אות המופת לאדם אשר:

- ביצע, תוך סיכון חייו, מעשה שיש בו כדי להציל חיי אדם, מעל לצוו התפקיד ומעבר לתביעת החובה;
- ביצע, תוך סיכון חייו, מעשה בעל ערך לאומי או חברתי, מעבר לצו התפקיד ותביעת החובה;
- סייע, על־ידי הקרבה עצמית ממושכת ומכרעת, להגשים משימה בעלת ערך לאומי או חברתי, מעבר לצו התפקיד ומעבר לתביעת החובה.

בין אלה שזכו בעיטור איש המופת של העולם הזה היתה רבקה גובר, שבהיותה בת 54 עזבה את ביתה בכפר ורבורג ויצאה לשבת במושב העולים נוגה בחבל לכיש, בהעמידה את עצמה לרשות תפקיד קיבוץ הגלויות במו גופה, בהתאם לסעיף 3 של התקנון. החייל שזכה בעיטור איש המופת של העולם הזה היה סגן שלמה הניג, טייס חיל־האוויר וחבר קיבוץ גן־שמואל, שבעת שהטיס מטוס קרב בשנת 1955, בשעה שמוט ההגה יצא מכלל פעולה, סירב להפקיר את המטוס היקר להתרסקות ובחרפו את נפשו מעל לצו התפקיד ומעבר לצו החובה, הנחית את המטוס בשלום בהתאם לסעיף 2 של התקנון.

הפסקנו את הענקת עיטורי המופת של העולם הזה, כאשר המדינה החלה להעניק פרסים למבצעי מופת דומים.

אין תחליף לעיטור

כאשר נבחר אורי אבנרי לכנסת השישית, היתה אחת מהצעות החוק שהכין, הצעה ל„חוק למתן עיטורים". כמה חודשים אחרי מילחמת ששת הימים, בה התגלו מעשי גבורה רבים, הניח אבנרי על שולחן הכנסת הצעת־חוק מפורטת, שמטרתה היתה להביא להנהגת שלושה עיטורים לחיילי צה"ל אשר נפצעו בעת פעולה קרבית; ביצעו את שירותם תוך לחימה, מעל לצו התפקיד ומעבר לתביעת החובה; והצילו חיי אדם תוך סיכון חייהם.

כאשר הגיע מועד הנמקת הצעת־החוק, זמן קצר לפני פיזור הכנסת השישית, נימק אבנרי את התביעה להענקת עיטורי גבורה לחיילי צה"ל בנימוקים הבאים, בין השאר: „העיטור דרוש כדי להמחיש את תודת האומה למשפחות, לבני ביתו של הגיבור החי ועל אחת כמה וכמה לבני ביתו של הגיבור שמסר את נפשו. אין תחליף לעיטור מבחינה זו. הצל"ש אינו מהווה תחליף לעיטור. הצל"ש הוא דבר חד־פעמי, הנשכח מייד. אין הוא נראה לעין ואין הוא יוצר יחס קבע. אין הוא נותן סיפוק למשפחה ואין לו אלא השפעה חינוכית חולפת... איש אינו מעוניין ליצור כת של קצינים שחזם מכוסה במה שנקרא באנגלית „סלט של ירקות", כמו במדינות מסויימות... אנו מציעים עיטורים על אומץ־לב אישי בקרב, על היחלצות מיוחדת, על הצלת פצועים, על פציעה בקרב. אנו מציעים לכנסת לקבל הצעת־חוק זה כאות תודה צנוע של האומה; באמצעות נבחרי האומה לגיבורי האומה."

זה היה בדיוק לפני ארבע שנים. לממשלה לא היה נעים לקבל את יוזמת סיעת העולם הזה. מצד שני, היא גם לא יכלה להתנגד להצעת־חוק זו בגלוי. שר־המישטרה דאז, אליהו ששון, הציע להסיר את ההצעה מסדר־היום תוך הודעה שהממשלה עצמה מתכוננת בבוא היום להגיש הצעת חוק דומה.

בהסתמכו על התחייבות רישמית זו של הממשלה, הסכים אבנרי להסרת הצעתו. קצת באיחור הגישה הממשלה את הצעת חוק העיטורים שלה, הדומה בפרטים רבים להצעתה המקורית של סיעת העולם הזה — כוח־חדש. היתה זו הוכחה נוספת, מה יכולה לעשות בכנסת אפילו סיעה של איש אחד. היא אינה יכולה אולי להעביר הצעת־חוק משלה, אבל היא יכולה לדרבן ולדחוף את הממשלה להעביר הצעת־חוק דומה, שאנשיה התנגדו לה במשך שנים רבות.

היום בו הוענק עיטור המופת לחיילי צה"ל, היה

MUSK OIL
from the
SOURCE

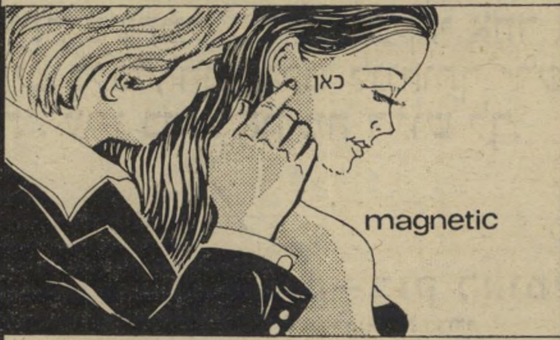

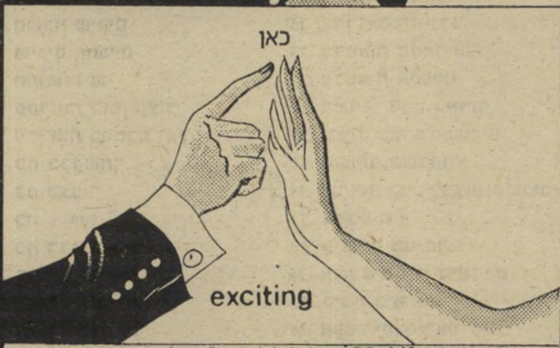

המעורר את היצר הפראי
BAT-SHEBA and CLEOPATRA
used MUSK OIL
to entice and conquer
MUSK OIL lingers for hours

יהודית מילר
ישראל

עסקי הקבורה של ראש מועצת רמת־השרון

■ הבדיחה האחרונה ב־מסדרונות הכנסת: „למה לא הרגו את **יאסר עראפאת** בפשיטה האחרונה ללבנון? מפ־ני ששומרים אותו יותר קרוב לבחירות.״

■ חוסר קומוניקציה גילה השבוע הכתב הצבאי של שי־דורי ישראל **רוני דניאל**, ש־נכח במסיבת העיתונאים עם הרמטכ״ל **דוד** („דדו״) **אלעזר**, בעיקבות הפשיטה ללבנון. באותה מסיבה שאל אחד הכ־תבים הזרים אם נכון שכמה מהפושטים לבשו ביגדי היפים. השיב לו דדו באנגלית: „כל מה שאני יכול להגיד, זה שהם היו לבושים.״ אך בידיעה ש־העביר דניאל לחדשות, נאמר שהחיילים היו במדים.

■ למרות שהוא חולש על הרבה מאות מיליונים, הקציב שר־האוצר **פינחס ספיר** רק 15 ל״י לרכישת מתנות לנכדיו בשוק של אירגון־אימהות־עוב־דות. כשהסבירו לו מארגנות השוק, שבמצב המחירים הנו־כחי, קשה למצוא מתנות ב־15 ל״י, הסכים ספיר, אחרי היסוסים, להוסיף עוד 12 ל״י.

■ על מה הסתודדו ביום הראשון בשבוע שעבר השופט המחוזי התל־אביבי **מרדכי קנת** ו**שלמה מוגרבי**, מ־בעלי בתי הקולנוע מוגרבי ו־סטודיו? מתברר כי השיחה שהתנהלה במישרדו של בעל הקולנוע, היתה על הסרט ה־טנגו האחרון בפריז המוצג בסטודיו, והשופט ביקש פרו־טקציה מבעל הקולנוע שישיג לו כרטיסים בתשלום עבור ה־סרט להצגה שלמחרת היום. וכל זאת בגלל הקושי להשיג כרטיסים לסרט הממלא אולמות עד אפס מקום.

■ פרקים קטנים מתקופת ההסרטה של הסרט בן־גוריון זוכר, העוסק בחייו של **דויד בן־גוריון**, ושהופק על־ידי חברת ישראפילם, העלה השבוע צלם הסרט **משה לרון**, חברה של הציירת **שרה אסף**: „יום אחד ירדנו לצלם בשדה־בוקר. לקחתי איתי תיירת יהו־דיה מצרפת שמתה לראות את בן־גוריון. במשך כל יום ה־צילומים הסתכל הזקן על ה־תיירת, שלבשה מיני קצרצר. לקראת סוף היום, החלטתי למ־תוח קצת את הבחורה. אמרתי לה: ,תראי, את מוצאת־חן ב־עיניו. חכי באוטו ואני אדבר איתו.' יצאתי החוצה, ניגשתי אליו ואמרתי לו בש־קט: ,בן־גוריון, כדאי שתי־כנס למכונית מפני שקר בחוץ.' הוא ענה לי: ,כולכם מסתו־בבים בחוץ אז גם אני.' הס־ברתי לו שאם הוא יתקרר, נצטרך לדחות את המשך ה־הסרטה. זה שיכנע אותו. הוא נכנס לתוך המכונית והתיישב לייד התיירת. הם ישבו שם במשך חצי שעה. על מה דיברו אני לא יודע, מפני שכל ה־דרך חזרה לתל־אביב הצרפ־תיה ישבה כועסת ולא סיפרה לנו מה היה באותה חצי שעה עם הזקן.״

■ אחרי משא־ומתן ממושך, הגיעה מועצת רמת־השרון ל־הסכם של שיתוף־פעולה עם החברה קדישא המקומית. לפי ההסכם, יהנו מעתה אזרחי ה־מועצה, תמורת 12 ל״י לחודש תוספת למיסים, משירות־קבו־רה חינם שיכללו מודעות־אבל, אוטובוס למלווים ושאר מרעין בישין. את הבשורה על כך, העביר בשבוע שעבר ראש ה־מועצה **פסח בלקין** באיגרת אישית לתושבי המקום בה כתב כי הוא שמח להודיע להם ש־מעתה יינתנו שירותי־קבורה ברמת־השרון...

■ יריביו הפוליטיים היו בוודאי מרוצים כאשר סיים **נחום שור** את תפקידו כאחד מרכזי הדור הצעיר של מפ״ם וחזר למישקו, כפר־מנחם. מי שהיו פחות מרוצים הם בעלי המיזנון בבניין המיפלגה. שור (גובה: 1.60, מישקל: 95 ק״ג) נהג לספק להם פרנסה קבועה כמעט כל שעה, כשמיספר ה־סנדוויצ׳ים שאכל ביום לא ירד לעולם מ־11.

■ תקרית מביכה אירעה ליועץ לעניני עיתונות בשג־רירות ישראל בלונדון **אליהו תבורי**, כאשר בילה חופשה באחת מערי הנופש בשווייץ. תבורי החנה את מכוניתו ליד תחנת רכבת, במקום אסור ל־חנייה. כאשר התבקש לשלם קנס, התרגז והחל צועק ומגדף, לתדהמת הקהל שהתאסף במ־קום. שטף הצעקות הרגיז את פועלי תחנת הרכבת, שהיכו את הדיפלומט הישראלי עד ש־נזקק לטיפול רפואי. כשחזר תבורי ללונדון, פנה לעורך־דין וביקש ממנו לתבוע לדין את הפועלים שהיכוהו.

■ מה יותר חשוב, סיפרות או כדורגל? לעורך מדור ה־ספורט של הטלוויזיה, **דן שילון**, התברר השבוע שסיפרות יותר חשובה. שילון ביקש ש־יעמידו לרשותו את ניידת ה־שידור, כדי לסקור בשבת את הדרבי בין מכבי והפועל תל־אביב, הנחשב למישחק המר־כזי בליגה לכדורגל. אך ה־תשובה שקיבל: הניידת עסוקה בהקלטת שיח סופרי תש״ח ש־נערך באותו יום בתיאטרון ירושלים, כשבין שאר המש־תתפים בו גם המישנה ליו״ר רשות השידור הסופר **נתן שחם**.

■ אחת הקריינית הפופו־לריות בשידורי הערבית של הטלוויזיה הישראלית, **סוהד מסוודי** הבלונדית, פרשה מתפקידה בטלוויזיה. זאת בגל־ל שבעלה של סוהד, שילדה לפני מספר שבועות בת, הח־ליט שעליה להיות כוכבת בבית ולטפל בילדתה.

פסוק השבוע

● **המתחרה על תפקיד נשיא המדינה, פרופיסור אפריים אורבך**: „כולם אומרים שהנשיא צריך להיות על־מיפלגתי, אך רוממות הנ־שיאות בגרונם וחרב המשמעת הסיעתית בידם.״

רוג'ר מור גיבור סידרת הטלוויזיה **המלאך**, מגלם עתה את תפקיד ג׳יימס־בונד־007, בסרט השמיני בסידרה, **לחיות ולתת למות**. בהפקת הסרט מושקעים 20 מיליון לירות ועל התפקיד הראשי התחרו בין השאר גם פול ניומן, סטיב מקווין וטוני קרטיס, שהיה שותפו של רוג׳ר מור בסידרת **המשכנעים**. אחרי שנבחר לגלם את התפקיד, אמר רוג׳ר מור: „אני טיפוס חברותי, אוהב חוגים מצומצמים של 60 איש ומעלה.״

גילה אלמגור בשימלת שיפון שחורה עם סיומת מנוצות בת יענה, אותה הביאה מפריז. גילה הופיעה בשימלה החדשה לראשונה במסיבה שערך בשבוע שעבר המפיק־במאי מנחם גולן **בקברט הסאטירי**.

מיזאנו בארדו (35) אחותה הצעירה של בריג׳יט בארדו (38), בעלת **בוטיק לקיטש** בפריז, מספקת לחברה הפריזאית אביזרים למיטה ולספה. בעבודת־בית שקדנית מספקים מיזאנו ובעלה פאטריק „רהיטים פנטסטיים״ במחירים פנטסטיים: כרים ממולאים צמר, דרקון באורך 25 מטר במחיר אלף לירות, צבי ענק מבד ברוקט (300 לירות), נחש ים (650 לירות). הלקוח הטוב ביותר של הבוטיק: הצייר סאלבדור דאלי.

מכתבים

■ כל הקטנות,

התאחדו!

בעיקבות קבלת הצעת באדר־עופר, מציע אני לך, ח"כ אבנרי, לראות כמשימתך העיקרית חתירה לקראת הקמתה של רשימה מאוחדת אשר תיכלול את המיפלגות שהתנגדו לחוק ה־מביש.

אלכסנדר

רשימה כזאת, אשר תוכל להתפרק למחרת יום־ה־בחירות, צריכה לכלול את כל ה־מיפלגות שנפגעו מהחוק.

רק בדרך זו, ב־תנאי שיתאגדו כל המיפלגות „הקט־נות" ביום הבחי־רות, יאבד חוק באדר־עופר את משמעותו.

ישראל אלכסנדר (ואן דייק), רמת־חן

■ האקדה

של הרוב

חוק באדר־עופר דומה למישחק המטבע עץ או פלסטין. הקופאי (הרוב) קובע: אם נופל על עץ אני מרוויח. אם נופל על פלסטין, אתה מפסיד. או לפוקר אמ־ריקאי: לאחד יש פול־אס, לשני אקדה. האחרון מרוויח.

אם יש מי היכול להצביע על רוב שוויתר אי־פעם מרצונו הטוב על שילטונו, אנא יצביע. ואם לא, אנא לא להצביע (לכנסת). בתנאים שנוצרו, זאת הברירה ההגיונית היחידה למתנגדי השיטה הנו־כחית לבחירת הכנסת.

יהושע מלכא, קריית־חיים

■ עלי

בריקדות

בוקר יום ד', 4.4.73 ירשם בהיסטוריה הישראלית כיום בו החלה התדרדרות המיבנה הדימוקרטי־הישראלי עד לשילטון טוטליטרי.

צורת קבלת חוק באדר־עופר על המש־תמע ממנו, מוכחים שאנו מתקרבים לשיל־טון נוסח מיפלגה אחת. מה לא עשו „הגדולים" על־מנת לקיים דיון? עיוותי התקנון, ביזיון שופט עליון, התעלמות גמורה מדעת־הקהל וזילזול במדענים שהו־כיחו על־ידי מחשב את הסכנה הטמונה בחוק הזה.

מאבק „הסיעות הקטנות" דומה למיל־חמת דון־קישוט בטחנות־רוח ויביא לכך שרבים יראו בכנסת מוסד המשמש כתיאט־רון־בובות ויתרחקו מפעילות פוליטית כל־שהי, או שיפנו לאלימות כדרך לפיתרון בעיות במדינה.

באדר ועופר הם הסיבה שמחר נעמוד כולנו על בריקדות. אנו לא נדפוק על שולחנות בכנסת. זה כבר הוכח כלא מועיל.

בני ציטרין, תל־אביב

בוזו!

הגיעו מים עד נפש. לנגד עינינו הפכה הכנסת לכלי־שרת בידי ה־רשות המבצעת. ואין איש פוצה פה.

אין בה יותר דו־שיח ומאבקים פר־למנטריים. יש בה רק קנוניות שפלות של עסקנים חסרי־מצפון, המוכנים למ־כור נישמתם לשטן ולהשפיל את כבו־דם כבני תרבות, ובלבד שימצאו חן בעיני השליטה, גולדה לבית מאיר.

כוונתי לאותם חברי־כנסת שהרימו ידיהם, מי בתנומה ומי בהיסח־דעת, ל־מען „הכלב", יצירתם המשותפת של אברהם עופר בעל קופת השרצים מ־שיכון עובדים וד"ר יוחנן באדר שהפך מלוחם נלהב למען פרלמנטריזם צרוף לקברן הכנסת והדמוקרטיה.

כוונתי לאותם חברי־כנסת שהצביעו בניגוד למצפונם, לאותם חברי־כנסת שהצביעו בניגוד לכל מושג של צדק ודמוקרטיה, לאותם חברי־כנסת שנתנו ידם למזימה השפלה ביותר, השחורה ביותר בימי תולדות הדמוקרטיה ה־ישראלית.

■ ■ ■

הכיצד לא מציק המצפון לחייקה גרוסמן הלוחמת המהוללת בנא־ציזם שלא היה בה האומץ המינימלי להצביע לפי צו מצפונה.

הכיצד לא יקבור עצמו באדמה היונה המפ"מניק דב זכין שנאנס להצביע בעד החוק תוך שהוא צועק: „אונסים אותי"! אך נהנה מעצם המעשה כבתו־לה זקנה שלא ידעה גבר מעולם.

ואתה, ח"כ בנימין הלוי, הלכת יחדיו עם קטני העסקנצ'יקים ורגמת באב־נים את בית הדין העליון.

אני בז לכם ולכל חבריכם שבקט־נוניותם חרטו במו ידיהם את שמם לדראון עולם מעל דפי ההיסטוריה ה־ישראלית.

אני בז לח"כ אביזוהר כפי שאני בז לעקרון „תמות נפשי עם פליש־תים", שבוודאי הנחה אותו בהצבעתו.

אני בז למנחם בגין האופוזיציונר הנצחי שחיזוריו אחר גולדה הזכירו תמונה מלאת סכארין מתוך פוטו־רו־מאן.

אני בז לארי אנקוריון ולישראל ישעיהו, צמד־חמד, שהפכו את הכנסת לחותמת־גומי של הממשלה ואשר הפ־כו את התקנון והנוהל על פיהם.

אני בז לשתי גרורות המערך, הרשי־מות הערביות, שלמרות האופי הערבי הגאה, התנהגו כקוויזלינגים ובגדו ב־אינטרס של עצמם.

אני בז לכל מי שהרים ידו למען התועבה ששמה חוק באדר־עופר, החוק ששם ללעג כל חוק מתמאטי, לכל אותם אפסים שהוזכרו וחבריהם שער־כם האיכותי הוא כקליפת השום אך כוחם בכמות, לכל נציגי העם במר־כאות כפולות אשר אינם מתביישים להקרא חברי־כנסת, לאחר שבמשך 17 שעות הצליחו לחנוק את שרידי ה־דמוקרטיה ולהפוך עצמם לעבדי עולם.

לפחות ירצעו הם לעצמם את האוזן במפתן הדלת כיאה וכנאה למעמד של עבדים מרצון.

■ ■ ■

קשה למצוא מילים ולתאר את המעמד שבו התקבל החוק הרצ־חני. הכנסת הפכה לפרודיה מאקברית של עצמה, כשרק 21 חברי־כנסת מתוך 120 מנסים מתוך התגוננות עצמית להציל את כבודה.

כל הכבוד למנחם פרוש שהוציא את מיתרי קולו, והפעם למען מטרה אצילה. כל הכבוד לזלמן שובל שבי־חינו השקט הצליח למשוך אהדת הצי־בור. לאורי אבנרי שלא חסך מילים וביטויים חריפים כדי להתריע על העוול, לשמואל תמיר שצעק והלם באגרופיו. כל הכבוד לשמואל מיקו־ניס, שלמרות חוליו בא והשתתף ב־ישיבת הכנסת. כל הכבוד לכם ה־21 וליועציכם שהצילו במידת מה את כבוד הכנסת.

גל־אור מינה, פתח־תקווה

■ „ירמיהו" על

חוק עופר־באדר

„העולם הזה" 1857, „חוות החזירים" ו„הכלב לא מת", על הצעת החוק של באדר־עופר.

אינני מבין מדוע אתם משווים את חברי־הכנסת באדר ועופר לחזירים ולכלבים ולשאר בעלי־חיים שכבודם במקומם מונח.

אילו ידעו בעלי־חיים אלה לקרוא, בוו־דאי היו הכתבות שלכם גורמות להם לעלבון. אל תמשילו את באדר־עופר לבע־לי־חיים, אלא לשיא הליכלוך האנושי.

ולגח"ל יאמר: „מה תזלי מאד לשנות את דרכך" (ירמיהו ב' 36). ועל כל הפרשה האומללה של הצעת החוק: „מעי מעי אוחילה קירות לבי הומה לי לבי — לא אחריש" (ירמיהו ד' 19). אך עובדה שה־כל מחרישים, ועל זה יאמר: „כי אוויל עמי" (ירמיהו ד' 22).

דויד הדר, תל־אביב

■ חוות

החיות

בגיליונותיכם האחרונים הבאתם תמו־נות מתוך הסרט חוות החיות של אורוול. התמונות די שיקפו את המצב, אך לדעתי הייתם צריכים להראות את החזיר המדושן הסובא וזולל בהנאה.

אחרי קבלת החוק, מסמלת תמונה זו את המערך וגח"ל כאחד, שטרפו את המיפ־לגות הקטנות.

צבי גור־אל, רמת־גן

● לפי בקשת הקורא גור־אל, מצורפת תמונת החזיר הזולל מתוך **חוות החיות.**

החזיר הזולל מתוך „חוות החיות"

סמל המערך־גח"ל

■ טוב

מאוד!

הגיע הזמן שיראו לכם את מקומכם! טוב עשו המיפלגות הגדולות בצעדם הרא־שון לסתום את פיכם המלוכלך!

אני מקווה שהם ימשיכו הלאה, ויגרשו אותכם לגמרי מהכנסת ומהמדינה.

א. נ. בני־ברק

■ שמור לי,

ואשמור לך

עתה, לאחר שחוק באדר־עופר התקבל, לא אתפלא אם בבחירות הקרובות יפרסם המערך מודעות בזו הלשון: „הצביעו גח"ל — בכוחם כוחנו!"

ובכלל, לא לחינם נקרא הלילה בו הועבר החוק, ליל־שימורים — משמע: שמור לי, ואשמור לך.

יעקב גסר, יד־אליהו

■ באדר סידר

את בגין

כן! העיסקה באדר־עופר היא נקמה של יוחנן באדר במנחם בגין, על שלא נתן לו מישרה של שר כשגח"ל היתה בקואליציה. רק כך אפשר להבין למה עשה זאת באדר.

הרי החוק באדר־עופר נותן למערך רוב בכנסת (נגד רצונם של הבוחרים!).

לדעתי, החוק גם יפרק את גח"ל. המע־רך והחלק הליברלי של גח"ל יכולים ללכת יחד, בלי חרות של בגין. וחרות לבד לעולם, אחרי קבלת החוק, לא תהיה אל־טרנטיבה.

ובכלל, כשיש רוב, אין כל צורך בקו־אליציות. כך סידר באדר את בגין. לא רק הסיעות הקטנות ישלמו. גם בגין יש־לם ביוקר אחרי העיסקה.

אפרים ביילרקים, ירושלים

■ הקפיטליזם

של ספיר

הממשלה בארץ לא נותנת לשיכבה ה־נמוכה להרים את הראש.

איך יכול פועל בעל משפחה מרובת ילדים להתקדם בחיים, עם המשכורת ה־חודשית שהוא מקבל?

השולטים האמיתיים בארץ הם בעלי העסקים. והם בהחלט אינם לטובת הפועל.

אשר הררי

השליטים האמיתיים

הם דואגים לעצמם והורסים את הפועלים.

לאדון פינחס ספיר לא איכפת מה ש־מיתרחש אצל המשפחות מרובות הילדים. ילדים שגדלים ביסורים ואחר הולכים לצבא כדי לשמור על העסקים של הקפי־טליסטים.

על העם לקום ולדרוש את מה שמגיע לו!

אשר הררי, צור־שלום

■ סוף

הדימוקרטיה

היחס הרך בישראל לאירגוני טירור לאומנים, מזכיר ערב התרחשות עגומה ומסויימת באירופה, וחייב לשמש אות אזעקה ואזהרה לכל אלה שלא מוכנים לחשלים עם גוויעתה של הדימוקרטיה ב־ישראל!

ש. דובנוב, גבעתיים

■ הכישורים

של גולדה

מאז שגולדה קיבלה לידיה את תפקיד ראש־הממשלה, השתכנעתי בהדרגה שעם כל המעלות ובוודאי החסרונות, הרי ברור היה שמדינאית גדולה היא לא יכולה להיות.

כיום, לאחר העקשנות החולנית אותה גילתה גולדה בפרשות בחירת־הנשיא וה־חוק הדראקוני של באדר־עופר, התברר מעל לכל ספק שאפילו להיות סתם פולי־טיקאית היא אינה מסוגלת.

נשאלת השאלה: איזה עוד חסרונות ימ־שיכו למצוא בגולדה חברי־מפלגתה על־מנת להשתכנע שאין כיום ראש־ממשלה יותר טוב ממנה עבור מדינת־ישראל?

נדב ארזי, רחובות

■ המיתון

יעזור

אם תיקון ברז עולה 50 ל״י, ואם פועל מבאר־שבע דורש עבור יום עבודה בעי־דור גפנים 40 ל״י, הרי חייב לבוא מיתון. ויפה שעה אחת קודם.

מאיר בלומברג, ראשון־לציון

■ מי הוציא

את הספר?

„העולם הזה" 1857, „ציפורים בשדיים", על התחביב של המשו־ררת שולמית אפפל.

כדי להעמיד דברים על דיוקם, ברצוני לציין כי ספר שירי יבשת שבורה הוצא־לאור הודות לעזרתו ומאמציו של גבריאל מוקד, באמצעות הוצאת עכשיו.

שולמית אפפל, רמת־גן.

■ להחזיר מייד

את פעיל!

לאחרונה נתברכנו במוסד נוסף, שדווקא ממנו ציפינו להרבה יותר רוחב דעת. כוונתי לאוניברסיטת תל־אביב, ול־פרשת העסקתו של מאיר פעיל כמרצה בחוג להיסטוריה צבאית.

אין יסוד להנחה שמא נכשל מר פעיל בעבודתו האקדמאית, ויעיד על כך ללא ספק כבוד הרקטור הנוכחי, כפי שכבר התבטא בעיתונות. מר פעיל על־פי ענות דעתי, הינו מרצה בעל אישיות דינמית, חריפה וחדה, בעל תפיסת עולם נרחבת.

כמי שעמד תחת פיקודו בצה״ל, ונהגה מהמשך פעילותו הציבורית והאקדמית, או־תן דרך־אגב, מעולם לא נהג לערב, סביר לי להניח, שאי־חידוש חוזהו כמרצה, והכשלת קידומו האקדמי, נובע ממצע פוליטי וכיוון אידיאולוגי שונה מזה ש־רגילים לו אותם ריבועים חסרי גוון המת־עטפים באדרת האקדמאית.

מסתבר שהרשויות של היום בישראל, אינן יכולות להרשות לעצמן להתמודד עם ביקורת.

במכתבי זה אני קורא לכל אלה שהרח־קתו של מר פעיל פגעה בציפור הדימו־קראטית שלהם, להתנער מאדישות מרגי־זת, ולצאת לפעילות וניהול מערכה פעי־לה להחזרת מר פעיל אל דרגש המרצים.

בני סוהסקי, לונדון

שולמית אפפל
דברים על דיוקם

קוראים חשולחים מכתבים מתבקשים לנסח אותם בקצרה. עדיפות תינתן למצרפים תמו־נות למכתביהם.

בינג'ליטאל

העם

אם תרצו אין זו הגדה

3000 שנות איבה בין שכנים מוצאות ביטוי בליל הסדר

מכל הטכסים של הדת היהודית, טכס ליל־הסדר של חג הפסח הוא הטכס ה־מאחד והמלכד ביותר. העובדה שהסמלים הכלולים בחג עצמו, ובסעודת ליל הסדר במיוחד, הם סמלים הומאניים כלל־אנושיים (כמו היציאה מעבדות לחרות, ותחילת עונת האביב) או סמלים לאומיים טהורים שהקשר שלהם לדת הוא מישני, הפכה את הפסח למאורע הנחוג גם ע״י אפיקור־סים, כופרים בעיקר, וחילוניים מובהקים.

לפי אחת המסורות הרבניות, הקדימה מסורת ליל־הסדר אפילו את חג הפסח עצמו. אבי האומה, אברהם, הזמין את שלושת המלאכים שבאו לבקרו, הרבה הר־בה דורות לפני יציאת מצריים, שהטביעה על החג סמלים לאומיים וסמלים שוביניס־טיים, כמו „שפוך חמתך על הגויים...״

אלא שבמרוצת השנים הסתלפו המשמעו־יות המקוריות של החג, הסימליות וה־לאומיות גם יחד. מאז הקמת המדינה מודגש ההיבט המחיה איבה בת 3000 שנה כלפי השכנה הגדולה מדרום — מצריים, ומציג אותה כאוייבת מושבעת של ישראל משחר ימי האנושות.

בני־ישראל חוצים את ים־סוף

טקס מלכד

אילו היו נערכים מחקרים בתחום זה, הם היו ודאי מצביעים על כך שמקור ה־פחד, האיבה והשנאה של ישראלים רבים כלפי מדינת הנילוס, נעוץ במידה רבה ביחס התת־הכרתי שהוטבע בהם בילדותם סביב שולחן הסדר.

מלחמה במיתוסים. הסיפורים ה־תנכיים על שיעבוד שבטי ישראל במצ־ריים העתיקה בתקופת הפרעונים, מבוס־סים ודאי על עובדות היסטוריות. יחד עם זאת, מעורבות עובדות עם אגדות קדומות הנמצאות בפולקלור של כל אומה. כך, למשל, אירע גם עם הסיפור על הנס שנע־שה לבני ישראל כאשר חצו את הים ב־חרבה בצאתם ממצריים, וכאשר רכב פרעה ופרשיו שרדפו אחריהם טבעו במים רבים. מלבד התנ״ך ובמאי הסרטים ההוליבודיים מאמינים כיום רק חוקרים מעטים כי סי־פור יציאת מצריים, כמו אפוסים תנ״כיים אחרים, הוא תיאור היסטורי מדוייק ולא סיפור שחובר בתקופת מאוחרת על סמך מסורות שאמת ודמיון מעורבבים בהן.

קשה להתמודד עם מיתוסים. עוד יותר קשה להתמודד עם מיתוסים שמייצגיהם בהווה — כמו נשיא מצריים הנוכחי — אינם תורמים הרבה כדי לנפץ אותם, אם לנקוט בלשון המעטה.

נראה שנד המים הגדול, שהפריד בשעת חציית ים־סוף בין בני ישראל לבין רכב פרעה, יעמוד עוד זמן רב ויחצוץ בין שני העמים.

יחד עם זאת, כאשר יישב עם ישראל ליד שולחן הסדר, כמדי שנה, אי־אפשר יהיה להתעלם מכמה ערכים מוחלטים ה־באים לידי ביטוי בהגדת הפסח. אחד מהם הוא ציווי החירות הלאומית, והוא אינו מתייחס אך ורק לישראל.

עכשיו
אין שום טעם
לקנות קסטות
זולות וגרועות
כי עכשיו
אפשר סוף סוף לקנות
קסטות זולות-ומצויינות
הורדת המיסים איפשרה לנו
לקבוע מחירים חדשים ונוחים ביותר
לקסטות הקלטה „אגפא גברט":
C-60 - עכשיו 15.50 ל"י בלבד
C-90 - עכשיו 21.25 ל"י בלבד
C-120 - עכשיו .-25 ל"י בלבד
LOW NOISE-ללא-רעש
להקלטה מושלמת ברמה מקצועית מתברגות
קסטות בקופסאות
להשיג בחנויות למכשירי חשמל ומוסיקה
עם אגפא גם זה מצליח!

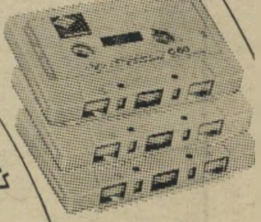

AGFA-GEVAERT
פרסום גלבלום

הגלריה הצעירה
רח' פרישמן 19, תל־אביב
טל. 245294
מציגה
* תמונות שמן של ציירים צרפתיים בסגנון נאיבי וקלאסי — במחירים מיוחדים
* יצירות שמן, רישומים והדפסים משל ציירים ישראליים
הצעות מיוחדות לבעלי גלריות, המעוניינים בתמונות מיובאות

כספים מפוקפקים ממשיכים לזרום לישראל

ג'ימי הופה (מימין, מושיט יד) — הציונות

כאשר אושרה ההשקעה של אירגונו של הופה כסרט ישראלי, הגיע ארצה ה־מפיק, רוברט רסקין, ועימו שני נצי־גים של אחת מחברות־ההשקעה של הו־פה — ניק טורזנסקי וגאי דה־לה־גיופפה. הישראלים שעבדו בסרט סיפרו כי ברור היה לכל שלמשקיעים לא איכ־פת היה להפסיד או לחסוך בהוצאות. לדבריהם, ניתן היה לעשות את הסרט ב־מחצית ההשקעה.

הם גם סיפרו כיצד פחדו הכל מגאי דה־לה־גיופפה.

ההשקעה בסרט אינה הקשר היחידי של ג'ימי הופה לישראל.

לפני כשנה עלה ארצה שותף של הו־פה — אחד בשם לו פולר ממיאמי. פולר הוא, לדבריו, ידיד אישי של עובד בן־עמי, ראש עיריית נתניה.

בית־דין המושבעים שהאשים במרס 1972 את מאיר לנסקי ואחרים בעבי־רות מס הקשורות בהעלמת רווחי־הימו־רים במלון פלאמינגו בלאס־וגאס — האשמה עליה הוא עומד לדין עכשיו — כלל גם את לו פולר בין הנאשמים יחד עם לנסקי. כתב־האישום קבע כי כספי ההימורים הועברו דרך בנק שפולר היה נשיאו — וממנו לבנק שווייצי.

פולר התפרסם לראשונה בשנת 1957, כאשר השתלט על בנק מיאמי נאשיונאל בעזרת כספים שקיבל מקרנות הפנסיה של ג'ימי הופה. לאחר הרשעתו של הו־פה החלה חקירה גם בדבר השימוש בכספים אלה. החקירה התקרבה גם ל־בנק של פולר — והוא — מצידו החל מתקרב לפתע למוסדות יהודיים במי־אמי: הוא תרם 25 אלף דולר לקק"ל, וכאשר ביקר במיאמי שר־האוצר פנחס ספיר נפגש עימו פולר לשיחה ארוכה.

כשהגיע פולר ארצה, הוא התקשר עם ידידו, עובד בן־עמי, עבר לגור במלון ארבע העונות בנתניה. כיום, הוא מת־כונן להשקיע בארץ בתחום הדיור.

דו"ח מיוחד של האפ.בי.איי. קובע כי פולר נחשב לאיש־כספים הקשור בפשע המאורגן. הוא חשוד כי שימש צינור־הברחה של רווחי עולם הפשע המאורגן אל הבנק לחילופין והשקעות בשווייץ. הוא קשור במאיר לנסקי, בנימין זיגל־באום, בן ווילר, ג'ימי הופה, סם כהן, ג'ון פולמאן, אד לוינסון וגרשון ריינר — כולם ידועים כקשורים בפשע המאורגן.

מדוע מתעניין כל־כך עולם הפשע ה־אמריקאי בהשקעות בישראל?

יש לכך כמה סיבות:

● בהרחיקם עדותם מארצות־הברית גופא, מצליחים בעלי הכספים המפוק־פקים להערים על שילטונות מס־ההכנסה שם בייתר קלות. כמו לדוגמה, להצהיר על השקעה גדולה יותר מזו הנכונה — ועל־ידי כך להלבין כסף שחור. כן גורם ניפוח ההשקעה להקטנת הרווח, או להג־דלת ההפסד, באופן רשמי — דבר שפי־רושו הקטנת המס שבו הם חייבים.

● השקעות גדולות בישראל יוצרות כמובן קשרים הדוקים עם צמרת המג־בית והיהדות בארצות־הברית — וקש־רים טובים לא הזיקו מעולם לאיש, יכולים לעיתים לעזור בשעת חקירה חמת מדי.

● רבים מבין ראשי עולם הפשע ה־אמריקאי, גם לא־יהודים מביניהם, הי־נם תומכים נלהבים, בכנות, של ישראל והרעיון הציוני.

ותמונה מתוך סירטו „סברה קומנד" — כעסק משתלם

הבקשה, שהוגשה למשרד המסחר והתעשייה, היתה רישמית וכשרה: הנ־הלת אירגון עובדי התובלה של ארצות־הברית ביקשה להשקיע 700 אלף דולר בעשיית סרט בארץ. מסו"ת אישר את הבקשה, והסרט, סברה קומנד, החל קו־רם עור וגידים. זהו סרט־פעולה שיג־רתי, הודות פרשת רצח מעלה־העקרבים.

אלא שמאחורי הבקשה הכשרה והסרט התמים הסתתרו צללים פחות כשרים, פחות תמימים:

אירגון עובדי התובלה בארצות־הברית הינו גוף המעורר אסוציאציות מאוד לא נעימות באותה ארץ. הבוס הכל־יכול של האירגון, ג'ימי הופה, הינו שם ידוע לשימצה. כאשר שימש רוברט קנדי ה־מנוח כתובע־הכללי של ארה"ב, פתח בחקירת הקשרים בין הופה לבין סינ־דיקט הפשע, גילה כי הופה השתמש ב־קרנות הפנסיה של האירגון למימון עס־קים של ראשי עולם הפשע.

הופה הואשם בשימוש בלתי־חוקי ב־כספי הקרנות, נידון לשנות מאסר רבות, שוחרר לא מכבר.

אולם גם בכלא המשיך לשלוט באיר־גונו, חי בין הסורגים כמלך.

המסקנה הבלתי־נמנעת: למרות סי־לוקו של מאיר לנסקי מישראל, קיים חשש רציני שהעניין שגילו ראשי הפשע המאורגן האמריקאי בישראל — לא נמוג והם ממשיכים להזרים כספים לארץ.

קופת־חולים תיבנה בית־חולים פרטי

קופת־חולים הכללית הקימה, בשיתוף עם סולל־בונה, חברה חדשה שתעניק שירותי בריאות פרטיים לכל דורש, ב־מחירי השוק החופשי.

כשלב התחלתי, רכשה החברה החד־שה את מחצית הבעלות בחברת מדיקל סנטר. מדיקל־סנטר הוקמה על־ידי קבו־צת רופאים מדרום־אמריקה, המיוצגת בארץ על־ידי עורך־הדין רוברטו אהרון. פעולתה הראשונה בארץ: הקמת בית־חולים פרטי מודרני על כביש החוף צפו־נית מתל־אביב, בסמוך לצומת תל־ברוך.

עד כה, השקיעה מדיקל סנטר מיליון וחצי דולר ברכישת השטח בין 27 הדו־נם, ובהקמת השלד. בגלל מחסור בכס־פים, הופסקה הבנייה. עתה, עם הי־כנסו של השותף החדש, המשופע ב־כספים, תתקדם התוכנית בקצב.

בית־החולים החדש יהיה פתוח לכל מי שיוכל להרשות לעצמו לשלם את המחירים בו, וסביר להניח שייהפך ל־בית־חולים לעשירים, כתוצאה מכך.

רווחי „תמנע" ובתה

מיפעל ייצור הכבלים כבלי־ציון סיים את שנת 1972 בשלושה מיליון לירות רווח נקי.

כבלי־ציון נרכש על־ידי מיפעל תמנע בשלושה מיליון לירות לפני שנה וחצי בלבד. מאז, יצר כבלי־ציון רווח נטו מצ־טבר של המיפעל 4.5 מיליון לירות. ושוויו המאזני כיום מגיע ליותר משמו־נה מיליון לירות.

התחזית אף ורודה יותר: כבלי־ציון עומד לחתום על הסכם ידע עם חברה אירופאית לייצור סוגי כבלים, שכיום עדיין מיובאים מחו"ל.

חברת האם של כבלי־ציון, מפעלי ה־נחושת תמנע, ירוויחו השנה 20 מיליון לירות, בגלל עליית מחירי הנחושת ב־עולם.

תפוקת „גמל" גדלה ב־20%

מיפעל אבני־המשחזת גמל של קיבוץ שריד הגדיל את תפוקתו ב־1972 ב־20 אחוז, הגיע למחזור של שני מיליון ל"י, מזה 120 אלף ל"י יצוא. ב־1973 מקווה המפעל להגיע ליצוא של חצי מיליון ל"י.

לאחרונה מכר קיבוץ שריד שליש ממנ־יות המפעל לקיבוץ גזית. הסיבה: המחסור בכוח־אדם בשריד, ואי־הרצון להתבסס על עבודה שכירה. השותפות החדשה תאפשר הכנסת חברים מגזית למפעל.

משבר חמור במספנות יפן

משבר המטבע בעולם גרם להפסקה כמעט מוחלטת של הזמנת ספינות חדשות במס־פנות יפאן.

הפסקת ההזמנות באה ביוזמת המספנות עצמן: לאחרונה, חתמו מספנות אלה על חוזים לבניית 225 ספינות, בעיקר מיכליות־ענק, בשווי כולל של 3.8 מיליארד דולר. אולם עליית ערך היאן היפאני ביחס לדולר, גרמה לכך שהוצאות הי־צור של המספנות היפאנים עלו, בעוד התמורה, בדולרים, נשארה קבועה. הפסדי המספנות, בגלל שי־נויים אלה, מוערכים ב־800 מיליון דולר.

התוצאה: היפאנים, המצפים לייסוף היאן בשיעור של 20%, הקפיאו קבלת הז־מנות חדשות.

תוצאה מיידית מייקור הייצור ביפאן והוזלות, יחסיות, באירופה, היא הצפת המספנות באירופה המערבית בהזמנות לבניית אוניות. כדי להתחרות באירופה, למרות זעזועי המטבע, מתכוונות המספנות היפניות להתרכז בבניית מיכליות סופר־ענק, בנות חצי מיליון טון מעמס, וכן אוניות משוכללות להובלת גז טבעי. מספנות אירופה הוותיקות והישנות יותר, לא מסוגלות לבנות אוניות כאלו.

צעד נוסף של היפנים: הקמת מספנות בחלקים אחרים של העולם. בברזיל בונים כיום היפנים מספנת־ענק, שתפעל בשותפות יפנית־ברזילית. קונצרן היטאשי מקים מס־פנה בסינגפור, קונצרן סומיטומו מקים מספנה במאלזיה, וגם באיי בחריין במפרץ הפרסי נבנית מספנה ענקית, בשותפות של החברה היפנית קאוסאקי והחברה הפורטוגזית ליסנאב.

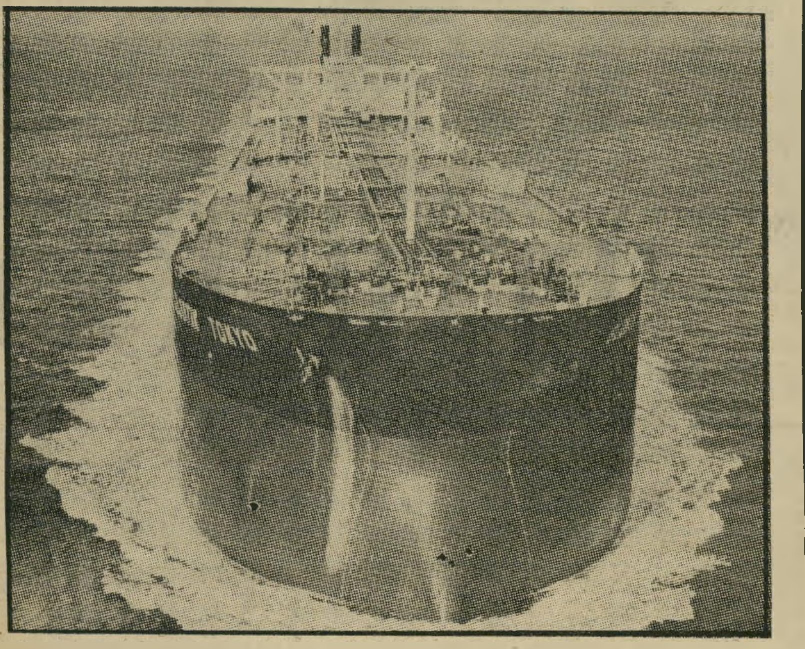

המיכלית „גלובטיק טוקיו" — הספינה הגדולה ביותר בעולם
התחרות הולידה ממותות

תמרורים

מונה • לתפקיד המנהל הכללי בפועל של מישרד־הקליטה, **עמוס לביא**, שהיה עד כה המישנה למנהל הכללי. בוגר האוניברסיטה העיברית בחוגים כלכלה וסטאטיסטיקה, היה רפרנט של מישרדי השיכון, הפנים והעבודה במישרד־האוצר ומנהל ה־אגף לשירותי קליטה במישרד־הקליטה.

זכה • בתואר זמר־השנה בצרפת לשנת 1972, על־ידי שני עיתוני הלהיטים הגדולים של צרפת, הזמר הישראלי המופיע בעיקר בצרפת, **מייק בראנדט**, ש־שלושה מתקליטיו נמכרו כבר ביותר ממיליון עותקים כל אחד.

בראנדט

נחוג • יום־הולדתה ה־75 של השחקנית הגרמניה האנטי־נאצית **תרזה גיזה**, הנחשבת לאחת השחקניות טובות בעולם. התגלתה ב־1926 על־ידי הבמאי **פול ברנה** וחמש שנים לאחר מכן כבר היתה אחת השחקניות החשובות בגרמניה.

מנהלים רומן • הגיבורה הנשית של הסרט קזבלן, **אפרת לביא**, ו־העוזר לענייני דיאלוג אנגלי של ה־סרט, **קן גלובוס**, שהוא קרוב־משפחה של הבמאי מנחם גולן.

לביא

פרש • אחרי 16 שנים של פעילות ספורטיבית, מי שנחשב לאחד מ־גדולי המשקולנים בעולם, הפולני **ואלדמאר באז'אנובסקי** (37), שזכה בשני תוארים אולימפיים וחמישה תוארים עולמיים ב־מישקל קל.

מצפים לתינוק • בעוד כחמישה חודשים, עורכת־הדין **נירה לידסקי** ובעלה עורך־הדין **צבי לידסקי**. לבני הזוג שתי בנות: גילה (10) ואסנת (8).

עומדים להתגרש • באריזונה, ארצות־הברית, בתו של יוסף סטאלין, **סווטלנה אלילוייבה סטאלינה**, שהגיעה כפליטה לארצות־הברית ב־1967, ו**ויליאם פיטרס**, לו היא נישאה ב־1968.

אושפז • בבית־החולים איכילוב ב־תל־אביב, לאחר שלקה בהתקף־לב, ה־שחקן־קומיקאי **שמעון דז'יגן** המופיע על הבמה באידיש.

נפטר • בבית־החולים הדסה בתל־אביב, בגיל 70, הסופר והמשורר **יעקב רימון** שפירסם כ־20 ספרים וזכה בפרס שפירא לספרות דתית. מראשוני תל־אביב, ייסד את המחלקה הסוציאלית בעיריית תל־אביב והיה מראשוני הפועל המזרחי.

נפטר • בגיל 72, **יוסף חנא חנא**, מנכבדי העדה הנוצרית אורתודוכסית, ש־קיבל לפני מיספר חודשים את אות על"ה (עיטור לוחמי המדינה) עבור עזרתו להגנה לפני קום המדינה.

נפטר • בגיל 90, המשורר הדרוזי שייך **סלימן מאדי**, שחיבר מאות שירים על המאורעות שעברו על ישראל ועל עדתו.

נפטר • בביתו בעיירה מוז'אן ש־בריביירה הצרפתית, בגיל 91, מי שנחשב לגדול ציירי המאה ה־20, **פאבלו פיקאסו**, שנולד בספרד, החל מצייר ב־גיל שש ובגיל 14 נתקבל לבית־הספר לאמנות בבארצלונה וצייר מאז אלפי ציורים בסיגנונות מקוריים, גלה מספרד ל־צרפת ב־1936 בגלל התנגדותו למישטר הגנראל פרנקו.

הנדון:

ראשים כרותים

שתים־עשרה משימות הוטלו על־ידי גיבור ה־אגדה היוונית, הראקלס (הוא הרקולס).

ייתכן שהמשימה הקשה ביותר היתה השנייה: הרי־גת הידרה.

הידרה היה נחש בעל מאה ראשים, כולם רצחניים. ברגע שנחתך אחד מראשיו, היה צומח במקומו ראש חדש.

הנחש חי לו בביצות לרנה. הוא משך אנשים וחיות אל מצולות הביצה, ושם חנק אותם להנאתו.

הרקולס ידע לעמוד במשימה הבלתי־אפשרית. הוא נטל חרב דמויית־מגל, ולקח עימו את נושא־כליו, יולאוס. ברגע שחתך ראש אחד של הנחש, שרף נושא־הכלים את הצוואר הערוף — וכך נמנעה צמיחתו של ראש חדש. כאשר נחתך אחרון הראשים, מתה המיפלצת. הרקולס ביתר את הפגר, וטבל את חיציו במיץ־המרה.

זה היה רעל נורא, ומאז היו כל חיציו של הרקולס קטלניים.

(לפי כללי הספורט של יוון העתיקה, נפסל ניצחון זה של הגיבור, מפני שהוא נעזר בנושא־הכלים. אבל תושייתו של הרקולס עדיין מעוררת הערצה.)

■ ■ ■

הרקולס המנוח לא נסע אל המשימה במרצדס, ולא עמדו לרשותו מסוקים ונחתות. אך מילבד הב־דלים טכניים אלה, יש דמיון רב בין המיבצע האחרון של צה"ל בביירות ובין המשימה השנייה של גיבור האגדה.

צה"ל יצא לכרות את ראשי תנועת־הפי־דאיון.

כבר דובר הרבה על התושייה, הגבורה, התעוזה ו־שאר תכונותיו של הרקולס, שבאו לידי גילוי כה מזהיר במיבצע־ביירות.

נותרה השאלה המעשית: האם הצליח ה־מיבצע להרוג את הנחש, כפי שנהרגה הידרה?

לצה"ל היתה מהדורה מודרנית של החרב דמויית־המגל. האם היתה לו גם מהדורה מודרנית של הלפיד?

האם נכרתו הראשים בצורה המבטיחה שלא יצמחו במקומם ראשים חדשים?

■ ■ ■

מי שנתן את הפקודה למיבצע זה, בדרג המדיני, בוודאי ביקש להשיג הישג זה. לשם כך היה מוכן לשלם מחיר יקר.

איני מתכוון רק לצעירים ששילמו בחייהם עבור מיבצע זה, וגם לא רק לחבריהם, שהיו עלולים לשלם מחיר דומה, לולא הצליחו לנצל את גורם ההפתעה ב־אופן מושלם.

אני מתכוון למחיר המדיני.

אין זו הפעם הראשונה שבה נוקטת ממשלת ישראל באמצעים בלתי־שיגרתיים נגד כוחות ערביים. במשך השנים, ייוחסו לישראל פעולות רבות מסוג זה: מיש־לוח חבילות־נפץ לניספחים צבאיים מצריים ולמדענים גרמניים במצריים; הריגת פעילים של הטירור הפלס־טיני ברחבי העולם; מיבצעי מחתרת מכל הסוגים.

החידוש של פעולת־ביירות טמון בכך ש־מדינת־ישראל מודה בפעם הראשונה, בפה מלא, שהיא שיגרה כוחות סדירים לביצוע משימת ג'יימס בונד.

עד כה היה הטירור־הנגדי בבחינת מכשיר חשאי. עכשיו הפך למכשיר רשמי. ישראל הודיעה על נכו־נותה ללחום בפידאיון ברחבי העולם באותם האמצעים שבהם נוקטים הם בעצמם — וביעילות רבה לאין שיעור.

פעולת ביירות היתה, למעשה, חזרה על מיבצעי־אצ"ל, באמצעים המשוכללים של מדי־נה מודרנית.

אין ספק שההחלטה לגלות זאת לעיני העולם לא נולדה בקלות. ולראייה: עברו כימעט שש שנים מאז מילחמת ששת־הימים, בהן גבר והתרחב הטירור ה־פלסטיני, לפני שנתקבלה ההחלטה.

היא נתקבלה מפני שמישהו הגיע לכלל מסקנה שאין כל טעם לקצץ את זנבות הנחש, ושיש לנסות לכרות את ראשיו.

■ ■ ■

כאשר תיכנן הרקולס את המיבצע שלו, הבין שהראשים עצמם אינם חשובים. מה טעם בכריתת ראש, אם במקומו צומח מייד ראש חדש?

הוא הדין לגבי תנועה כמו תנועת הפידאיון. אין לה מנהיג אחד — לא מדיני ולא צבאי.

יאסר עראפאת אינו אישיות היסטורית, שסילוקה ישאיר אחריו חלל ריק. עד כמה ש־ידוע, אין לתנועה גאון מיבצעי, שאין לו תחי־ליף.

מקומו של כל ראש כזה ייתפס, מן הסתם, במהרה. ובמקום מנהיג שנהרג, עלול לבוא מנהיג מוכשר יותר, צעיר יותר, מסוגל יותר להתאים את עצמו לנסיבות.

לכן הבין הרקולס שכריתת הראש היא רק חלק מן המיבצע. חשוב הרבה יותר היה החלק השני: חריכת הצווארים, כדי שלא יצמח במקום זה ראש חדש.

האם חשבו על כך מתכנני המיבצע בביירות?

האם הם יודעים היכן נמצא הצוואר? מה דמותו? כיצד לטפל בו?

■ ■ ■

אחת התכונות המוזרות ביותר של תנועת הפי־דאיון טמונה בחוסר כל יחס סביר בין כושרה ובין תוצאותיה.

מבחינת הכושר המיבצעי, זוהי תנועה כושלת לכל הדיעות. לא זה בילבד שאינה מגיעה לרמת ההישגים המיבצעיים של אצ"ל ולח"י, אלא שגם בהשוואה למח־תרות פחות מוצלחות היא אומללה למדי. חלק גדול של מיבצעיה נכשלים בטרם ביצוע, חלק גדול של פעי־

הרקולס

ליה נתפסים בעוד מועד, ובחזית העיקרית שלה — בישראל ובשטחים המוחזקים — היא כימעט משותקת.

ובכל זאת: תנועה כושלת זו מרתקת את תשומת־לב העולם כולו. היא — והיא בילבד גרמה לכך שהעולם מודע לקיומה של בעייה פלסטינית, ושאמצעי־התיקשורת הבינלאומיים מקדישים לה סיקור בלתי־פוסק.

יתר על כן: מדינת ישראל מקדישה מדי שנה אמ־צעים עצומים למילחמה בטירור. מעולם לא נעשה חש־בון מדוייק, מפני שמשאבים אלה באים מתקציבים ומגופים שונים — צה"ל, שרותי־הביטחון, מישרדי־ממ־שלה שונים.

אם נצרף יחד את כל הפעולות וההוצאות שהיו נחסכות לנו לולא היתה קיימת תנועת הפידאיון, נגיע בוודאי לסכום של מיליארד לי־רות לשנה — לפחות.

כל זה כדי להיאבק באותה תנועה כושלת, חסרת תושייה מיבצעית.

האין זה מוזר?

■ ■ ■

לא, אין זה מוזר כלל. כי הדבר טבוע במהותה של תנועה זו.

כשהייתי בקורס מס־כפים, למדתי את סודות — הלוחמה בשטח בנוי. מכל מה שלמדתי אז, נחרת בזיכרוני כלל חשוב אחד: גם החייל הגרוע ביותר הופך גיבור, כאשר אין לו ברירה. אם אתה כובש את הקומה התחתונה של הבניין, ואחריה השנייה, מוצא האוייב את עצמו בסופו של דבר בעליית־הגג, בלא כל דרך לנסיגה ולהצלה. במצב כזה, הוא מוכר את חייו ביוקר, וגם פחדן עלוב לוחם אז כארי.

צעיר פלסטיני, המצוייד ברגשות לאומיים נורמליים, מה הוא יכול לעשות כיום כדי לתת פורקן לרגשות אלה?

כל הארץ, שבה הוא רואה את מולדתו, כבושה. יש־ראל מודיעה לו, באמצעות שילטונותיה החוקיים, שאי־נה מכירה כלל בקיומו של עם פלסטיני, קל וחומר שאינה מוכנה להעניק לו אפשרות כלשהי לבנות לעצמו בית לאומי אף בחלק מארצו. המלך חוסיין משלם מדי פעם מס־שפתיים ליישות פלסטינית, אך איש אינו מא־מין שהוא מתכוון ברצינות להכיר בה, או שהוא מסוגל להשיג מישראל שלום שייאפשר את קיומו של בית לאומי פלסטיני.

האמת הפשוטה היא שלצעיר פלסטיני לאומי כיום יש רק ברירה אחת: לוותר סופית על כל קיום לאומי, מכסימלי או מינימלי — או להצטרף לאירגון של פידאיון.

זהו הצוואר, שעליו צומחים הראשים.

■ ■ ■

כל עוד זוהי הברירה היחידה העומדת בפני צעיר פלסטיני, יצמחו ראשים חדשים.

רק כסיל יאמין שאפשר להנחית על אירגוני־הפי־דאיון מהלומות כה רבות, כה מוחצות וכה רצופות, עד שאחרון הפלסטינים ברחבי העולם יתייאש סופית ויתּ־פטר מעמו.

בכל שנה צומח שנתון חדש של צעירים פלסטינים. בכל שנה נכנס שנתון חדש לאוניברסיטאות ברחבי ה־עולם, לבתי־הספר במחנות־הפליטים. בכל שנה לומדים צעירים אלה יצירות ספרות המלהיבות אדם לקום ולפ־עול למען עמו.

אם אין דרך לגיטימית, הגיונית ויעילה ל־שרות העם הפלסטיני, יידחפו לפחות חלק מן הצעירים האלה לדרך הרצח, החבלה, החטי־פה, ההתאבדות.

ומכיוון שדי במיספר זעיר — מיספר מגוחך ממש! — כדי לבצע מינימום של פעולות כושלות, שיטילו את צילן על העולם כולו — די בתגבורת זו.

זה היה נכון לפני חמש שנים. זה נכון כיום. זה יהיה נכון גם בעוד חמש שנים, ובעוד חמי־שים שנה.

כל עוד אנו אוחזים בחרב בילבד, ואין לנו לפיד — תישאר מילחמה זו חלק מחיינו. הלאומיים והפרטיים.

יהיו לפידאיון עליות וירידות, הצלחות ו־תבוסות. יהיו לנו נצחונות קטנים וגדולים, ואף ניצחונות מזהירים. אך המצב לא ישתנה בעיקרו.

■ ■ ■

מהו הלפיד במשל זה? איזו אש תבער בו? דומני שהתשובה נובעת מראייה מפוכחת של ה־שאלה.

תנועת הפידאיון גורמת לכך שהבעייה הפלסטינית לא תישכח ולא תיעלם. אבל אין היא מקרבת את ה־בעייה אף המילימטר אחד אל פיתרונה.

מי שרוצה לחסום בהצלחה את דרכם של צעירים פלסטיניים אל אירגוני הפידאיון — צריך לפתוח בפניהם דרך אחרת. דרך שתהיה גם מעשית וגם מספקת מבחינה לאומית.

בנסיבות ההיסטוריות הקיימות, תיתכן רק דרך אחת כזאת: לאפשר לעם הפלסטיני לבנות את ביתו הלאומי בחלק מן הארץ, שהוא רואה בה את מולדתו: הארץ ש־הוא קורא לה פלסטין, הארץ שבין הים והירדן.

שום התחכמות לא תעזור לה. חכמים־בלילה יכולים למצוא לפלסטינים פלסטין חדשה, בעבר־הירדן, או ב־כוויית, או באלאסקה. (היו חכמים־בלילה, שרצו למצוא לנו ארץ־ישראל חדשה, בארגנטינה, בבירו־בידז'אן, או באוגנדה.)

כדי להעמיד בפני העם הפלסטיני את הברירה בין מילחמה רצחנית ובין בניין מולדתו בשלום — עלינו לראות תחילה את הברירה העומדת בפני העם הישראלי: הברירה בין „ארץ־ישראל שלמה" שתעסוק לנצח ב־מילחמה זעירה אך קטלנית זו, ובין החזרת חלק מהארץ לידי הפלסטינים.

לפני שאנו יכולים לגשת לפיתרון הבעייה הפלסטינית, עלינו לפתור בעייה ישראלית זו.

■ ■ ■

אחת התוצאות של מילחמת ששת־הימים היתה שגם המיליטריסט הקיצוני ביותר אצלנו הבין ש־אין כל אפשרות לפתור את בעיית ישראל־ערב באמ־צעים צבאיים.

אם ניצחון כה מוחץ, כה חד־פעמי, כה טוטאלי לא הביא לנו את השלום — שום מיבצע צבאי לא יביאו.

יתכן שמיבצע־ביירות יביא לנו תוצאות דומות, דוו־קא משום הצלחתו הפנטסטית.

אם מיבצע כה מזהיר, כה מושלם, כה נו־עז לא יכרות את ראשי הנחש הפידאיני — שום מיבצע צבאי לא ישיג זאת.

ככל שנקדים להבין זאת, כן ייטב.

מיץ־המרה של הידרה באגדה היה רעל, והרקולס ניצל אותו לייצר נשק קטלני. מיץ־המרה של הבעייה הפלסטינית מרעילה כיום את העולם כולו.

החרב דמויית־המגל עשתה את שלה. הגיע הזמן להדליק את הלפיד.

מי הם הלוחמים שהעולם תיאר אותם בדמיונו כג׳יימס בונדים

האנשים שלנו בביירות

אגדי", „מוחץ", „פאנטסטי", „מיוחד במינו", „דמיוני", „פנינה", „מבריק", „גאוני" — אלה היו רק מעט מאוצר הסופרלטיבים בהם השתמשו השבוע אמצעי־התיקשורת העולמיים כדי לתאר את פשיטת צה"ל אל מרכזי החבלנים בלב ליבה של ביירות.

תיאורי הפשיטה בה התערבו דמיון ומציאות, עובדות ואגדות, ציירו את לוחמי צה"ל אשר ביצעו את הפשיטה כסופרמנים נוסח ג׳ימס בונד, כחבורת לוחמים נבחרת שאין דומה לה אפילו בדמיונם של יוצרי סרטי הפעולה והמתח המרתקים בעולם. האיפול אשר הטיל צה"ל על פרטי הפעולה ועל מבצעיה, רק הגביר את אווירת המיסתוריז וההתעלומה עד שבמקומות רבים, שהושפעו משילהוב הדמיון המזרחי, כבר נוצרה תדמית של מבצעי הפשיטה כדמויות כל־יכולות, בעלות תכונות על־אנושיות.

לא היה דבר מנוגד יותר לאמת מציורים ותיאורים אלה. הסודיות וההחשאיות המתחייבים מעצם טיבה של פשיטה מעין זו, מונעים כמובן מלספר ולהציג את הלוחמים אשר ביצעו את משימת הפשיטת בביירות. הם ישארו כנראה עלומים ואלמונים עוד תקופה ממושכת, עד אשר תגיע השעה לספר על עלילותיהם. אבל יחד עם העובדה הגלויה, שהם נמנים על היחידות הקרביות הטובות של צה"ל — לא יהיה זה סוד לספר שרובם ככולם שונים בתכלית מהתדמית המעוותת בה צויירו.

ה„קילרים" ה„ג׳ימס בונדים" אינם ברובם הגדול אלא חיילים צעירים, שמלחמת ששת־הימים היא עבורם היס־טוריה ומלחמת ההתשה היא לגביהם זכרון רחוק, שרובם לא נטלו בה אפילו חלק. מסך הסודיות על זהותם של לוחמים אלה, המייצגים דור חדש של לוחמים בצה"ל, התרומם רק כאשר הובאו שניים מהם לקבורה.

היו אלה סגן אבידע שור, 22, בן קיבוץ שובל; וסמל חגי מעיין, 21, בן קיבוץ מגן. הם היו בין ארבעת הנפגעים של כוח הפשיטה, שנפגעו בעת הקרב שהתחולל עם כוח גדול של פידאיון, ששמר על בית מיפקדת החזית־הדמוקרטית־לשיחרור־פלסטין, לפני שזו פוצצה.

אחד השיבלים

היה זה, כמובן, רק הגורל העיוור, אשר קצר מבין משתתפי הפשיטה דווקא את אבידע ואת חגי — שניהם בני קיבוצי השומר־הצעיר שבנגב. היה זה רק הגורל העיוור, שהביא את בשורת המוות אל שני קיבוצי השומר־הצעיר, שעד כה פסח המולך של חללי המילחמות על בניהם. (לעומת זאת, נפלו ארבעה מחברי קיבוץ שובל במילחמות.) אך לוא היה אותו גורל עיוור בוחר לפגוע בשניים אחרים מאנשי כוח הפשיטה — היו אז שמותיהם אחרים, אך סיפורם ורקעם דומים בהחלט. בסיכוי גבוה של הסתברות ניתן לומר שאם היו הנופלים שניים אחרים, היו גם הם חיילים צעירים על סף סיום שירות החובה שלהם, לוחמים עזים שלמרות שלא השתתפו ב־מילחמות, יש להם נסיון קרבי, נערים מבני התנועה ה־קיבוצית על כל זרמיה.

וזה — בוודאי שאיננו מיקרה.

* * *

בחדר המדרגות בבית דו־קומתי, הניצב מוקף ירק בשיפולי הגבעה בקיבוץ שובל, ישבה דפנה, צעירה שחרחורת ורכת־מבט, כשעל ברכיה נייר מכתבים. עיניה היו לחות מדמעות, והבעה חולמנית היתה נסוכה על פניה.

שלושה ימים קודם לכן איבדה דפנה את החבר שלה, אבידע. יומיים קודם לכן ראתה אותו בפעם האחרונה, כאשר הגיע מאוחר ביום שישי לחופשת שבת קצרה מיחידתו. נדמה היה שטרם קלטה את עובדת מותו. כאילו יצא לאחת מאותן תקופות היעדרות ממושכות שלו, שאחריהן ישוב ויופיע לפתע בשער המשק, יחליף את מדי הצנחנים שלו בסרבל עבודה כחול, יקפוץ אל בית המשפחה לראות אם הכל בסדר, ויצא אל שדות השלחין.

על נייר המכתבים ניסתה דפנה לכתוב שיר.

„הכי שלי," קראה לו ובסוגריים הוסיפה ליד הכותרת:

סגן אבידע שור

„הלא כך קראת לי תמיד." ואחר־כך רשמה בכתב ידה:

חייל שלך ביטא נכונה / תחושה אמיתית, צורבת...
„על קיברך צריכים היו לשתוק" — אמר — / „קטנו כל אוצרות השפה העברית להביע גדולתך..."
ואני ידעתי, / אבידע שלי אהב טוהר ויופי / יפי המידות ויופיה של ארץ ופרחיה...
ולכן ראיתי, / במו עיני ראיתי, היאך בכו / הפרחים ומסביב קולות דמע ונהי, / והם לא לי, זרים כל כך.
למשובת החיים והעליצות בה ניחנת.
כן, אני יודעת...
אתה לא רצית, מעולם לא הריעות לאיש...

וכאן שמטה את העט. יותר לא יכלה להעלות ולוא גם מילה אחת על הכתב.

* * *

שובל, על אם הדרך בואכה באר־שבע, אי ירוק מול הפחונים של שבטי הבדואים של אל־הוזייל. הקימו אותו ביום הכיפורים של 1946, אחד מאחת־עשרה נקודות ההיאחזות שהוקמו בלילה אחד בנגב כדי לקבוע עובדה של נוכחות יהודית. באו לשם אנשי גרעין ארץ־ישראלי, חניכי המוסד בבן־שמן, שהתחברו עם אנשי הגרעין הדרום־אפריקאי הראשון של השומר־הצעיר.

חיים שור, יליד פולין, היה שייך לגרעין הארץ־ישראלי. שולמית, לגרעין הדרום־אפריקאי. נישאו והולידו ארבעה בנים. אבידע היה הבכור, מהמחזור השלישי של בני המשק, שנולדו כבר בקיבוץ.

חיים שור, האב, ממקימי הקיבוץ, הירבה בפעילות תנועתית. היה פעיל במפ"ם, בתנועה הקיבוצית ובעתון התנועה — על המשמר, שם הוא משמש כיום כסגן־עורך. האם, שולמית, היא מחנכת כיתות ח׳ במוסד החינוכי במשק.

אבל אבידע (שם תנ"כי ממנו נגזרו כמה מכינויי החיבה של אבידע, כמו אבי, דודו או טדי), כמו הילדים האחרים בקיבוצי השומר־הצעיר, היה שייך לקבוצה שלו, כמעט באותה מידה כמו לתא המישפחתי.

שיבלים — זה היה שמה של הקבוצה. 20 בנים ובנות מהמשק, שני ילדי חוץ שהצטרפו לקבוצה במרוצת השנים ועוד שני ילדים של קיבוץ בית־קמה השכן. מבחוץ קשה קצת לרדת להבנת מהותה של הקבוצה. כי להיות בקבוצה זה להתחיל יחד בשישיה (אגף לשישה) בפעוטון, ואחר־כך בגן הילדים, ולהמשיך משם יחד עם כל הקבוצה לחברת הילדים ואחר־כך להיות יחד במוסד החינוכי, ובתנועה. זה כמו לגדול עם אותם 20 אחים, בני אותו גיל, ולחלק עימם את החיים משחר הילדות עד סף הבגרות, לחיות עימם, לכאוב את כאביהם, לשמוח את שמחותימם, ליצור עימם שפה, סיגנון, הווי, הכל.

ובכל קבוצה כזאת יש מנהיגים, ומונהגים, יש בולטים ונחבאים אל הכלים, כמו בכל מיסגרת חברתית אחרת.

אז שיבלים — אומרים בני הקבוצה — היתה אבידע. במרבית השנים שחיו יחד היה אבידע ילד קטן, קצת מופנם ומסוגר, לפעמים אפילו מתקשה בלימודים. רגיש באופן יוצא מהכלל וחש בדברים לפני שאומרים אותם. ויחד עם זאת — מקסים, ונחמד וטוב — כזה שכולם אוהבים, ולא רב עם אף אחד ואינו מתנגש.

הרבה שנים, כשאדם כזה צומח, לא ברור עוד מה בדיוק יצמח ממנו. אבל ברור שטוב לידו ואיתו, כי הוא מקרין חום, וצהלה ושמחת־חיים. ויום אחד, מבלי שאפילו מבחינים בכך — וזה קרה אצל אבידע בסביבות כיתה י"א — הוא הופך פיתאום לאדם שונה. פיתאום גבהה קומתו, והנער הופך לעלם. והסימנים הראשונים של הבגרות מתבטאים באחריות שהוא מתחיל ליטול על עצמו וביחס הרציני שהוא מגלה לדברים.

אלוף העולם בכסף

יושבים החברים, הנערים והנערות שעברו יחד עימו את מרבית חייהם ומנסים לחשוף לעצמם מה היה אבידע עבורם.

„אבידע — זה לעבוד המון שעות," נזכרת אחת. „עבד בשלחין. זאת אומרת לרוץ כל היום עם קווים בשדות. והוא כל כך אהב את השדה. אם, למשל, היה יודע אחרי יום עבודה שעוד כמה שעות הוא צריך לחזור שוב לשדה כדי להשקות, הוא לא היה חוזר לחדר בכלל. היה שוכב ונרדם בשדה או יושב לו שם לבד."

„אבידע — זה הקשר למשפחה," אומרת שניה. „יש לו שלושה אחים צעירים ממנו: טובי בן עשר, ישראל

מישמר כבוד לנופלים: חיילי יחידתו של חגי בראש מסע ההלווייה בקיבוץ מגן

אחרי הארון המובל בטנדר: הוריו של חגי, בני הקיבוץ וחבריו לפשיטה

בן 15 ואבנר בן 20, חייל ביחידה מובחרת בצה"ל. אז כמו שכולם מעריצים אותו, כך הוא מעריץ אותם. ממש קשור אליהם."

„איך שהוא קשור למשק — ככה הוא אהב לטייל," סבור אחר. „בחור שאוהב טבע ונוף וכל דבר שקשור במרחבים. אוהב נורא לטייל ומכיר כל שיח ועץ. כל הזמן מתמסר לנושא הזה, פתוח ללמוד ולדעת עוד ועוד."

„בכיתה י"א," מספרת אחת, „אימצנו את סניף השומר־הצעיר בדימונה. זה אמר להקדיש הרבה הרבה שעות בשבוע אחרי הצהריים כדי להדריך שם. הבעיה היתה להעסיק שם את הנוער בשעות של אחרי הלימודים, במשחקים ובסיפורים ובכל דרך אחרת. אבידע ידע לעניין אותם. היו לו חניכים בכיתה ח' והם ממש אהבו אותו. אחר־כך, בכיתה י"ב, היה כבר מרכז הקן בשובל ותוך כדי הדרכה למד גם לנגן באקורדיון."

„את הכל היה עושה בשקט, בצינעה, בלי שוויץ, עם החיוך שלו ועם חיבוק!" נזכר חבר, „אך בעיקר מה שהיה אבידע, זה שהיה אחד שאיכפת לו. הוא היה נורא איכפתניק, הכל נראה לו נורא חשוב וכל דבר שהיה צריך לעשות היה מוכרח לעשות בצורה הטובה ביותר."

„נכון," זה מזכיר לאחרת, „במיוחד היה איכפת לו העניין של סבל העמים. זו היתה תכונה מאוד בולטת אצלו: להיות רודף צדק ויושר. העניין של אחוות עמים לא היה עבורו סתם מליצה. זה היה איכפת לו. הוא רצה שנהיה כל הזמן בסדר עם עצמנו ועם שכנינו."

„אבידע זה גם השפה שלו," נזכרים. „זה להגיד ,אין לי רעבון', או להתפעל מצמיחת האח הצעיר ישראל ולומר עליו ,צריך לסגור אותו בחדר ולשמוע איך הוא גדל' או, כשרצה לספר שלמישהי יש אבא עשיר ,אבא שלה אלוף העולם בכסף'."

נזכר חבר לקבוצה: „היינו יחד, ארבעה מהקבוצה, בקורס קצינים בצבא. אני זוכר שמישהו פעם שאל אותי על אבידע — ,האבידע הזה שלכם מהסיירת, לפי הסיפורים הוא הבחור הכי מוצלח בעולם והכי חכם בעולם. מה המיוחד שבו?' ניסיתי לחשוב ולענות לו. בסוף אמרתי לו: ,יש לו, לאבידע, תכונה אחת טובה; זה שכולם אוהבים אותו. לא צריך לעשות ממנו סופרמן, כי מה ש־הוא היה זה אחד כזה שאי אפשר שלא לאהוב אותו."

אולי פרץ השלום

כשהלך לצבא התנדב ליחידה מובחרת. באותה יחידה שירת עד יומו האחרון. בקורס מ"כים היה חניך מצטיין. בקורס הקצינים סיים בהצטיינות. הוא לא הירבה לספר למישפחתו וחבריו על פעילותו בצבא, אבל לא היה צורך בסיפורים. החיילים שלו העריצו אותו, מפני שהשקיע בהם את נשמתו, ועשה עבורם מעל ומעבר מה שצריך מפקד לעשות עבור חייליו.

לפני מיספר חודשים, כאשר השתוללה בארץ ההיסטריה נגד קיבוצי השומר־הצעיר, בעיקבות מעצרו של בן קיבוץ גן־שמואל אהוד אדיב, הוזמן חיים שור, אביו של אבידע לערב ראיונות עם אורי זוהר.

שור, היה צריך כביכול להתגונן נגד הגל העכור שהשמיץ את תנועתו. הוא לא התגונן. מה שהוא עשה היה סיפור על קבוצת שיבלים — קבוצתו של הבן אבידע. הדברים דיברו בעד עצמם — כל הבנים בקבוצה, להוציא אחד, היו אותה תקופה קצינים בצה"ל, רובם ככולם ביחידות קרביות. זה שלא היה קצין, לא היה כזה מפני שהיה עצמאי מדי וכאשר זומן לבחינות קצונה בפעם שניה הסתבר לו שהוא יצטרך לחתום קבע אם יהיה קצין, ולכן לא הלך. חיים שור סיפר רק מה עושה כל אחד מהבנים בקבוצה של אבידע. זה הספיק.

אבל אם יכול מישהו לחשוב שאבידע, כמו חבריו האחרים בקבוצה, היו חיילים מקצועיים, תהיה זו טעות. איש מהם לא ראה בצבא יעוד. גם אבידע ראה בו הכרח, וכיוון שהוא נאלץ למלא אחר כורח זה, הוא יעשה זאת בצורה הטובה ביותר.

את שירות הקבע שלו האריך במספר חודשים, אחרי שביקש לכך את אישור שיחת־הקיבוץ, כדי שיותן לו להשלים את מיסגרת האימונים עם הצוות שהחל באימוניו. תוך כדי כך השתתף גם בפשיטה על בסיסי החבלנים בטריפולי, לפני חודשיים.

ומילא את כל המשימות ללא דופי.

סיפר חבר: „היינו יחד הרבה זמן. אבידע תמיד היה אומר לי: ,אני לא חותם קבע בצבא אפילו שעה אחת יותר ממה שאני צריך לשרת.' איך שהוא חייל טוב ומצטיין הוא פשוט לא אהב את הצבא. הוא אהב את החיים האזרחיים. אם אהב משהו בצבא זה את המיסגרת החברתית שהיה בה. אחר־כך, כשחתם על שירות־קבע לעוד כמה חודשים, אמר לי: ,אני לא יודע מה לעשות.

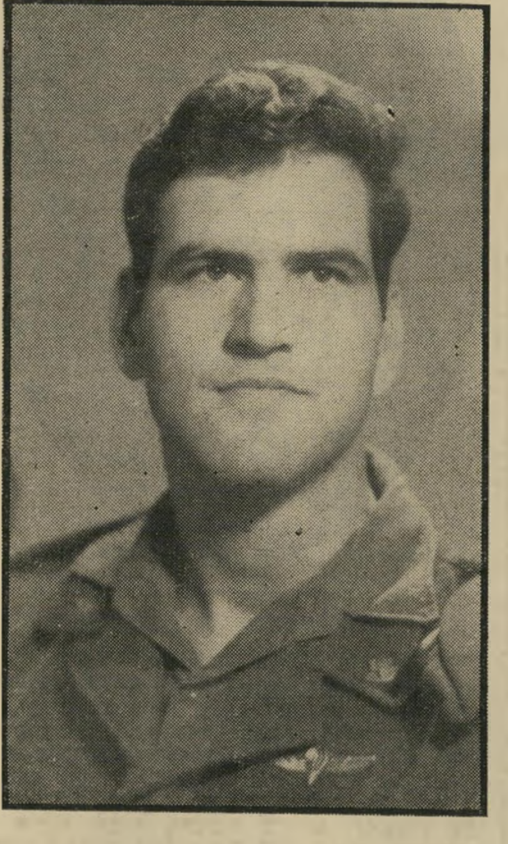

סמל חגי מעיין

כל שלושה ימים מטלפן אלי איזה גנרל אחר שאחתום.' בסוף הוא חתם, אם כי לא ויתר על שאיפתו לשרת כ־קצין־ביטחון בחו"ל כדי לראות מה זה חוץ־לארץ לפני שהוא חוזר להטיל עוגן בקיבוץ."

נזכרת דפנה, החברה: „תמיד, כשהיתה מתקרבת שעת־החדשות ברדיו, היה מבקש לפתוח את המקלט. לרוב במקרה כזה, היה חוזר על אותו ביטוי: ,חברה, בואו נשמע חדשות, אולי פרץ כבר השלום..."

הסבא נרצח בפוגרום

כשנמסר לסגן אבידע שור כי הוא מצטרף לכוח הפשיטה בביירות, הוא ביקש רק דבר אחד: לקחת עימו חייל אחד ששירת עימו בפלוגה, את סמל חגי מעיין. „אם אנחנו נהיה ביחד," אמר, „זה יהיה בסדר."

המפקדים הבכירים לא היו צריכים יותר מזה. הם ידעו שאם אבידע אומר „זה בסדר," אז אין לדאוג יותר. צירפו אליו את חגי, בן קיבוץ השומר־הצעיר מגן, השוכן במרחק של 25 ק"מ בקו אוויר, דרומית מערבית לשובל.

מגן הוקמה שלוש שנים אחרי שובל. ב־1949 עלו המייסדים, יוצאי תנועת השומר־הצעיר ברומניה, למרחבים המדבריים שמול רצועת עזה והקימו את אחת הנקודות הראשונות שהוקמו אחרי מילחמת העצמאות.

הוריו של חגי, יוצאי העיר יאסי, ניצלו מאימי ה־מילחמה. אבל הסב נרצח ב־1942 בפוגרום שנערך ביאסי. עם חבריהם, ניסו להגיע לארץ במיסגרת העליה הבלתי ליגאלית. אונייתם נתפסה והם הוגלו למחנות בקפריסין.

מהרגע הראשון להקמתה היתה מגן ישוב־ספר, שנועד להוות חומה מול רצועת עזה. המתח הביטחוני היה חלק מחיי היום־יום של הקיבוצניקים הטריים. גניבות, מיקושים, הסתננות, ושמירה מוגברת היו שייכים להווי המקומי. יחד עם זאת, נראה שהגורל האיר פניו לישוב־ספר זה. הפעילות החבלנית של הפידאיון פסחה עליו. מיבצע קדש וכיבוש הרצועה במילחמת ששת־הימים, התחילו משם, והרחיקו משם את המילחמה אחרי שעות ספורות. עד השבוע האחרון היתה מגן אחד הישובים הבודדים בארץ שבחלקת הקבורה שלה לא הוקמה מצבת השיש הסטנדרטית של צה"ל.

חגי, בנם של ראובן ולאה מעיין, היה אחד הבנים הראשונים של המשק. גם הוא, כמו אבידע משובל, היה בן לאב שלא הסתפק בחברות בקיבוץ והתמסר לפעילות תנועתית, עבד כעורך־לילה בעל המשמר ולפני שש שנים יצא אף בשליחות השומר־הצעיר לבלגיה.

בשנתיים אלה יצא אף חגי ממיסגרת המוסד החינוכי במגן, וחי עם הוריו ועם אחותו הצעירה בבריסל. אחר־כך, כשהאב המשיך בשליחות ועבר לשמש כשליח הסוכנות היהודית בפאריס, חזר חגי אל המשק ואל הקבוצה שלו.

חצב — קבוצתו של חגי במגן, היתה קבוצה קטנה, תריסר בסך הכל. ייתכן ומסיבה זו היתה זו קבוצה מגובשת יותר מקבוצות רחבות יותר במוסדות אחרים.

ידיים של זהב

מסוכן להכנים בני־אדם לתבניות. אבל אם יש דבר כזה שנקרא מוצר אופייני של קיבוץ השומר־הצעיר — המשהו שנקרא פעם בלעג־מהול־בחיבה בשם שמו"צניק — אז חגי היה כזה. גבוה, חסון, יפה־תואר, עם ידיים של זהב. במקצועו — מסגר של מכונות חקלאיות. כזה שכל חופשה רץ דבר ראשון למסגריה הקיבוצית לראות אם הוא יכול לתרום משהו. ואם לא מוצאים אותו במסגריה אז הוא בטח על מיגרש הכדורעף. למגן אין קבוצת כדורעף, רק קבוצת כדורסל. אבל חגי אוהב כדורעף. אז בימי שישי, כשהיה בא למשק, עשה מקלחת ורץ לקיבוץ נירים, המרוחק כמה קילומטרים לשחק שם כדורעף עם החבר'ה.

מיום שהתגייס לצנחנים, טיפח את גאוות היחידה. חבריו זוכרים אותו כמי שגם כשהוא בא הביתה חושב על היחידה שלו, על דברים שהוא יכול לשפר ולעשות יותר טוב מאשר עשה אותם עד כה.

ושוב אותו מצב אופייני: חייל למופת, קשוח וממושמע, אבל שאינו חולם אפילו לרגע להפוך את הצבא לדרך חיים. זוהי חובה שהוא צריך, ככל אזרח, למלא אותה. אז כמו כל החובות המוטלות עליו, הוא יעשה אותה עד הסוף, לא רק בלי להתלונן אלא בצורה הטובה ביותר שהוא יכול לעשותה.

רק פעם אחת, בקיץ האחרון, גברו הגעגועים על חגי. הוא התגעגע אל הוריו שבפאריס. הצבא עשה צעד שלפנים משורת הדין, התיר לו חופשה, באמצע השירות הסדיר שלו, כדי שיסע לחודש לראות את הוריו בחו"ל. חגי נסע וחזר, ולא היה לו עוד כל ספק שכשהוא מסיים את שירותו הצבאי, בעוד עשרה חודשים, הוא חוזר למשק, למסגרית המכונות החקלאיות.

ואז בחר אותו אבידע, אותו העריץ כמפקד, להצטרף אליו לפשיטה בביירות. שניהם השתתפו בכוח המשימה עליו הוטל לתקוף את מיפקדת החזית־הדמוקרטית ששכנה בבנין בן שבע קומות ולפוצצה. במהלך הקרב, נפגעו שניהם, אבידע וחגי, בבת־אחת. הם פונו מיד אל החוף. בדרך חזרה כבר היה ברור שאפסה כל תקווה לחייהם.

בקיבוץ מגן רצו לבטל את סדר ליל הפסח — החגיגה השנתית המרכזית של הקיבוץ. בשנה בה היכה אלוהים את אחד מבכורי הקיבוץ, לא היה טעם לחגוג חג שמשמעותו היא פסיחה של מלאך המוות על הבכורים. אבל הוריו של חגי תבעו שהסדר ייערך.

שני צעירים מלאי תום ושופעי אהבה, שגדלו על מסורת אחוות העמים, וחונכו על השאיפה לשלום — הם המייצגים את האנשים שלנו בביירות. בביירות הם מילאו את חובתם — ועשו הכל כדי למלא אותה על הצד הטוב ביותר. מפני שהיה איכפת להם.

זה אולי מקלקל קצת את האגדות על הסופרמנים והג'ימס בונדים שביצעו מיבצע מלהיב דמיון. אך עוד יותר מכך זה מקלקל את התמונה שמקהלה של צבועים ניסתה לצייר רק לפני מספר חודשים.

השבוע, אחרי שאבידע שור וחגי מעיין הובאו לקבורות, לא מצא לנכון אף אחד מאלה שתקפו עם קצף על השפתיים את הדרך החינוכית והרעיונית של השומר־הצעיר להתנצל בפומבי, לפחות בפניהם.

9-11 באפריל 1973

היום בו אפשר למכור את המדינה

היום האחרון של מושב־החורף של הכנסת נמשך ונמשך ונמשך.

„היום אפשר למכור כאן את המדינה!" אמר אחד הח"כים — כמובן במיזנון.

ואכן — ביום זה מובא חוק אחרי חוק לקריאה שנייה ושלישית, ומתקבל בהצבעות של ארבעה־חמישה ח"כים. זהו מיבצע של ביעור־חמץ. לאיש אין חשק לנמק עוד הסתייגויות, מכיוון שממילא אין איש מקשיב, וההצבעה היא אוטומטית. רוב הח"כים מסתלקים הביתה.

קשה היה להאמין כי באולם זה נתקיים רק שבוע לפני כן המאבק ההיסטורי על חוק באדר־עופר, כשמאה ח"כים היו מרותקים לבניין, ומאבק נואש התנהל באולם. ביום האחרון, לעומת זאת, נדונו „רק" חוקים של ביטוח לאומי, תיקון לחוק הפלילי, וכדומה.

„היום זה בית־קברות!" העיר ח"כ של המערך.

„כך היתה נראית הכנסת בכל הימים, לולא היתה קיימת כאן סיעתנו, והסיעות הקטנות האחרות שלמדו מאיתנו," השבתי לו.

נדמה לי שלא הגזמתי.

סמרטוטים נשארים סמרטוטים

כשהתקרב מועד בחירת הנשיא, שיגרתי ליו"ר מיכתב על סידרי הבחירה.

עד כה נבחר הנשיא תמיד ב„הצבעה חשאית," שלא היתה חשאית כלל. כל ח"כ הכניס במושבו פתק למעטפה, ניגש למזכיר ושילשל שם את המעטפה לתוך תיבה. „חשאיות" זו היתה פורמלית בילבד. כי כל ח"כ יכול היה להסתכל במעשי ידי שכנו.

הפעם, מתוך תיקווה קלושה שאולי לא ייפחדו אנשי רפ"י במיפלגת־העבודה להצביע לפי הכרתם, אם יהיו התנאים באמת חשאיים, תבעתי מן היו"ר להתקין באולם הכנסת תא־הצבעה סגור. רמזתי במיכתבי שהצבעה ללא תא כזה לא תהיה חשאית, ועל כן לא תהיה חוקית.

היו"ר הבין את הרמז (ובהודעה לעיתונות טען כי חשב כך כבר לפני שקיבל בכלל את מיכתבי.)

ואכן, ביום השלישי עמד תא־הצבעה באולם, ונקראנו אליו אחד־אחד. הח"כים והיועצים, שקראו למיבנה „תא־אבנרי", קראו לי מדי פעם בעת ההצבעה, כדי שאזהיר את קצין־הכנסת שניתן להציץ מכל מיני כיוונים לתוך התא, מן היציע. אולם היו אלה חששות מוגזמים.

האמת היא שלא היה כל צורך בסידורים אלה. איש מבין אנשי רפ"י־לשעבר (מאוד לשעבר!) לא העז להפר את צו המיפלגה, והכל הצביעו בדיוק לפי החלטות מוסדות מיפלגותיהם.

נשאלת השאלה: בשביל מה בכלל יש צורך בבחירות „חשאיות"? אם כל המיפלגות מחליטות מראש איך להצביע, ואיש מבין חברי־הכנסת שלהן אינו מעז להפר את פקודת המיפלגה — מה הטעם בחשאיות?

שיעור קטן בתורת הספסרות

חוק באדר־עופר שינה את האווירה בכנסת. לא היה זה מעשה חד־פעמי. כל מערכת היחסים בכנסת התערערה, סיגנוננו התחדד עוד יותר, ודוברי הממשלה עברו לסיגנון של גסות שלא היה כדוגמתו לפני כן.

דוגמת נאה לכך ניתנה על־ידי השר חיים גבתי — אדם שנחשב עד כה לאיש נוח, אפרורי ובלתי־מתרגש.

■ ■ ■

כאשר נודע על פרשת „שנלר" — מיגרש־הענק הירושלמי שנמסר בזיל־הזול למיליונר היהודי־הגרמני אריה פאלוך, הגשתי הצעה דחופה לסדר־היום. כן עשה זלמן שובל מע"מ. להפתעתי הכירה הנשיאות בדחיפות — וכך ניתן לי להעלות את הנושא מייד אחרי שהורדו מסדר־היום הצעות אי־האמון בעניין ספסרות הקרקעות בגדה המערבית (ראה מיסגרת).

פתחתי באיתור האחריות:

אורי אבנרי: לבי לבי על שר החקלאות, שנתמזל לו מזלו הרע להגן על עניין מפוקפק, הנוגע לו רק באופן פורמלי, בעוד שבעל הדבר הוא מישהו אחר.

זהו גורלם של כמה שרים בממשלה הזאת, שמדי פעם הם נאלצים לעלות כאן על הדוכן ולהגן על מעשיו ומחדליו של שר האוצר, מר פנחס ספיר.

דיברנו היום הרבה על הספסרות שמעבר

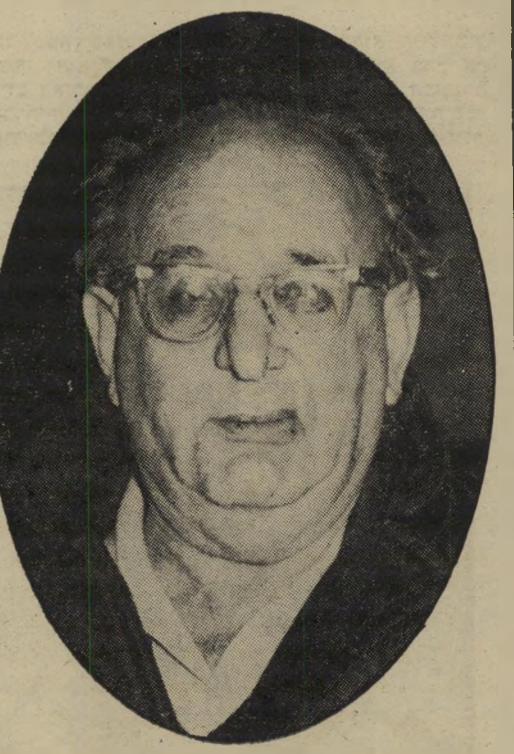
השר גבתי

לגבול. עכשיו אנחנו מדברים על הספסרות שבתוך גבולות ישראל.

מי ששמע היום את וידוייה האישי הנרגש של הגברת גולדה מאיר — כמה היא מתנגדת לספסרות, כמה היא דבקה בעקרונותיה הסוציאליסטיים — יכול היה להגיע למסקנה שהגברת גולדה מאיר היא ראש־ממשלה במדינה אחרת, ראש מפלגה אחרת, ראש מישטר אחר.

אינני מכיר מישטר בעולם המטפח ספסרות בצורה גסה יותר מהמישטר שהגברת גולדה מאיר עומדת בראשו.

טרחתי לבדוק במלונים כיצד מוגדר המושג „ספסר". הנה ההגדרה של מלון אבן־שושן: „ספסר — סרסור, מתווך במסחר; 2. ספקולנט — עוסק בעסקים מסחריים שיש בהם משום סטיה מן המותר על־פי החוק או על־ידי דעת הציבור, ושמטרתם רווחים גדולים וקלים על־ידי הפקעת מחירים; ניצול המחסור בסחורה מסויימת בשוק, וכדומה. הממשלה נלחמת בספסרים למיניהם. ספסרים במגרשים, ספסרים בשוק שחור".

שמואל מיקוניס: תוספת: באינציקלופדיה העברית כתוב „ספסר — ראה גנב".

אורי אבנרי: את זה לא בדקתי, לצערי.

אדוני היושב־ראש, חוץ מהסיפא, ההגדרה הזאת נכונה לעניין הזה, ונכונה לגבי הרבה־הרבה עסקים אחרים, הנעשים בחסות הממשלה. אלה הם „עסקים מסחריים שיש בהם משום סטיה מן המותר על־פי דעת הציבור," „שמטרתם רווחים גדולים וקלים על־ידי הפקעת מחירים, ניצול המחסור בסחורה מסויימת." ואין במדינה מחסור גדול יותר מהמחסור בקרקע, בכלל בישראל, ובפרט בירושלים.

מוטעית רק הקביעה התמימה של אבן־שושן, ששרדה כנראה מתקופה אחרת, ש„הממשלה נלחמת בספסרים למיניהם." תלוי, אדוני השר, מי הם הספסרים. יש ספסרים שהממשלה מתנגדת להם, ויש ספסרים שהממשלה מטפחת אותם.

הידידים היקרים של ראשי המדינה

לאחר־מכן סיפרתי לכנסת בהרחבה את פרטי העיסקה. העיקר: הקרקע שווה כיום כ־20 מיליון ל"י. היא הוחכרה לפאלוך בלי מיכרז, על־פי המלצת השר ספיר, ב־5.5 מיליון. הוא נדרש לשלם במזומן 4.4 מיליון. אותה שעה קיבל למטרה זו מבנק „טפחות", השייך לממשלה, 3.3 מיליון. משמע, שהאיש השקיע בסך־הכל מכספו 1.1 מיליון. ואילו מינהל המקרקעין הוציא 7.5 מיליון כדי למקם במקום אחר את המחנה הצבאי, העומד עדיין על הקרקע!

סיכמתי את הדברים כך:

אורי אבנרי: ...אדוני היושב־ראש, אינני רוצה להיכנס לניתוח היחסים המיוחדים הקיימים בין שר האוצר לבין מר אריה פאלוך. אילו היה שר־האוצר עונה להצעה, הייתי עושה זאת. (לדעתי היה הוא צריך לעשות, הוא ולא שר החקלאות, שנגיעתו לעניין היא פורמלית גרידה, ובמידה שהדברים אינם כשורה, לא הוא האחראי לכך, אלא כצד סביל.)

אילו היה פה שר־האוצר, הייתי משתדל להיכנס לניתוח היחסים האישיים בינו לבין מר פאלוך, כשם שלו היתה כאן ראש־הממשלה, הייתי רוצה להיכנס לניתוח היחסים האישיים בינה ובין מר לו בויאר, שקיבל עכשיו „בקשיש" גדול מהמדינה.

הייתי רוצה להיכנס גם לניתוח היחסים האישיים בין שר האוצר לבין חבר־הכנסת קרמרמן. זוהי קואליציית ד'הונט, קואליציית עופר־בדר בדרג גבוה יותר, קואליציה של ספיר־קרמרמן, שגם הוא קיבל „בקשיש" עצום מהמדינה למען רכישת „ליילנד". היחסים האישיים האלה, היחסים האישיים־ציבוריים־פרטיים־מיפלגתיים — עליהם היה כדאי לכתוב פעם ספר אמיתי. אני מקווה שיימצא עתונאי שיגיש פעם ספר כזה לציבור.

שמואל מיקוניס: בשביל זה קיים מבקר המדינה.

אורי אבנרי: מבקר המדינה אינו סופר, לצערי. הוא פחות מאשר סופר. זה לא מספיק. לנתח את היחסים האלה, זה עניין ספרותי.

מדוע שר־האוצר, פנחס ספיר, חושב שהוא צריך להעשיר אנשים, להפוך כמה עשירים ל־מיליונרים, וכמה מיליונרים למיליארדרים? זהו נושא מרתק!

„מעשיכם הם זוהמה יומיומית"

כשקם חיים גבתי להשיב, הוא לא הכחיש אף עובדה אחת שהבאתי. למעשה, אישר את כל העובדות, וניסה לתרץ אותן איכשהו. אולי חש שהדברים אינם משכנעים, כי הוא עבר מייד להתקפה אישית שלוחת־רסן:

חיים גבתי: אני לא ירדתי לעומק טענותיו של חבר־הכנסת אבנרי, ואני מתעלם מן הרמזים המלוכלכים שהשמיע פה על שר־האוצר, על ראש־הממשלה ועל שרים אחרים. אפשר לזרוק זוהמה, אבל אינני מבין את הטענה...

אורי אבנרי: אם אתה משתמש במושג „זוהמה" והוא מתקבל כמושג פרלמנטרי, אני חושב שמדיניות הממשלה היא מזוהמת, ומה שאתם עושים הוא זוהמה יום־יום.

היו"ר ראובן ארזי: חבר־הכנסת אבנרי, אני מבקש לא להפריע!

אורי אבנרי: זוהמה — זה לתת בקשיש של 20 מיליון לירות למיליונר, בשעה שאין לך לדירות לזוגות צעירים ועולים חדשים!

היו"ר ראובן ארזי: חבר־הכנסת אבנרי, אני מבקש אותך עוד פעם לא להפריע. כאשר דיברת איש לא הפריע לך. אני מבקש לא להפריע לשר לענות.

שר האוצר ממליץ ומאשר

נותרה התעלומה: מי המליץ על מסירת השטח ב־מחיר אפסי לאיש זה ללא שום מיכרז? לא היה קל להוציא זאת רישמית מפי השר, אבל במאמץ משותף של כל הנוכחים הצלחנו:

חיים גבתי: ...מי שרוצה לבנות מיבני תעשייה, מביא המלצה משר המיסחר והתעשייה, המלצה המשחררת אותו ממיכרז.

גדעון פת: אבל לא משחררים.

חיים גבתי: כן משחררים.

גדעון פת: מי שיחרר את פאלוך ממיכרז?

חיים גבתי: אם יש המלצה מהשר הממונה לשחרר ממיכרז — מינהל מקרקעי ישראל משחרר ממיכרז.

זלמן שובל: אדוני השר, אתה המלצת?

אורי אבנרי: מי היה השר שהמליץ?

גדעון פת: מי המליץ? שר הפנים, שר התיירות?

שמואל תמיר: שר השרים.

גדעון פת: מליץ היושר המליץ.

חיים גבתי: שר־האוצר ממליץ מדי פעם על שיחרור משקיעי חוץ ממיכרז. עלינו לדעת פעם: אם איננו מעוניינים במשקיעי־חוץ — אל נבלבל ליהודים בחוץ־לארץ את המוח, ואל נגיד להם: תבואו ותשקיעו בארץ.

אורי אבנרי: אלה הם משקיעי־חוץ העושים את הכל — חוץ מלהשקיע.

„ארץ־ישראל השלמה מתמזגת עם ארץ־ישראל המשתלמת

והפאתוס הלאומי מתמזג עם תאוות הבצע...״

ארץ־ישראל היא ביזנס

בדיון על שלוש הצעות אי־האמון בקשר עם החלטת הממשלה על מכירת קרקעות לישראלים בשטחים המוחזקים (מטעם גח״ל, רק״ח והמרכז החופשי), אמרנו:

אורי אבנרי: לפני שבוע בלבד הרימו אנשי גח״ל בבית הזה את ידיהם כדי לבצע מזימה, שתנחיל למערך שלושה מנדטים נוספים, מעל ומעבר למנדטים שיתן לה הבוחר ברוב עיוורונו.

היום ירימו אנשי גח״ל את ידיהם כדי להביע אי־אמון למדיניות צמרת המערך.

זוהי קומדיה של אופוזיציה, הצגה לאחז עיני תמימים, מסך־עשן של פאתוס כדי להסתיר את האמת.

קומדיה של אופוזיציה

בשבוע שעבר ראינו את גח״ל האמיתי — השותף העיקרי של המערך, חיל־העזר של דיין, ספיר ועופר. מה שאנו רואים היום אינו אלא תיאטרון־בובות.

מגישים הצעת אי־אמון, מקשיבים לנאום פאתטי של חבר־הכנסת בגין, פורשים ב־מלוכד למיזנון כדי לבלות שם שעתיים עד ההצבעה; מרימים ידיים, והולכים הביתה.

אופוזיציה! אופוזיציה של מיזנון, אופוזיציה של קפה ועוגות, אופוזיציה של געפילטע פיש.

הקואליציה של המערך וגח״ל, השולטת בכנסת ובמדינה, אינה קיימת רק לשם מסעי־שוד משותפים. זוהי קואליציה אידיאית ומעשית, המשתרעת על כל השטחים — החל במדיניות סוציאלית המטפחת מעמד של ספסרים, וכלה במדיניות לאומית המנציחה את המילחמה לזמן רב.

גם הוויכוח של היום הוא ויכוח־סרק. אין מחלוקת אמיתית בין גולדה מאיר ומנחם בגין, כשם שאין מחלוקת אמיתית בין משה דיין ופנחס ספיר. יש רק הבדלי גוונים ביניהם, שוני של תכסיסים וסיגנון.

המערך רוצה לתפוס קרקעות בשקט, בחשאי, באמצעות כלים ממלכתיים, גח״ל ושותפיו רוצה לקרוא דרור לספסרים פרטיים, שישתתפו בביזה.

אדוני היושב־ראש, היום נחשפת האמת לעיני כל אחד ואחד.

ארץ־ישראל השלמה מתמזגת עם ארץ־ישראל המשתלמת. הפאתוס הלאומי מתמזג עם תאוות הבצע. הסופר־פאטריוטים והסופר־ספסרים מתייצבים בשורה אחת.

עזרה למחבלים

זה מכבר ראינו איך מתקבצים בראש מחנה־הסיפוח עשירי־ישראל, הליווייתנים של ספסרות־הקרקעות, אותם שחמסו את משק המדינה משך עשרים וחמש שנים, בשעה שהפער הסוציאלי והמצוקה ההמונית הלכו וגברו. היום ברור למה: הם מנופפים בדגל הכחול־לבן של הלאומיות הצרופה והציונות המושלמת — אך דגלם הוא הדגל השחור של תאוות־הבצע.

ארץ־ישראל השלמה היא ביזנס — וביזנסמנים ממולחים מרימים אותה על נס, בעודם ממלאים את כיסיהם.

אחרי מלחמת־האזרחים האמריקאית, בתקופת הרקונסטרוקציה הידועה לשימצה, ירדה על הדרום המובס עדה של חמסנים. קראו להם CARPETBAGGERS, „בעלי מזוודות הבד״. אילו פתחנו את השטחים המוחזקים בפני ספסרות פרטית, היינו יוצרים שכבה חדשה של מתעשרי־מלחמה, מולטי־מיליונרים של מיסחר קרקעות.

גח״ל הוא הדובר הטבעי של שיכבה זו. בנאומים חוצבי־להבות בשכונות־העוני מטיף גח״ל נגד הפער, בעד ההמונים מוכי־המצוקה — אך במעשיה מייצגת גח״ל את הקומץ הזעיר המשגשג במישטר זה, המשמין והחומס, ושעכשיו שלוחות ידיו אל הקרקעות, אל הדונמים הקורצים מעבר לגבול.

זאב ב„הארץ״

אין לנו כל אשליות. מה שהוחלט אתמול בממשלה אינו סוף־פסוק. זוהי דחייה לשעה קלה — אולי בגלל צו אמריקאי, אולי בגלל שיקול תכסיסי, אולי בגלל מילחמת־דידוכים בצמרת המערך.

הושם מחסום זמני בדרכם של ספסרים פרטיים, אולם הפתח נפתח לרווחה לרכישת קרקעות על־ידי הממשלה עצמה. זהו סיפוח שקט.

דם תמורת המיליארדים

כבר בוצעו בשטחים מאות פעולות־ספסרות פרטיות, בניגוד לצו המושל הצבאי, המטיל מאסר של חמש שנים על רוכשי־קרקעות. ברור שאיש ממפירי־הצו לא יועמד לדין, ואף לא ייחקר.

אך שופט צבאי, שהוא עסקן פוליטי בשירות מילואים, הטיל חצי שנה מאסר על מפגינים שהרימו קול, קול מצפון, נגד ריסוס תבואה ערבית בכפר עקרבה, מעשה שחברי־ממשלה עצמם הגדירוהו כמעשה ואנדליסם.

זלמן שוכל: לא ידעתי שבכנסת מותר לתקוף שופט כנותן גושפנקה לוואנדליסם.

אורי אבנרי: לא תקפתי, ציינתי עובדה ששופט צבאי — שהוא במיקרה עסקן במיפלגתך — בלובשו בגדי מילואים, פסק פסק־דין שהמושל הצבאי, ברוב חכמתו, ביטל אותו.

ברור, אדוני היושב־ראש, שזרועות הממשלה כבר ביצעו פעולות־רכישה נרחבות בחשאי, מאחורי גבה של הכנסת. לאלה ניתן עתה הכשר פומבי.

הסיפוח הולך ומתבצע. רק פתי יאמין שממשלה זו — שכמה מחבריה עוסקים במיסחר, ואחרים בה מוכרים זיכרונות כמאות אלפי דולרים בעודם מכהנים בתפקיד ממלכתי — שממשלה זו תחסום לאורך ימים את בולמוס ההתעשרות של שיכבת הספסרים והמתעשרים, ההולכת ומשתלטת במדינה.

יחידים יתעשרו, מיליונרים ייהפכו למיליארדרים — והעם כולו ישלם את המחיר, מחיר של דם בדור הזה ובדור הבא.

אדוני היושב־ראש, אמנע מהצבעה על הצעות אי־אמון של סיעות גח״ל והמרכז החופשי. אצביע בעד הצעת אי־האמון של סיעת רק״ח, מתוך הסכמה לתוכנה, אם כי אני מסתייג מחלק מדברי ההנמקה של הסיעה שהביאה אותה.

ראש־הממשלה גולדה מאיר: כבר הסכימו לקבל אותך לבולוניה? אתה יותר מדי ציוני בשבילם!

אורי אבנרי: גבירתי ראש־הממשלה, אם תהיה, ואחרי שתהיה, ועידת בולוניה וייערך בה, בפעם הראשונה, מיפגש של כוחות־שלום משני עברי המיתרס, גם באווירה הטראגית של המשך שפיכת הדם — אשמח למסור לכנסת דו״ח על־כך. אולי הגברת ראש־הממשלה תחכה ותיווכח.

אכן חלום מתוק של ספסרים: ארץ שלמה נמכרת ונקנית בשוק הפישפשים.

אדוני היושב־ראש, הארץ כולה עוקבת בשעות אלה בנשימה עצורה אחרי הידיעות על פעולות החיילים ואנשי־הביטחון נגד המחבלים הפלסטיניים בניקוסיה ובבירות.

מניין יונקים המחבלים האלה את כוחם? כיצד הם ממשיכים בפעולותיהם, אחרי מאה תבוסות ואלף כישלונות.

הם יונקים את כוחם, את עתודתם האנושית, את משאביהם, מהרגשת הייאוש של העם הפלסטיני. ואני חושש שלא נצליח לחסל את הטרור כל עוד לא נחסל את סיכות הייאוש הזה על־ידי מציאת פיתרון שיהיה מבוסס על הכרה הדדית, שלום וביטחון.

מי שפותח את הגדה ועזה בפני קוני־קרקעות ישראלים, פרטיים וממלכתיים, אומר לעם הפלסטיני: זהו זה, לא נזוז אף משעל אחד של אדמה כבושה. לעולם לא תזכו בקיום לאומי משלכם, להגדרה עצמית, לזכות לאומית כלשהי. כלפיכם פועלת תוכנית דיין, ולמעשה גם תוכנית הרב מאיר כהנא.

מי שאומר כך להמוני העם הפלסטיני, בארץ ובמחנות־הפליטים, הרי הוא כאילו חותם על מודעת גיוס של אל־פתח ומשתף פעולה עם החזית העממית לשיחרור פלסטין. אין תעמולה יעילה יותר מזו, כדי לדחוף צעירים פלסטיניים לשורות הפידאיון.

איזה טירוף הוא זה? בשעה שחיילינו מחרפים את נפשם במילחמה נגד הפידאיון — איך אפשר לנהל מדיניות שכל־כולה מגבירה את כוחם של הפידאיון?

חורבנו של עם

הבה נפזר את עשן הצביעות המרחף מעל לוויכוח זה. שואלים בתמימות מדומה: מדוע אסור לישראלי לקנות אדמה בגדה? האם זה „ספר לבן״ חדש?

אילו אמרה הממשלה: מותר לפליטים לחזור לארץ, לקבל את רכושם ולקנות רכוש בכל רחבי ארץ־ישראל — כי אז היה צידוק כלשהו למתן חופש דומה לישראלים.

אולם כאשר אין כל כוונה להכיר בזכויות הפליטים השייכים לארץ הזאת, וכאשר אין כל כוונה להכיר בקיומו ובזכויותיו של העם הפלסטיני — רכישת קרקעות בגדה אינה אלא כיבוש באמצעים אחרים, סיפוח בדרכים חדשות, בניין עם אחד על חורבנו של עם שני.

היום הצביעה סיעת גח״ל בעד מועמדותו של פרופ׳ אפריים אורבך. גם אני הצבעתי בעדו. פרופ׳ אורבך אמר — לפי מעריב מה־1 באפריל 1973: המושג של שלמות הארץ הוא גם מבחינה הלכתית גמיש ביותר. הוא גורס שטחים רבים בארץ, ששום יהודי לא יוותר עליהם כיום, לא נחשבו בתקופות קדומות כשייכות לארץ־ישראל. זמן רב היתה באר־שבע גבול דרומי, ועכו גבול צפוני. אפשר להביא ראיות כמעט לכל מפה... אני גורס מושג אחר מאשר שלמות הארץ.״ זוהי התשובה לציטוטים התנ״כיים של חבר־הכנסת בגין.

יצחק רפאל: עכשיו, משלא נבחר כנשיא, כבר איננו פוסק. לוא היה נבחר כנשיא, אסור היה לערער. עכשיו, משלא נבחר — הוא לא פוסק.

אורי אבנרי: בדיוק להיפך, חבר־הכנסת רפאל.

היו״ר בן־ציון קשת: הנושא הוא אי־אמון לממשלה, ולא לפרופ׳ אורבך.

אורי אבנרי: נשיא המדינה אינו פוסק הלכה. לא נתתי לו את קולי כדי שיפסוק הלכה. אבל כאיש־רוח וכאיש־דתי, זכותו לפסוק הלכה בדיוק כמוך וכמו כל אדם אחר הבקי בתורה. מכיוון שאין אפיפיור לדת היהודית, חופשי כל אדם לפרש את ההלכה היהודית לפי מצפונו ולפי הכרתו.

במדינה

מיפלגות

מרכז ממלכתי ורשימה חופשית

קריאתו של תמיר היתה תעלול פירסומת — אך תיקוות האיחוד לא מתה

הסיסמה עצמה הומצאה לצורך הרגע. שמואל תמיר נאם בוועידת מיפלגתו והיה זקוק לחידוש כלשהו, שירכוש לו כותרות בעיתונות ובטלוויזיה. הוא מצא חידוש כזה: הצעה שהרשימה הממלכתית תתאחד עם המרכז החופשי, ושעזר וייצמן ומורדי־חרות יצטרפו לאיחוד זה.

הסיסמה השיגה את הכותרות, ויכלה להישכח למחרת היום. אולם בקרב אוהדי שתי המיפלגות הקטנות התעוררה השאלה: „בעצם, למה לא?"

וייצמן פה, דיין שם. קשה למצוא הבדל בין שמואל תמיר ויגאל הורוביץ. הפרקליט הממולח ואיש־העסקים המפולפל (המחלבות המאוחדות, אדניר, ואולי בקרוב אוטוקארס) מדברים בשפה זהה. שניהם דוגלים בארץ־ישראל השלמה ובתורות כלכליות ימניות. כל אחד מהם יכול היה לנאום בכנסת את נאומי רעהו.

ההבדלים נובעים רק מן העבר. אך בניגוד לדעת חובבנים, יש לעבר חשיבות רבה בחיי מיפלגות.

המרכז החופשי נולד כרסיס של תנועת־החרות, בגלל ריב אישי בין מנחם בגין ושמואל תמיר. הרשימה הממלכתית נולדה כרסיס של רפ"י, שהיה רסיס של מפא"י.

יש לדבר צדדים פיקנטיים. בוועידת ע"מ מחאו כפיים למשה דיין, מנהיג של

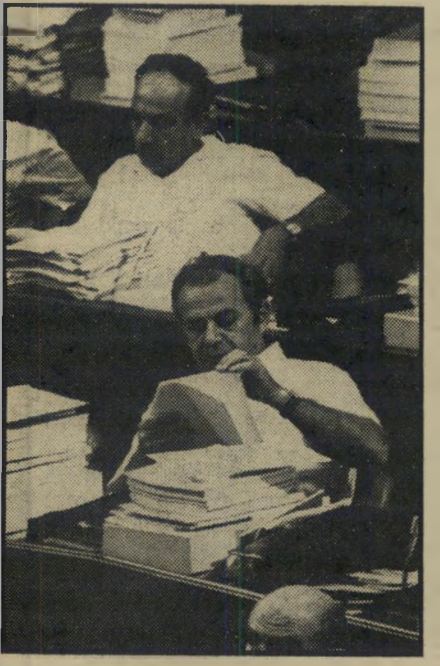

הורוביץ (למעלה) ותמיר
מי יהיה המנהיג?

מיפלגה יריבה, וביקשו ממנו תמיכה ואישור. בוועידת המרכז החופשי מחאו כפיים לעזר וייצמן, שגם הוא מנהיג במיפלגה יריבה, וביקשו ממנו תמיכה והזדהות.

אולם ההבדל אינו פיקנטי בילבד.

לכרסם — ממי? ע"מ קיבלה את מרבית קולותיה, בפעם שעברה, הודות למועמד הראשון שלה לכנסת: דויד בן־גוריון. כימעט כל הקולות האלה באו מהמערך. האם ילכו קולות אלה לאיבוד עם מיפלגה ימנית, הנמצאת מעבר לגח"ל?

כל תיקוות ע"מ בבחירות הקרובות תלויות בנכונותו של משה דיין לרמוז לחסידיו בגלוי, או כימעט בגלוי, שיצביעו בעד ע"מ. כך ייווצר מצב שה„יונים" במיפלגת העבודה יצביעו בעד דיין ואנשי רפ"י לשעבר, ואילו ה„ניצים" יצביעו בעד ע"מ, שתתמוך בדיין. החשבון לא יהיה מעשי אם תתאחד ע"מ עם המרכז החופשי.

מצד המרכז החופשי אין היסוסים כאלה. דיין כשר למהדרין בעיני בוחריו, ואיחוד עם חסידיו לא יבריח קולות מגח"ל.

(המשך בעמוד 29)

סרטי חצות בקולנוע הוד

יום ג', 17.4 — **„הזוג המוזר"** / ג'ק למון, וולטר מטאו.
יום ד', 18.4 — **„נוכלים בריביירה"** / מרלון ברנדו, דייויד ניבן.
יום ה', 19.4 — **„חידון בחרוזים"** / אודרי הפבורן, קרי גרנט.
יום ו', 20.4 — **„המכשפה"** / מרינה ולאדי.
מוצ"ש, 21.4 — **„אך, איזו מלחמה נחמדה"** / לורנס אוליבייה, מייקל רדגרייב.
יום א', 22.4 — **„חבורת הפראים"**/ סם פקינפה („כלבי הקש").
יום ב', 23.4 — **„המסך הקרוע"** / היצ'קוק.

קוסמטיקה לנעלים?

***אפשרי בהחלט!**
עם התכשירים המקוריים תוצרת אנגליה לצביעה, צחצוח,
חדוש ונקוי נעלי עור וזמש, ואבזרי שמירה לנעל
שיווק והפצה: טל. 624865 ת"א

בעזרת אלוהים, התנ"ך, תורת הרצל ושטרות של הרצל

מכין משה דיין את עלייתו לשילטון כמנהיג הימין המאוחד

יד ימין היא החולמת

משה דיין אוהב את הטלוויזיה, והטלוויזיה אוהבת את משה דיין. הוא פורח על המסך הקטן כשם שעסקנים אחרים פורחים בישיבות מיפלגתיות, באסיפות־עם, מעל דוכן הכנסת או בעצרת־או"ם.

המסך הקטן מתאכזר ליגאל אלון, סובל את אבא אבן, עושה צדק לפינחס ספיר ולגולדה מאיר. אבל הוא מחמיא למשה דיין. הוא מעלים את גופו, מבליט את הרטייה השחורה, מעניק לו שובבות־נעורים החסרה לו לגמרי בפגישה פנים־אל־פנים, ויוצר אשלייה של חמימות אנושית שאינה קיימת אצלו במגע אישי.

זוהי אהבה הדדית. על כן טבעי הוא שדיין מופיע על המסך יותר מכל עסקן אחר בארץ. בליל־השבת האחרון הופיע פעמיים.

לכאורה לא היה קשר בין שתי ההופעות. הראשונה היתה ראיון, בעיקבות הפעולה בביירות. השנייה היתה סיקור נאומו במזכירות מיפלגת־העבודה, בעניין ההתנחלות.

אך למעשה היו שתי ההופעות קשורות — והן מגלות את המגמה שאפשר לקרוא לה „תוכנית דיין" לפיתרון בעיות המדינה ודיין.

בעל מעגל הקסמים

על פעולת ביירות לא אמר דיין שום דבר חדש או מעניין. אפשר היה לתמוה מדוע מצא בכלל לנחוץ להופיע על המסך, לולא החלק השני של הדברים. שם היה גילוי ממשי.

הפעם הופיע דיין המפוכח, גלוי־הלב, האיש המבין את הכל והסולח את הכל. הוא דיבר על האבל הרב שהציף את הגדה המערבית אחרי הריגת שלושת מנהיגי פתח, על מודעות־האבל ושאר גילויי דעת־הקהל.

דיין לא כעס על כך. בהחלט לא. הוא הבין לרגשות הפלסטינים, והוא אפילו קרא להם בשמם המפורש, חרף כל הודעות גולדה מאיר שהפלסטינים אינם קיימים.

כאילו באי־רצון הוסיף: „צריכים להסיק מזה מסקנות..." אך הוא לא אמר מה הן המסקנות הדרושות. איש מבין וסולח כמוהו, אינו ממהר להסיק.

אבל מתוך הדברים עצמם יכול היה הצופה הנאור להסיק בעצמו את המסקנה המתבקשת: אם המוני הפלסטינים בגדה המערבית מעריצים את מנהיגי פתח, ורואים בהם את נציגיהם, הרי אין שום מעמד אמיתי למנהיגים המקומיים — אותם מנהיגים שמשה דיין עצמו משוחח עימם תמיד לעיני המצלמה. לא היה מנוס ממסקנה זו, ודיין עצמו רמז עליה בצער גלוי, כמי שאומר: „חבל, אבל מה אפשר לעשות..."

ורק צופה בעל מוח מרושע יכול היה להעלות על דעתו שמשה דיין מתאר מצב שהוא עצמו יצר אותו, מעגל־קסמים מבוקר שהוא כולו פרי־ידיו.

לייתר דיוק: זהו משולש־קסמים בעל שלוש צלעות:

- על־ידי איסור טוטאלי של הפעולה המדינית בשטחים המוחזקים, מונע דיין בכוח התארגנות כוחות פוליטיים חדשים ועליית מנהיגות פוליטית צעירה וחדשה. במיוחד נחנק באיבו כל נסיון להקים גוף שידגול בהקמת מדינה פלסטינית עצמאית, תוך שלום עם ישראל.
- כך מעניק דיין מונופול מוחלט למנהיגים המסורתיים והקשישים, אשר גם להם אוסר דיין התארגנות ארצית והקמת מנהיגות לאומית. כך גוזר עליהם דיין אימפוטנטיות פוליטית, ומוכיח להמונים הפלסטיניים ששום ישועה לא תצמח מהם.
- בדרך זו יוצר דיין חלל ריק, שאותו ממלאים מנהיגי הפידאיון, המטיפים להשמדת המדינה והמפעילים שיטות של טרור קיצוני. רבים מתושבי הגדה מזדהים עם מנהיגים אלה, או רואים בהם לפחות פטריוטים.

אחרי כל זה בא דיין, ואומר בהבעה של צער וריאליזם מפוכח: אתם רואים? אין ערך למנהיגים הפלסטיניים המקובלים. ההמונים נותנים את אימונם לפידאיון, ועם אלה אין מה לדבר.

זוהי מהדורה חדשה, והרבה יותר מחוכמת, של תורת גולדה מאיר.

גולדה הפרימיטיבית אומרת: „לא קיימים פלסטינים."

דיין המחוכם אומר: „מובן שיש פלסטינים. אבל אין להם מנהיגים שאפשר לדבר עימם."

המסקנה בשני המיקרים: הבה נתעלם מן העם הפלסטיני ונתכנן את עתיד השטחים המוחזקים כאילו לא היו קיימים.

טנקיסט על דחפור

דיין אינו דומה לאותו אדמיראל תורכי שאמר „מאלטה — יוק!" — והפליג הביתה מבלי לכבשה. **דיין אומר „מאלטה — יוק!" וניגש לסילוק האי מעל פני כדור הארץ.**

ההצעה לרכישת הקרקעות היא חלק מנסיון זה.

רכישת הקרקעות נולדה באווירה מסויימת, שמשה דיין שקד לטפח אותה במשך שש שנים. זוהי אווירה רגועה יחסית, אך אפופת יאוש. הפלסטינים מתחילים להאמין שהכיבוש הישראלי הוא ניצחי, שאין מוצא.

יאוש זה אינו משפיע על מעשי הפלח הדבק באדמתו, והמוכן לחכות בפאטאליזם מוסלמי עד שאללה, ברוב חסדו, יעביר גם כובש זה מן העולם. אבל הייאוש משפיע על הערבי העשיר, בעל הקרקעות, המגיע למסקנה שכדאי למכור את האדמה ביוקר, תמורת דולארים, ולעבור לביירות או לז'נבה. עיסקות הקרקעות שנעשו בזמן האחרון מתחלקים לשלושה סוגים עיקריים:

- **עיסקות־רמאות.** ערבי מוכר ליהודי אחוזת־בצע אדמה שאינה שייכת לו, באמצעות יפוי־כוח שאין לו ערך.
- **עיסקות־לחץ.** יש הרבה שיטות מתוחכמות לכך. קצין במדים מבקר אצל הערבי, שותה עימו ספלון קפה, מחליף דברי נועם. אחריו בא ספסר־הקרקעות. הערבי בטוח שיש קשר בין שני הביקורים, או שבנו הסתבך באירגון של פידאיון. או שנותנים לו רמז שזהו רצון השילטון, ושאפשר להפקיע בזול אם לא ימכור במחיר סביר.
- **עיסקות־ייאוש.** הערבי מרגיש שהמסך יורד על עירו ועל עמו, והוא נכנע לשמד.

פעולות־הרכישה התחילו מזמן, והן תימשכנה גם להבא בחסות הממשלה. דיין הציע שישותפו בהן ספסרים פרטיים. הצעה זו לא נתקבלה, לפי שעה.

אבל הקו העקרוני של דיין נתקבל. שליחי השילטון ימשיכו לפשוט, לפתות, לשחד וללחוץ, כדי להעביר בקצב גובר אדמות ערביות לידי הגופים הממלכתיים הישראליים.

על אדמות אלה יוקמו, בהדרגה, שיכונים, קריות עירוניות, ישובים מסוגים שונים. תחילה הם יתאימו, פחות או יותר, למפת תוכנית־אלון. אולם התאוצה של התהליך תפרוץ בהדרגה גבולות אלה, והכיבוש השקט ישתרע על פני כל השטח שנכבש במילחמה.

כמו שאמר שימעון פרס, נושא־כליו של דיין: הדחפור ישלים את המלאכה שבה התחיל הטנק.

בעוד כמה שנים, יהיה קיים מצב ששום ממשלה בישראל לא תוכל לבטלו, מבלי לגרום למשבר לאומי, כלכלי וחברתי מסוכן: ישראלים יגורו בכל רחבי הגדה, רוב תושבי הגדה יעבדו אצל ישראלים, שרותי־הביטחון יקיימו פיקוח רצוף למניעת תופעות של התנגדות. מילחמת־הטירור תימשך, ברחבי העולם, אבל בשטחים עצמם תהיה לכך רק תוצאה מוגבלת.

הסולטאן של השטחים

השאלה הגדולה היא: מדוע עורר דיין רעש כה רב סביב עניין מכירת־הקרקעות?

זוהי טענתה של גולדה. מה הרעש? הקנייה נמשכת בשקט, באמצעות מינהל־המקרקעין והקרן־הקיימת. הכל מתקדם כשורה. הרעש רק מזיק.

ואכן, לכאורה זוהי תעלומה. דיין רגיל לבצע את

(המשך בעמוד 28)

זאב ב„הארץ"

בת הרופאה יצאה לעיר הרפאי

לילי א

ההו

מרילין מונרו הכוכבת־ללא־סרט בהבעה הקלאסית של מרילין מונרו. איפה הבמאי! למטה: לילי אבידן מתחת למיגדל המים.

כשהחליטה לילי אבידן — אז בעלת הקאונטרי פאב ואשתו־בתהליך־גירושין של המשורר דויד אבידן, וכיום גרושתו של המשורר דויד אבידן וידידתו של עורך־הסרטים פז סגל — לנטוש את העיר הגדולה וסערותיה, לצאת להתבודד בירושלים הרחוקה — נעו ההתערבויות על אורך תקופת ההתבודדות שלה בין שבוע לחצי שנה.

הרוויחו, כרגיל, אלה ששמו את כספם אי־שם באמצע.

בימים אלה, כפרפר הנמשך אל האור,

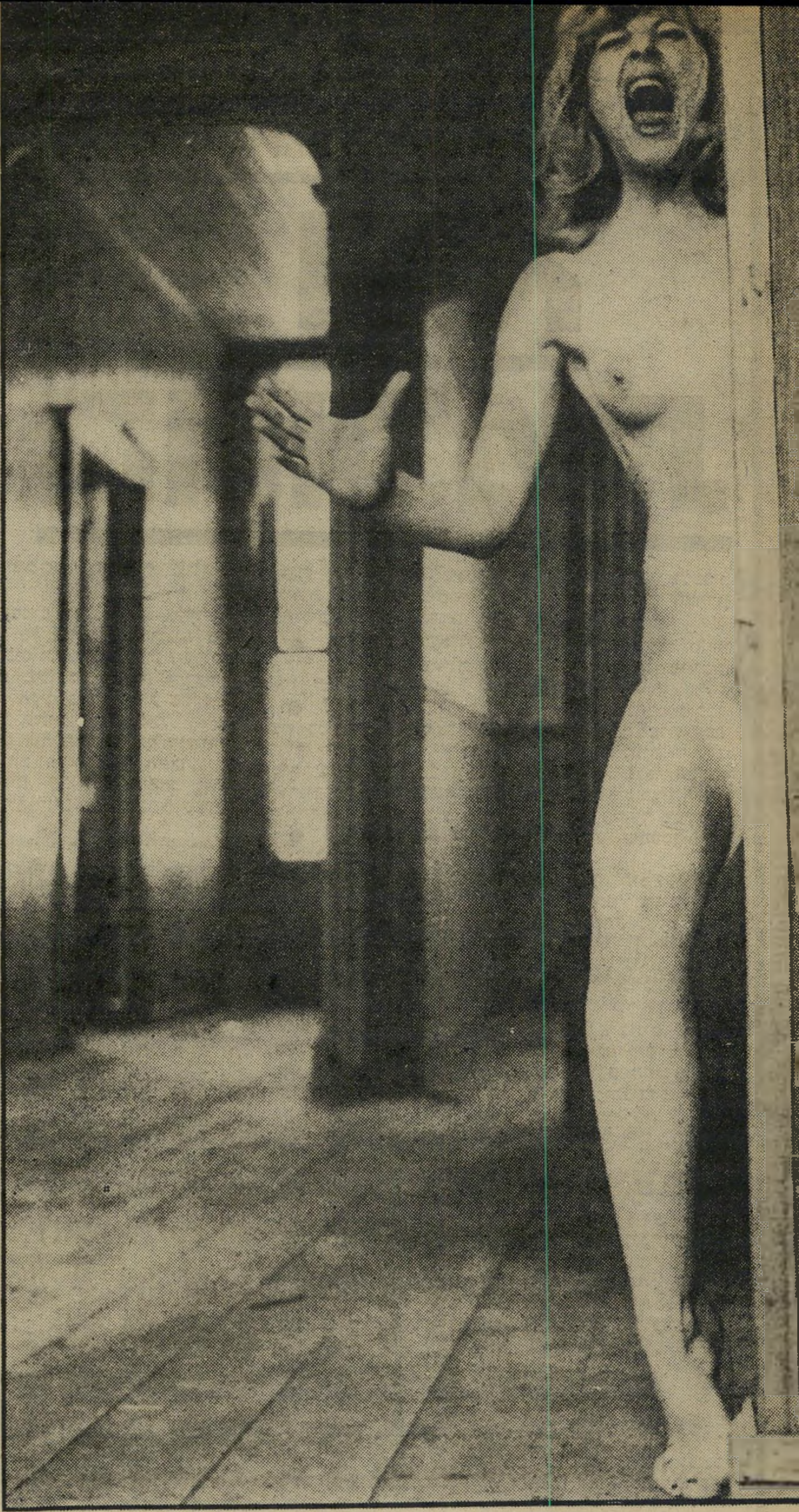

גוואלד! במיסדרון, השומם בימים אלה, של ברדק העיירה, הממוקם בקומה השנייה של המלון, מציגה לילי סצינה של אונס. בתמונה משמאל: רוחצת את גווה הערום בקרני־השמש, תחת חבית־המים, שבתקופות חיים משמשת למילוי השוקת לסוסים. תפאורת עיר הסרטים השוממה שימשה כרקע ללילי.

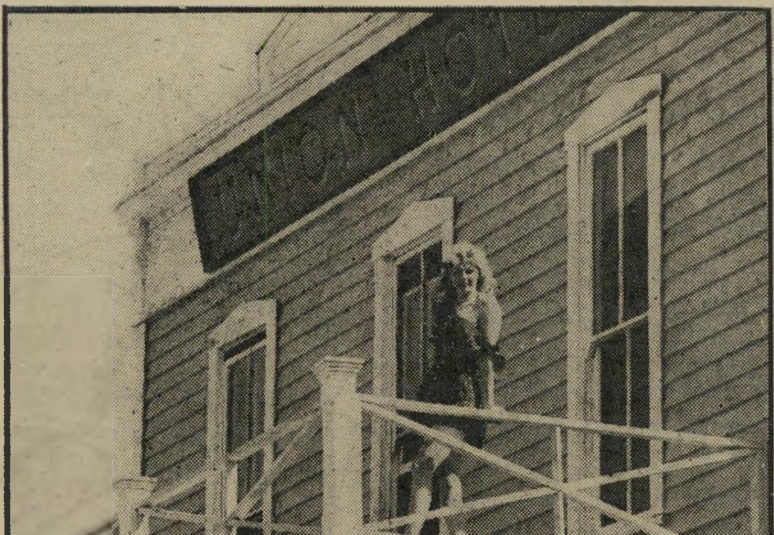

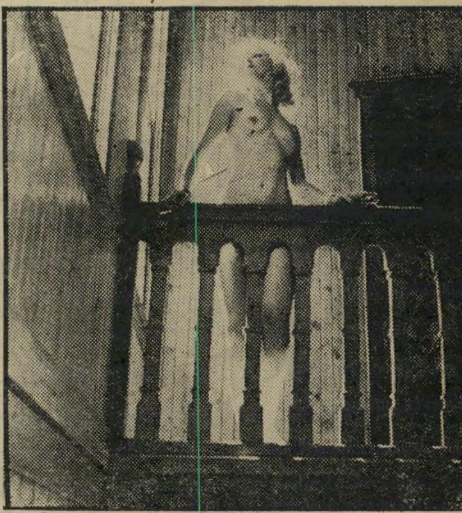

הזמנה לילי משחקת פרוצה, המציגה את חמודותיה בפני רוחות הקאובויים המתגודדים למטה.

מנוחת הלוחמת כפרוצה על מירפסת הקומה השנייה של מלון

באמבטיה
לילי כדי

להשתולל קצת לצורכי רפואה

בארץ
פקר

אפילו במחיר חייו, ניתקה את עצמה הג׳ינג׳ית שופעת־החיים, הצבועה עתה ל־בלונד, מבדידותה, חזרה תל־אביבה.

„רציתי להירפא מהמתח של החיים בתל־אביב,” הסבירה את ההסבר שלא דרש הסבר, „אבל כנראה שלא נועדתי לחיות בשממה.”

אולם הצניחה חזרה לתוך המתח — או אולי ההתבודדות שלפני כן — עשתה משהו לבת הרופאה מרחובות, שגדלה בעיר קטנה ושלווה, לפני שהפכה לבת־הכרך ההומה.

וכך, בשבוע שעבר, היא יצאה שוב לשממה, לתפוס בדידות ולהשתולל קצת

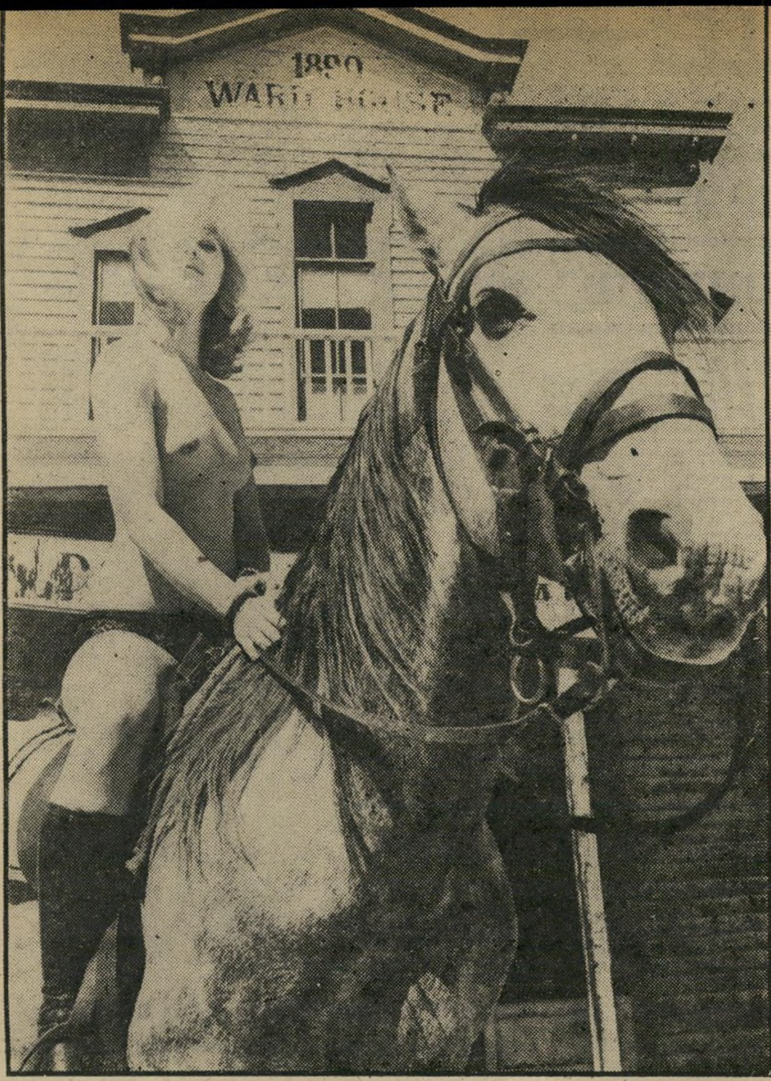

הסוס של גריגורי פק

סוס זה הוא אחד האביזרים החיים היחידים בעיר המערבונים המתה. עליו רכב גרגורי פק, כאשר הסריט שם לאחרונה את הסרט **בילי בעל שני הכובעים**, בכיכובו. כאשר עלתה עליו לילי הערומה, ניכר היה בו בסוס שהוא מעריך את ההבדל.

בשטח הפקר — בעיר־הרפאים שליד ראש־העין. אותה עיר סרטים שהוקמה, מערבית לקלקיליה, לצורכי הסרטת מערבונים. אולם בין מערבון למערבון ניצבת העיירה מתה ושוממה — מקום אידיאלי למחפשי בדידות החפצים לשחק במישחק הקאוביים.

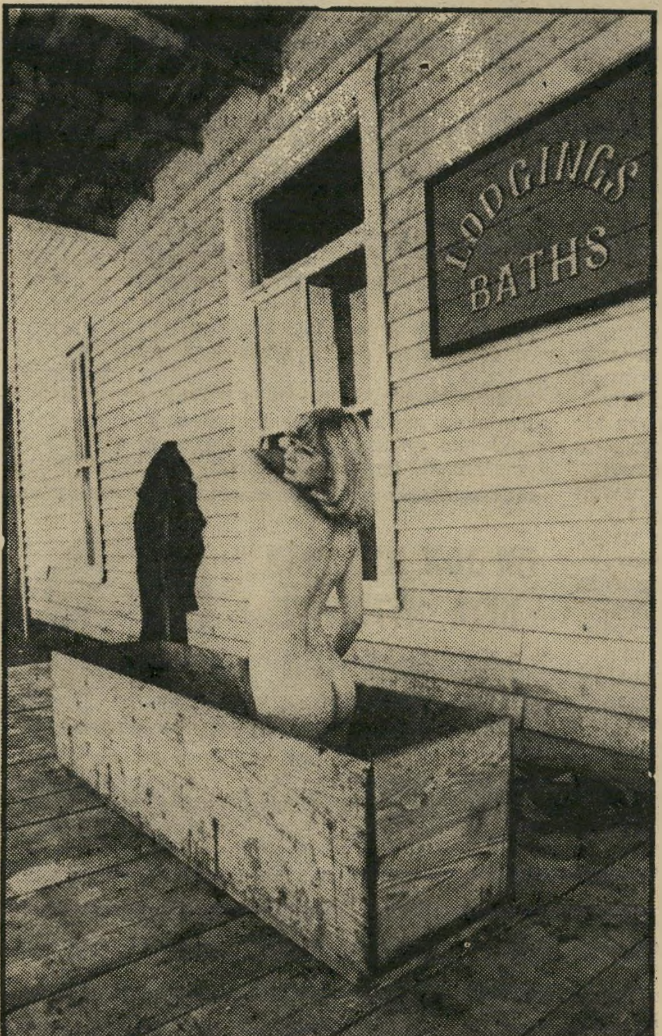

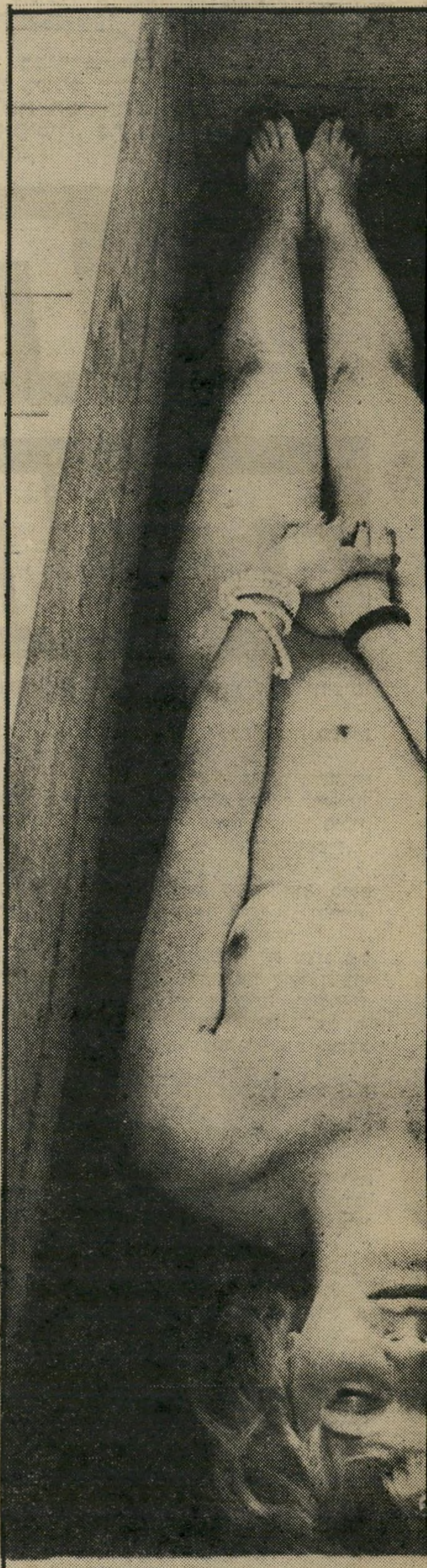

איפה הצדק?

כלואה, בבית־הסוהר של העיירה. בעיר המערבונים ישנם כל האביזרים הדרושים למערבון.

של העיירה, המזכירה יותר ארון־מתים, נשכבת ליהנות קצת מחלומות־פז. בתמונה מימין: לילי ניון. בתמונה משמאל: ונוס עולה מן האמבטיה.

„הגברים אינם רוצים בעוגה שלמה - הם רוצים פרוסה אחת מכל עוגה. טובה או רעה. ואפילו ביסקוויט מצומק הוא טוב..."

במשך שנים היתה הבעייה חבוייה מתחת למעטה של שקרים מוסכמים. הכל ידעו שיש, לפחות בערים הגדולות ובחברה המבוססת, עתודה של נשים פנויות — רווקות שעברו את גיל העשרים המאוחרות, גרושות, אלמנות.

בשביל גברים נשואים רבים, הפכה עתודה זו מקור לשעשוע. בשביל נשים נשואות רבות — גורם לסיוט מתמיד, שמא יסתבך הבעל עם אחת הפנויות. שמא עלולה הסתבכות זו להביא לחורבן המשפחה.

היו שראו ברווקות אלה שיכבה זוהרת של חתיכות היודעות ליהנות מהחיים.

אולם האמת היתה, כמובן, שונה לגמרי: הפנויות ראו עצמן כמחצית הדפוקה של ה־אנושות. הן הסתבכו עם גברים נשואים, פתחו בפניהן את דירותיהם ומיטותיהן — בלית־ברירה: פשוט לא נמצאו להן די רווקים מת־אימים בשיכבת הגיל המתאימה. או לפחות, כך נדמה היה להן.

ואכן, הצד הסטאטיסטי של הבעייה אינו פשוט כלל. ועוד ידובר עליו בסידרה זו.

בשבועות האחרונים פרצה הבעייה החוצה־כמעט באקראי, בעיקבות מאמר של תמר מרוז ב„הארץ". עכשיו, סוער הוויכוח כמעט ליד כל שולחן, מגלה כי האמת במלואה הינה מורכבת ומסובכת:

- הרווקות — בייחוד אלה שהגיעו לגיל המסוכן של סוף שנות העשרים והלאה — מלאות טענות כרימון.
- הגברים הבאים עימן במגע — מלאים טענות כרימון.
- הפסיכולוגים, המתעניינים בבעייה, וה־מסכימים פה אחד שהיא אכן כאובה — מלאים אף הם טענות כרימון.

בסידרה הנוכחית, ינסה „העולם הזה" ל־האיר את הרימון מכל צדדיו, לפרק אותו גר־עין גרעין.

ישתתפו בסידרה רווקות, רווקים, פסיכו־לוגים. חלקם בשמם המלא. חלקם, בעילום־שם.

פותחת את הסידרה אלה זוהר, עיתונאית וצלמת תל־אביבית, בת 29. לא־נשואה.

המחצית הדפוקה

מאת אלה זוהר

הסטטיסטיקה טוענת, כי יש בארץ יותר נשים רווקות־גרושות־אלמנות, מאשר גברים באחד מן ה־מצבים הנ"ל.

„אז מה?" או כפי שהתבטאה פעם אחת מידידותי: „מה זה איכפת לי?" היא הסבירה לי, בעזרת ההגיון הצלול, שהיה רק אחת ממעלותיה הרבות, שהתוצאה של המצב החדש תהיה שהגברים הפנויים יבחרו להם את היפות, החכמות, והעשירות ביותר מין הנשים הפנויות, כל אחד על פי טעמו ודרישותיו.

והאחרות? אלה שנולדו עם פחות מזל?

„שתשארנה בתולות," הנידה ידידתי את כתפיה תיפות בביטול. „זה הבעיה שלהן."

היא לא תיארה לעצמה — ואי־אפשר להאשים אותה שיגיע היום בו יהיה ליופיה, שיכלה וקיסמה האישי, אותו ערך שהיה למארק הגרמני בשנות המשבר בין מילחמות העולם.

כי הבעייה איננה בעצם העובדה שעל כל גבר פנוי ישנן כך וכך נשים — אלא האווירה שנוצרה כתוצאה מכך.

זו יצרה שינוי עצום ביחסים בין שני המינים. שינוי אשר אליו, כמדומני, טרם התרגל איש.

זה קרה בהדרגה.

■ ■ ■

הגברים גילו פיתאום שיותר נשים אומרות להם „כן" להזמנה לארוחת־ערב, מסיבה, ואפילו להצצה באוסף הבולים שלהם. אחר כך.

הנשים אמרו יותר „כן," כי פחות גברים הזמינו אותן.

הגברים ייחסו את הצלחתם, בחוסר אינטליגנציה וב־יהירות גברית אופיינית, לקיסמם האישי, שהחל לדעתם ללכת ולגבור, באופן פיתאומי.

הנשים מצידן ייחסו את כשלונותיהן, בחוסר־בטיחון שהוא תוצאה של חינוך לקוי ודיכוי של דורות, לקיסמן ההולך ופוחת, ניסו בדרכים שונות לזכות שוב להצלחה לה היו רגילות.

אך זו כמובן לא באה. הגברים גילו שאין צורך יותר להשקיע בעניין את המאמץ והרגש של פעם.

אינני סבורה שהנשים ידעו אז, בהתחלה, שצרתן היא צרת רבות. כל אחת חשבה לה, שהאשמה בה. שמשהו אצלה פשוט הפסיק להיות בסדר.

היא החלה לשאול את עצמה: מה קרה? האם אני פחות יפה, מעניינת? האם אינני מושכת יותר?

היא החלה לפשפש במעשיה. לנתח את הערב האחרון עם הברנש האחרון — שנעלם בלי שום הודעה. היא התיעצה עם ידידותיה. אלה ניסו, בכנות, לעודד אותה:

„מה איכפת לך? צפצפי!" „הלך, ברוך שפטרנו. יבוא אחר!"

והאחר בא, וגם הוא הלך — והיא עדיין איננה מבינה למה. החיים אינם פשוטים יותר. פעם, אם בילתה עם מישהו ערב, או לילה נעים — הסיכויים היו מאה לאחד שהוא יצלצל שוב למחרת, יזמין אותה לארוחת־ערב,

מדוע היא מסכימה להשפלה? מדוע אינה מתקוממת?

יקדיש לה זמן, שיהיה לו אותו צורך שיש לה להכיר יותר טוב.

היוצאים־מהכלל היו הטיפוסים המוזרים, שממילא אינם שווי הירהור נוסף.

והנה, לאט, אבל בטוח, כל זה השתנה. והיא אינה יודעת איך להסתדר עם המצב החדש.

■ ■ ■

בשלב זה, על פי רוב, היא החליטה:

- לא להיכנס בשום אופן למיטה עם גבר אותו היא מכירה פחות משבוע — שבועיים — חודש — בהתאם לחומרת האכזבה האחרונה. או —
- להראות ליורשו שאם הוא מצפצף — אז היא מצפצפת פי כמה. ושבעצם היא לא רוצה שום דבר יותר ממה שהוא רוצה. ומה שהוא רוצה — הרי כולנו יודעים. או —
- לשחק את האדישה, לתת לו לטלפן כמה פעמים לפני שבכלל תסכים לראות את פרצופו. או —
- לחמם את הרומן הבא, להעניק לו באופן מלאכותי אינטנסיביות על־טבעית, בתקווה שיידבק וייכנס לאווירה.

אבל לכל השיטות האלה לא היה אפילו צל של סיכוי, לעומת ההמצאה הגברית הזדונית — פטנט המסטיק.

פטנט המסטיק דופק כך:

הגבר פוגש מישהי במסיבה. יש קליק. הוא לוקח את מספר הטלפון שלה, אומר שיתקשר ביום שני בחמש.

ביום שלישי בחצות מצלצל אצלה הטלפון:

„הלו מותק! מה שלומך?" (הוא אפילו לא מציג את עצמו. אין בליבו כל ספק שהיא תזהה את קולו הגברי והמיוחד־במינו — אפילו אם מעירים אותה בלילה).

עתה מגיע הרגע הקריטי. נניח שהיא אומרת: „מי זה, לכל הרוחות? ומאיפה לקחת את החוצפה לעזאזל לצלצל אלי בשעה כזאת?"

התוצאה: נעלב הוא עד עימקי נשמתו, סוגר את השפופרת, יוצא לנצח מתוך חייה.

אבל נניח שהיא נשמה טובה ועדינה, בעלת זיכרון פוטוגני לקולות, ומנומסת, ואומרת: „היי משה."

„את ישנת" שואל משה, כאילו שהוא לא יודע. הוא גם לא מסביר מדוע לא צילצל כפי שאמר, 31 שעות קודם.

ועתה הגיע תורו של האס לצאת מהשרוול: „אולי מתחשק לך לקפוץ אלי?"

איפה ארוחת־ערב? איפה הפרחים? איפה הקולנוע? אין. בטלנה. ישר לגועל־נפש והכל במחיר טלפון אחד.

עכשיו השאלה הגורלית: האם היא תקפוץ אליו או לא תקפוץ?

התשובה האמיתית היחידה היא — שזה תלוי.

זה תלוי במה שקרה לה בחודש האחרון. זה תלוי במשך הזמן שישבה בבית, אחרי שאמרה בפעם האחרונה ,לא'. זה תלוי בשלב בה עומד ביטחונה העצמי המתפורר.

■ ■ ■

יש לי חברות שתעדפנה לשבת שנה בבית מאשר להסכים. אחרות טוענות שדווקא לא איכפת להן, ושהן נהנות מאותו העסק — ובאותה המידה.

אבל נניח לרגע, ולא חשוב למה, שהיא אומרת, כן.

ונניח שלקליק הראשוני, זה מהמסיבה, נוספים עוד הרבה קליקים, ושארית הלילה עוברת על שניהם בהרמוניה, ובאושר עילאי, ושעם עלות־השחר הם נרדמים, זה בזרועות זו, מלאי סיפוק ושקט אחרי סערה.

היא מחייכת לה לתוך הלילה, כשקול נשימותיו ה־

קצובות — ואפילו נחירה מיקרית פה ושם — נשמעים לאוזניה כמנגינה ערבה. נעים. חם. הם אפילו הספיקו, הפלא ופלא לדבר קצת. הוא סיפר לה על הבעיות שלו בעבודה. היא ליטפה בהבנה את ראשו. בקיצור, היא מרגישה שפה התחיל משהו.

למחרת בבוקר שניהם ממהרים. הוא מסיע אותה הביתה, או למישרד, ואומר: „אתקשר אליך.”

עובר יום, עובר שבוע. היא חושבת לה: מילא! כנראה טעיתי. כנראה העניין היה חד־סיטרי, וזהו.

כעבור שבועיים מצלצל הטלפון:

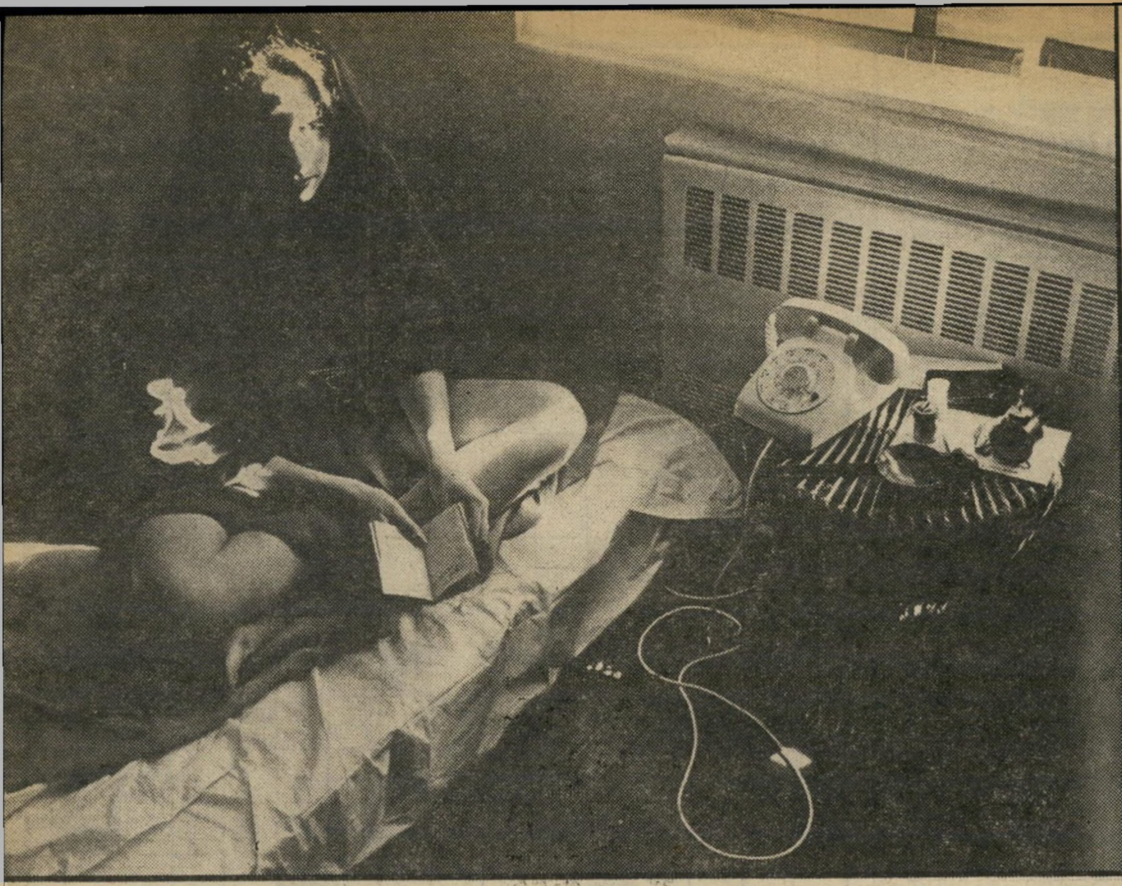

אם היא נותנת - היא אבודה. אם אינה נותנת - היא אבודה

„הלו מותק!” (הפעם, הוא בוודאי לא מציג את עצמו. עכשיו, אחרי כל מה שהיה ביניהם?)

„שלום” היא אומרת, מנסה לא להישמע מופתעת.

„מה את עושה?” שואל הרומיאו.

„מה יש? למה אתה שואל?” אומרת הבחורה.

„אני בסביבה שלך, וחשבתי שתרצי להזמינני לקפה.”

■ ■ ■

הו אחד הכללים החשובים של פטנט המסטיק: לעולם אל תטלפן במועד שהבטחת. לעולם אל תנסה לקבוע פגישה יום או יומיים מראש, כדי שהיא לא תחשוב, חלילה, שאתה חושב, חלילה, שהיא עסוקה, חלילה. או שעוד מישהו, חוץ ממך, המעלה על דעתו בכלל להתעניין בה או להזמין אותה לאיזשהו מקום.

כמה שזה יישמע מוזר, ברוב המקרים שגונבו לאוזני, התעלמו רוב הבחורות מהשבועיים — לפחות בשלב זה — והזמינו לקפה.

הסיבות?

- „חשבתי שאולי קרה לו משהו.”
- „אם צילצל, סימן שבכל זאת מצאתי־חן בעיניו. אולי, אם נתראה עוד, יצא מזה משהו” (הכוונה כאן כמובן לא לחתונה, אלא לסתם יחסים יפים).
- „יש לו בעיות, ואם אעזור לו ייצא מהן” (מקרה של אופטימיזם חשוך־מרפא).
- „רציתי להגיד לו מה אני חושבת עליו.”
- „מעניין לראות עד איפה החוצפה שלו מגיעה.”

האמנם באמת כל אלה רק תירוצים, לא סיבות?

לא כך: למרות מה שהגברים חושבים, בחורות עם ראש בריא על כתפיהן אינן מתאהבות עד איבוד החושים, אם אין להן סיבות טובות לכך. בערב או לילה משותף אחד או שניים, קשה לספק מספיק סיבות טובות באמת.

■ ■ ■

אבל נחזור לעניין. הקפה כבר על האש. הוא שרוע לו על הכורסה. הפטיפון מנגן. היא ממתינה. וכאן, לחסרות־הניסיון, מחכה מוקש אמיתי. הוא פשוט לא אומר כלום.

לצלצל או לא? - הרווקה והפינקס ליד הטלפון

מדוע מוקש?

כי כל מה שהיא תעשה לא יהיה טוב. ואילו הוא, ברגע שהצליח לעבור את המפתן — כבר נמצא בעמדת־יתרון. כל מה שעליו לעשות זה — לא לעשות כלום. בערך כמו ממשלת ישראל בשטחים. אם היא שואלת מה קרה, למה לא טלפנת, למה לא באת, מה אתה בכלל חושב לך, וכו' וכו' — הרי היא תגלה שתלטנות, רכושנות, ושאר תכונות נשיות מאוסות. ומה שהכי גרוע — גם בלי הצדקה. אחרי הכל, בסך־הכל הם נפגשו פעם או פעמיים.

אם היא לא אומרת כלום — היא חותמת את גורלה. יחסיהם ייכנסו למסלול הקבוע והפושר של פטנט ה־מסטיק: הוא יטלפן פעם בשבועיים־שלושה, יבלה איתה את הלילה וייעלם אל תוך הג'ונגל הסואן והמטרטר של התנועה בשעה שבע וחצי בבוקר.

■ ■ ■

לעובדת ההיעלמות הנ"ל אין כל קשר למידת הסיפוק או ההנאה שהיחסים ביניהם העניקו לו. אם היא נראית כמו בריג'יט בארדו, חכמה כמו איינשטיין, מבשלת כמו אסקופייה, ומספקת במיטה את מאוויו ה־כמוסים ביותר — הוא יבוא מתי שמתחשק לו, ודי.

היחסים — מתמתחים, נמרחים, כמו מסטיק. הם מתפתחים כמו פרח. עציץ שמשקים אותו פעם בשבועיים. הוא אמנם לא מת, אבל גם לא כל־כך חי. סתם עומד לו בפינה, איפה שהאורחים לא רואים אותו. עד שהעוזרת זורקת אותו לפח, ודי.

מה נותן להם סוג כזה של יחסים?

נניח אפילו שריבוי נשים והחלפתן נותנים לגברים משהו שאין הם יכולים בלעדיו. אך אפילו את זה ניתן הרי לעשות בדרך הרבה יותר אלגנטית, סימפטית ו־מעניינת. מי מפריע להם, למשל, לנהל רומן של שבוע עם אחת, של השבוע הבא עם אחרת?

ההגיון — הנשיי לפחות — אומר ששיטה זו יותר מעניינת. יש לאדם הזדמנות להכיר לפחות קצת את בת־זוגו. יש לו הזדמנות לקבל ממנה יחס עמוק יותר, לשאוב ממנה יותר הנאה. אולי, אפילו, לשם סיפוק האגו, לשבור לה את הלב.

ובעיקר: מה גרם לחוסר־ההנכונות מצד הגברים לקשרים יותר מעמיקים? או אולי יהיה נכון לומר — לבריחתם מקשר כזה?

התשובה איננה פשוטה. חלק ממנה נובע אולי מרגש הכבוד לנשים, שאבד עקב כניעת חלק מהן למציאות החדשה. חלק ממנה קשור, לדעתי, בחוסר־ביטחון ממנו סובלים דווקא הגברים. הם פוחדים מהתחרות. הם יודעים שלבת־זוגם יש כימעט אותו נסיון מיני כשלהם, אם לא יותר. הם פוחדים מההשוואות.

■ ■ ■

אך, לדעתי, זו בעיקר שאלה של נוחיות.

איש לא נידון על־פי יחס אישתו אליו, למשל. האם נשמע אי־פעם שיאמרו על מישהו „זהו גבר. תראו איך אישתו אוהבת אותו אחרי 20 שנות נישואין?”

התחרות בה צריך כל גבר לעמוד היא קשה. כדי להצליח בה עליו להשקיע בכך את כל האנרגיה שיש לו. עליו לעבוד שעות רבות, להתרכז במה שהוא עושה, להתייחס לכך כאל מרכז חייו.

התהליך של התאהבות וקשירת קשר גם הוא צורך אנרגיה. נכון אמנם שכאשר הקשר נקשר, והיחסים הם עמוקים וטובים, הופכת האהבה והידידות בין בני הזוג למקור ממנו יכולים שניהם לשאוב כוח ועידוד. כי אין מקור מוצלח יותר לכך מאשר מישהו המכיר אותך היטב, ועדיין חושב שאתה היצור המוצלח ביותר שנוצר אי־פעם, לפחות בשבילה.

אך על־מנת להגיע לשלב זה — אם בכלל — עובר האדם שלבים של תלות, פיקפוקים, ופחדים. וכדי להצליח ליצור יחסים מספקים באמת — עליו להתאמץ קשה.

הגברים, אפילו היום, יודעים זאת. והם אינם רוצים לשאת בטורח. מה עוד שעתה, שלא כמו פעם — כבר הם אינם מוכרחים. יש להם ברירה.

הם יכולים לרקוד בעשר חתונות, אחת אחת, לפי התור.

הם דומים לאותו ילד, שדמי־הכיס שלו הספיקו תמיד לעוגה טעימה. לפתע, התמוטט מחיר העוגות, וכל ה־קונדיטוריה לרשותו.

הוא מתחיל לטעום פרוסה מכל עוגה. עוגה טובה, עוגה רעה. עוגה שהוא אוהב, ועוגה שהוא לא אוהב. אפילו ביסקוויט ישן ועזוב.

השאלה היא פה לא של סיפוק הרעב — אלא של העיקרון שבדבר.

לא פלא שישנם כאלה שקיבלו כבר הרעלת־קיבה. שלא לדבר על אולקוס.

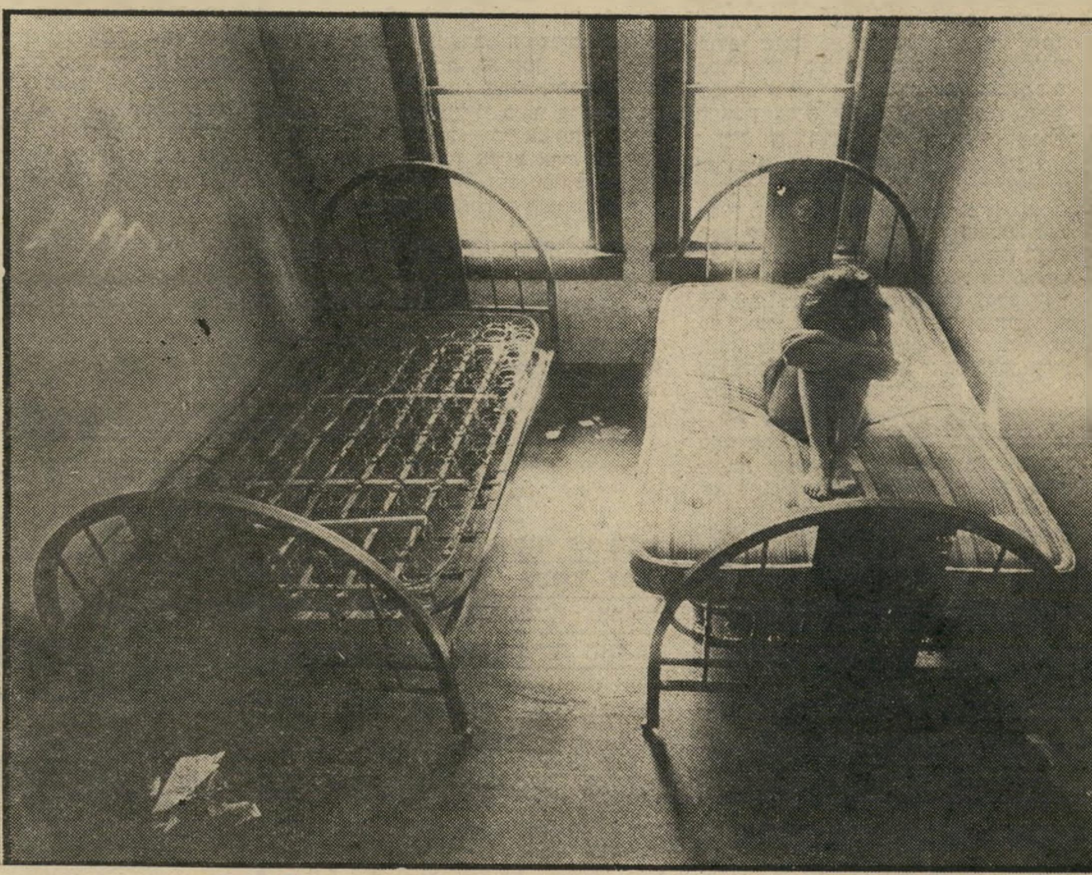

בדידות: תמונה סמלית של ג'ורג' רוזנבלט

תשבץ העולם הזה 1859

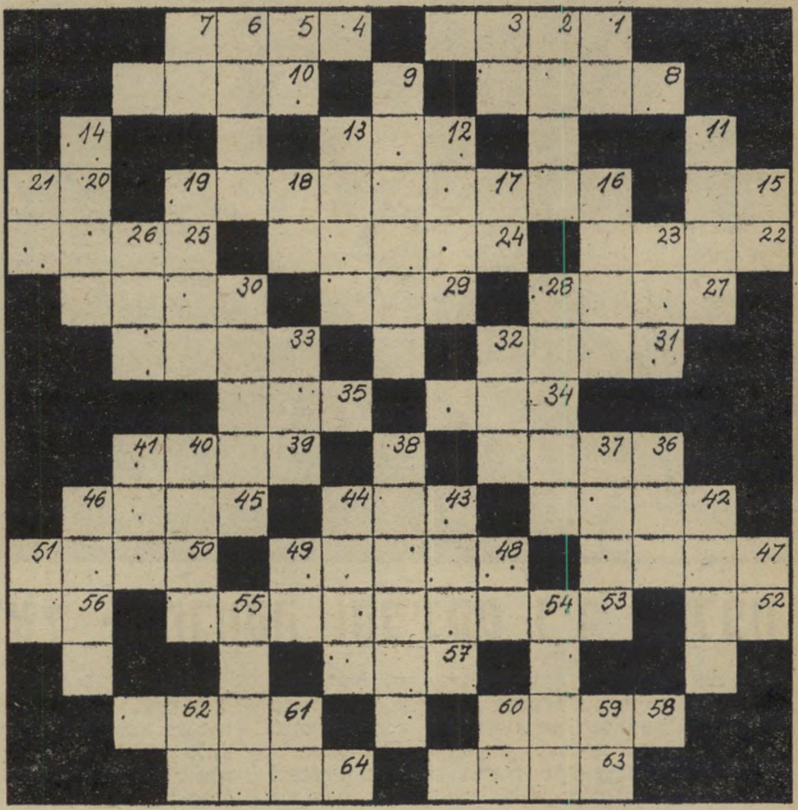

מאוזן:
1) שר צבא תנכי. 4) בו הלכו בני ישראל 40 שנה. 8) מי שתפקידו בדיקת סחורות בנקודות גבול. 10) מין קוץ. 12) מה שיש לצרפתיות. 15) רחמנא ליצלן (ר״ת). 16) חבל ארץ ביוגוסלביה. 20) יצור מזיק על־טבעי. 22) תינוק. 24) מין חרק. 25) ממונה על הסדר. 27) מגדל צאן. 29) חוציא ניצנים. 30) רבים רודפים אחריו. 31) חוסר מעש. 33) שלטון. 34) עמל. 35) פוך. 36) פקיד. 39) אוסף, שומר לעתיד. 42) ידידות, קרבה. 43) מין מאכל. 45) כלי נשק. 47) בד צבוע בשיטה מיוחדת. 48) קנאי שקספירי. 50) „לא .... ולא ישן שומר ישראל". 52) תו נגינה. 53) מקום בצפון הארץ. 56) תו נגינה. 57) שופט שעל שמו נקראת ועדת מפורסמת. 58) סיר. 61) מידיע. 63) מקום בו אין חיים. 64) חסר זהירות, לא אחראי.

מאונך:
1) מילת ברירה. 2) חיילוד הראשון. 3) פלא. 5) חי טורף. 6) תואר כבוד. 7) בלבד. 9) פילוסוף יווני שישב בתוך חבית. 11) חוסר כבוד, בושה. 12) רוטינה. 13) צורה התישבותית. 14) לשכה. 15) אל מצרי קדום. 16) פרי הפרג. 17) בהיר, נקי. 18) אוניברסיטה אמריקאית. 19) פשר. 21) אחד השבטים. 23) מדינה ער־בית. 26) כואב, חולה. 28) אשה פטאלית מהתנ"ך. 30) יישוב ליד עפולה. 32) צרתה של שרה. 33) חינם. 36) מחתרת בארץ לפני קום המדינה. 37) קאובוי. 38) מקדש מפורסם לאלה פלאס אתינה. 40) צייר ספרדי (מאיה העירומה). 41) כינוי לראש הגולה. 42) חלקיק של יסוד. 43) מין תשלום מיוחד למוסלמים. 44) היאחזות נחל בחוף ים המלח. 46) חי חיים פרועים. 47) שקר. 48) נור. 49) טיל מפורסם בידי ישראל, בלי ראש. 51) מילת שאלה. 54) מעממי כנען. 55) עשרת אלפים. 59) אבזון. 60) נישא. 61) אות באלפבית. 62) וזיר.

חשבץ 1859

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור, חיסור וחילוק, יש למצוא איזו סיפרה מציין כל סמל של ריבוע.

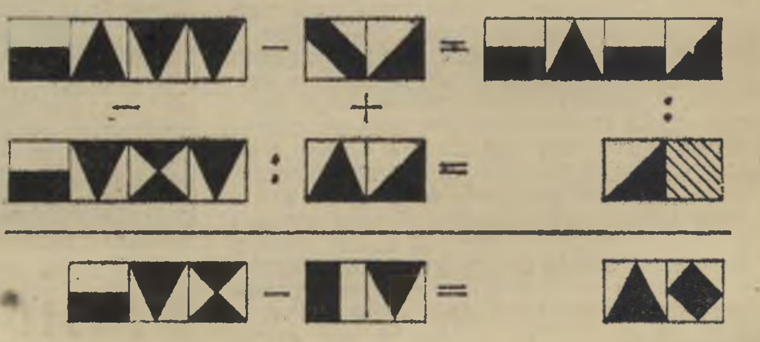

במדינה

דיעות

הכסף קודם לדם

אשכנזי עני מזדהה יותר עם תימני עני, מאשר עם אשכנזי עשיר — ואילו תימני עשיר יזדהה יותר עם אשכנזי עשיר, מגלה מחקר מרתק חדש

שנים רבות האמינו פוליטיקאים וסוציו־לוגים כי הישראלים מזדהים עם עדת מו־צאם: כי יוצאי מרוקו יתמכו במרוקאי, וכי ווזווזים מזדהים עם ווזווזים. וכן הלאה.

בימים אלה, הושלם מחקר מעניין, שפגם קשות באמונה זו. אין ספק שלתוצאות המחקר תהיינה השלכות עמוקות לגבי ניהול מערכת הבחירות לכנסת הקרובה — ביחוד לגבי אותם פוליטיקאים המתכננים לרכב על הגל העדתי.

דיעות לפני גזע. המחקר, שנערך על־ידי ד"ר מנחם זלוצובר, ועובד להוצאת מסקנות על־ידי הסוציולוג מנחם רוזנר, גילה, בין היתר, את העובדות הבאות:

הסולידריות המעמדית קודמת בישראל לסולידריות העדתית:

- עשירים נוטים להזדהות עם עשירים ועניים עם עניים, ללא קשר למוצאם.
- שכירים בעלי צווארון לבן, שחלק גדול מהם הוא בעל נטיות שמאלניות, מזדהים עם בעלי דעות דומות לשלהם, מבני כל העדות — יותר מאשר עם בני־גיזעם בעלי השקפה חברתית שונה.
- המעמד הבינוני, חסיד היוזמה הפר־טית, הוא בעל התודעה המעמדית החריפה ביותר. אצלו, תודעה זו מחוזקת גם על־ידי הרגשת התנגדות והתנכרות חריפה אל המערכת הפוליטית והשלטונית, שהיא בע־לת גוון שמאלני מבחינה אידיאולוגית ומבחינה מעשית מתנכרת, אם לא מתנגדת, ליוזמה הפרטית.

מתי מתמרדים. נקודה מעניינת אח־רת שהעלה המחקר: ככל שרמת־החיים של שיכבה מסויימת בישראל גבוהה יותר — כן גבוה יותר פוטנציאל־המחאה שלה. דהיינו, נכונותה להתנגד ולמחות נגד פעו־לות שלטוניות שהן שליליות בעיניה.

ולהיפך: ככל שקבוצת אזרחים ירודה, יותר מבחינה כספית וכלכלית — היא נוטה יותר לקבל כל צו וצעד של השלטון.

עובדה זו מורגשת בבירור, ותתבטא מן הסתם בבחירות הקרובות, בקרב עדות המזרח. בעקבות הפיכתם של ערביי השט־חים לחוטבי־העצים ושואבי־המים של יש־ראל, השתפר מעמדם הכלכלי של בני עדות המזרח. אולם הפער בינם לבין יוצאי ארצות המערב, היושבים בצמרת הפירמידה הכלכלית, לא קטן.

קיפוח. התוצאה: הרגשת־הקיפוח של עדות אלה* תבוא לידי ביטוי חריף וברור בהזדמנות הראשונה — בין אם תהיינה אלה בחירות לכנסת, בין אירוע אחר. עם הא־כילה בא התיאבון, ועם שיגשוגם של בני שכבות אלה מתחתית הפירמידה, עלו גם שאיפותיהם.

אולם שאיפות אלה אינן ניתנות למי־מוש במהירות הנדרשת על־ידם, ולא ברמה המשמשת להם דוגמה.

הרגשת־קיפוח זו הוחרפה גם על־ידי זרם העולים מרוסיה ומהעולם המערבי, שלא עברו את מסלול העינויים מהתחתית לצמרת, אלא הוזנקו ישר לשורות המעמד הבינוני.

* שמוצאן העדתי, באספקט זה, הוא מיש־ני. מה שמכריע הוא מעמדם הכלכלי הנוכחי

צעירים

צרורות של צרות

סיפרה החדש של אשתו של מפיק „חיים שכאלה" מצליח לסבך עוד יותר, בחדווה ובחיוך, צעירים שהסתבכו בצרות האהבה

מי צריך להתחיל עם מי? מי משלם? איך להיזהר מדון־ז'ואן? מתי מותר לך לשקר?

בעיות הרות־גורל אלה, שבגיל־העשרה הן אכן הרות־גורל, הן חלק מצרורות צרות האהבה שבהן מטפלת הסופרת והעיתונאית תמר אבידר־אטינגר, אשתו של עמוס אטינגר — הפיזמונאי־המשורר־ומפיק תוכנית הטלוויזיה חיים שכאלה — בסיפרה השלישי על אהבה וצרות אחרות.

מדווחת כתבת „העולם הזה", שראיינה את הספר ואת הסופרת:

אם את בת 23 ועדיין רווקה — אם הוא מקסים, מפורסם, מצליח ואוהב, אבל מטעמים מצפוניים מתקשה לעזוב את אשתו דווקא עכשיו, כשהיא כבר לא בדיוק מה שהיתה לפני 25 שנים, ובכלל „לא רע לו בבית" — אם את לא מצליחה לשכוח אותו — אל תתייאשי. סיפרה החדש של תמר אבידר יצילך, למרות שהסופרת עצמה מציעה שלא לקחת אותה לגמרי ברצינות, וחס־וחלילה אינה מתיימרת להיות מומחית לענייני סקס („זה בשום פנים ואופן לא ספר על מין, איך וכמה. זה מגעיל אותי. מין זה עניין לסקסולוגים, לאנשי מדע. הספר הזה עוסק בוואריאציות על נושא הוא והיא — עד המיטה").

תוכלי ללמוד אצלה, למשל, שאל לך לשלוף את ציפורנייך האינטלקטואליות: „גברים, כידוע לי, אינם מחבבים נשים חכמניות."

להסתיר השומן. ואם את לא יפה, היי לפחות מעניינת. מה זה להיות מעניי־נת? אם הבחורה היפה יכולה להרשות

סופרת אבידר
הכל — עד המיטה

לעצמה לכבד את גבר־חלומותיה בקפה וכריכים על שולחן פורמייקה רגיל בסלון — את תגישי לו אותם בתוך סל־נצרים שקנית בעיר העתיקה, כשלגופך טוגה רומאית — שאין כמוה, אגב, להסתרת עודפי שומן — ולראשך עבאייה אותה, ספרי לו, קיבלת במתנה משייך בדווי ממרחב סיני. לא תאמיני, אבל הוא מסוגל להאמין אפילו לזה.

עין חודרת. ספר זה, כמו ספריה הקודמים של תמר אבידר (בעל זה דבר מצחיק ואדם מתחתן רק פעמיים) לקוח מ־נסיון חייה. זאת אומרת, לא ממש: „זה לא שיש לי מי יודע איזה נסיון באהבה. אבל אני חושבת שיש לי עין חודרת. וזה בעצם מה שצריך סופר. אני מתהלכת עם עיניים פתוחות, ובאיזה מקום הנסיון נקלט ושו־קע. אחר־כך, כשאני יושבת וכותבת, זה חוזר. לא הייתי מעיזה לכתוב ספר על מדיניות־חוץ. אבל העזתי לצאת בספר קליל ומשעשע, בנושא שאני שוחה בו."

לא מנומס. הרעיונות באים לה ישר מהחיים: „כשאני נוסעת באוטובוס או יושבת במספרה, אני מקשיבה להערות שאנשים משמיעים, ואח"כ מעלה אותם על הנייר." לא כל־כך מנומס, אבל אותנטי.

כל מה שנשאר לך לעשות, אם כן, זה לסמוך על העיניים של תמר, ועל ההערות שמשמיעים האנשים, ולהחכים.

כמובן — בתנאי שאת לא מאלה החוש־בות שאפשר להיות חתולית, נשיית וגלו־ריה בעת־ובעונה־אחת — או מאלה הנמ־צאות בשנות העשרים, עם חזה זקוף ומבטיח ואת לא חושבת שאופנת־הבלי הרסה את הרומנטיקה — או מאלה שהספר נראה להן קצת מיושן, על רקע המאבק לשיוויון זכויות לאשה והטנגו האחרון.

אם את לא אחת מאלה — הספר הוא בשבילך.

„הרבה פעמים," אומרת תמר, מתוך כורסה גדולת מימדים, „נדמה לי שכל הסיפורים על האווירה המתירנית בקרב הנוער זה יותר יציר־כפה של העיתונות, השואבת את החומר מחוג המצומצם של קפה ג'קי והסביבה.

„אחרי הכל, גם בכפר־סבא יש בחורות."

„הופתעתי בעצמי כשהתאהבתי בגבר כזה מבוגר...”

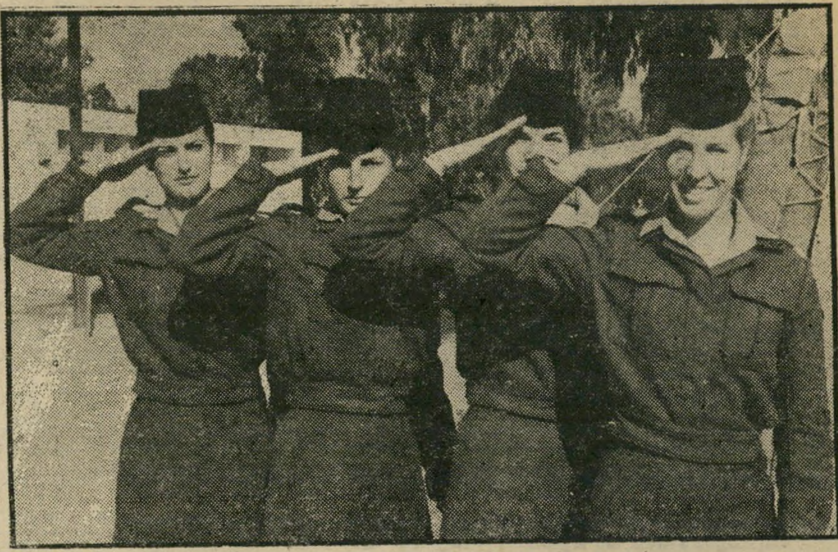

בקורס מ״כיות חיוכה של דליה, המוכר כיום בכל בית בישראל, זורח גם בתוך מדי צה״ל, בקורס מ״כיות. דליה הספיקה להיות בקורס שבוע בלבד, לפני שנלקחה לתחנת **גלי־צה״ל** לשמש כקריינית. בתמונה משמאל: דליה בתצלום מטקס־הנישואין, בשמלת מקסי מקסימה.

אומרת דליה מזור
למחרת חתונתה

של דליה מזור (23) ומהנדס האלקטרוניקה אריה לוין (32).

השקט התאים אולי לאופיים של בני־הזוג — אך בפירוש לא למעמדה של הכלה. למיליוני צופי הטלוויזיה בארץ, היה זה כאילו קרובת משפחה שלהם, נישאה — והם לא הוזמנו לחתונה. אחרי הכל, מי יכול להימלט מהרגשת קירבה אל בחורה הנמצאת כמעט כל ערב בסלון או חדר־המיטות שלו?

פירסום חביב כזה חביב על מי שרודף אחריו. לדליה מזור, סתם בחורה טובה שהיתה ילדה טובה, ותהיה ככל הנראה אשה טובה, אמא טובה וסבתא טובה — לא היו מעולם יומרות להתפרסם. הפיר־סום, יותר מאשר הועיל לה — הזיק לה. בייחוד ביחסיה עם בחורים.

סיפרה היא השבוע בגילוי־לב כשבעלה לצידה מאזין בחיוך:

„הגברים היו בעייה, כשהייתי מפורסמת. יש גברים שאוהבים לצאת עם בחורה מפורסמת רק כדי שיוכלו להגיד אחר־כך, יצאתי עם זאת וזאת. היתה תקופה שהיתה לי הרגשה שאני צריכה להיזהר. זה לפע־מים הופך לתסביך.

„אבל מהר מאוד למדתי להבחין ביניהם. לפעמים גם חברים היו אומרים לי: ‚תיזהרי מזה וזה, הוא אוהב לצאת עם בחורות רק בשביל תראוות.’ אבל בדרך־כלל אני שומרת על חוג הידידים שלי עוד מהתקו־פה שלפני הטלוויזיה.”

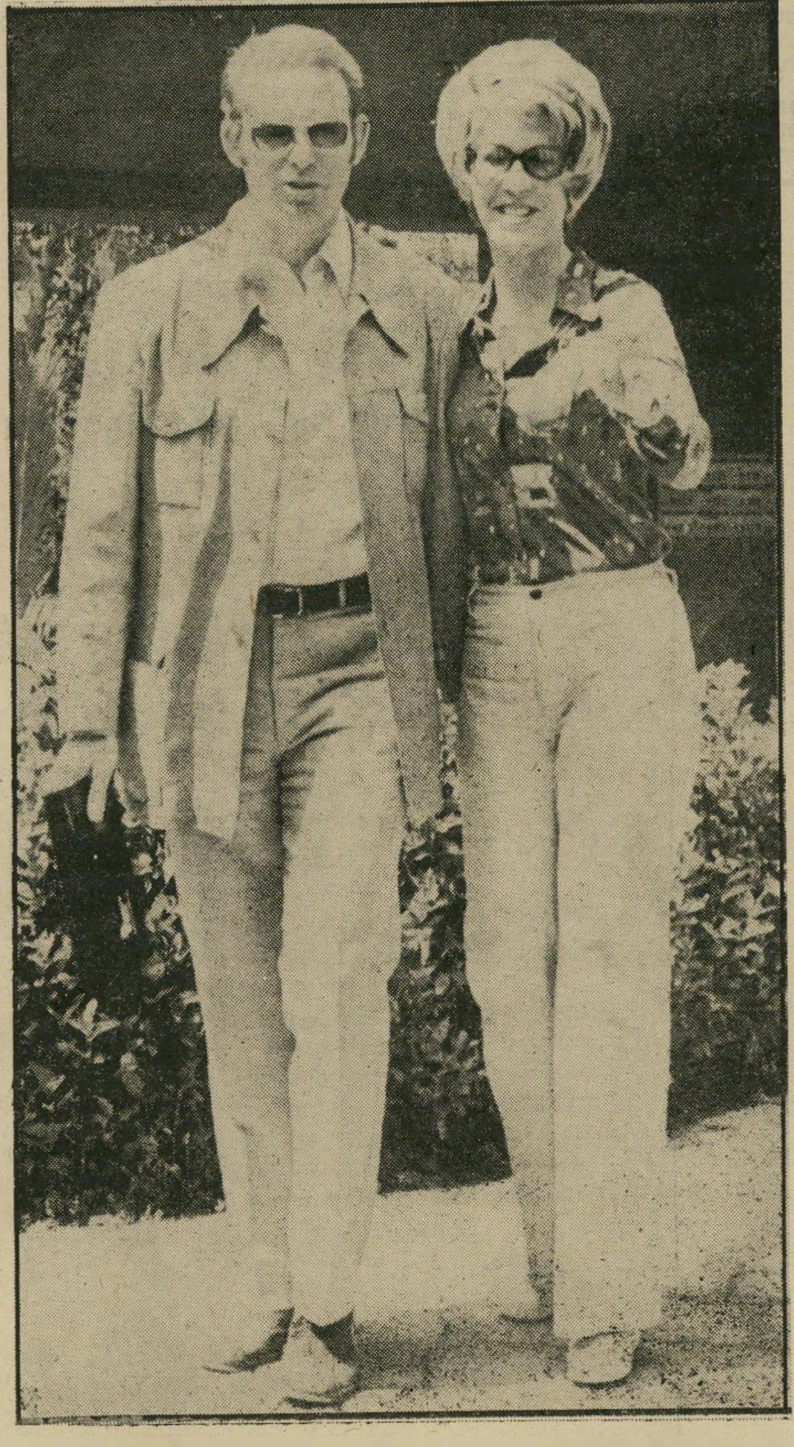

דליה מזור ובעלה מהנדס־האלקטרוניקה אריה לוין, למחרת הני־שואין. הצעירה המפורסמת ממשיכה להעדיף גם כיום הופעה פשוטה, לרוב במכנסיים, מנסה ככל האפשר שלא להרשות לפיר־סומה הרב להפריע לחיי היום־יום שלה — ניסיון שלא תמיד עולה יפה.

מה יש לך, גב' לוין?

„זאת לא היתה בשום פנים ואופן אהבה ממבט ראשון.

„ישבנו ודיברנו, והוא הזמין אותי לצאת איתו שוב. גם כשהסכמתי, לא חשבתי לרגע שזה ייגמר בחתונה. כי למרות שכמעט כל החברים הקודמים שלי לא היו מקרב הסטודנטים, אלא גברים מבו־גרים יותר — הרי שבחצי שנה האחרונה לא יצאתי עם חבר קבוע. החברה העיק־רית שלי היתה עם הסטודנטים לרפואה, שגרו איתי בדירה השכורה בירושלים.

„הייתי רגילה לחברה שלהם, למנטליות שלהם, שהיא מנטליות של צעירים. ואריה הוא אדם מבוגר. צורת ההתבטאות והחשי־בה שלו, היא של בן־אדם מבוגר.

„גם מצידו זאת לא היתה אהבה ממבט ראשון. אבל זה לקח זמן קצר עד שגילינו שזה בכל זאת זה. יש לנו טעם זהה במו־סיקה, למשל. שנינו אוהבים מוסיקת ג'אז, סמבה ומוסיקה מודרנית מעודנת.

„איך מסבירים אהבה? אחרי שלושה שבועות ידעתי שזה הגבר שאיתו הייתי רוצה לעבור את החיים. שבועיים אחרי זה הוא הציע לי את זה.”

הוא הציע — והיא קיבלה. וכך הפכה קריינית הטלוויזיה דליה מזור לגברת לוין.

שקט ✶ שלא במקומו

נישואיה של הצעירה המפורסמת ב־יותר בארץ נערכו ללא מהומה מיוחדת — כאילו היתה סתם צעירה נוספת שהתח־תנה. ההבדל היחיד: ידיעה שפורסמה למחרת בעיתונים, שדיווחה על נישואיהם

האשה פה, ✶ הבעל שם

כשהכירה את בעלה לראשונה, הצליחה להבחין מהר מאוד שהוא מתעניין בה, לא בשמה המפורסם.

היתה זו פגישה מקרית, בבית חברים בירושלים. זה היה לפני חמישה חודשים. בשבוע שעבר, התייצבו מתחת לחופה.

את טקס־הנישואין, שנערך בחוג המש־פחה, השלימה מסיבת קוקטייל במלון פאן־אמריקן בבת־ים, בה השתתפו כ־500 אור־חים, רובם אנשי טלוויזיה ומכרים של האב — מישנה למנכ״ל חברת תיעוש.

כיום, עד שתושלם הדירה שקנו בבית רב־קומות ברמת־השרון, מתגורר הזוג הצעיר בדירת־הרווקים־לשעבר של אריה. פעמיים בשבוע, בימים בהם דליה עובדת בטלוויזיה, אין הם נפגשים, אלא אם כן חוזר הבעל לארוחת־צהריים בבית. שכן כשהוא הולך לעבודה, בשמונה בבוקר — היא עדיין ישנה. וכשהוא חוזר הביתה, בארבע וחצי אחר־הצהריים — היא כבר נסעה, במכונית הרנו 5 שלה, לירושלים.

(המשך בעמוד 30)

(המשך מעמוד 21)
תוכניתו בשקט, בהדרגה ובזהירות. הוא יודע שכל מעשה דרמתי יוצר גלים נגדיים ומזיק לביצוע. אם כן, מדוע פעל לאחרונה בניגוד לשיטתו?

יש לכך שתי תשובות — ושתיהן קשורות באינטרס האישי של משה דיין.

לגבי דיין, יש הבדל גדול בין שתי שיטות הרכישה. אם הקרקעות יירכשו רק על־ידי מוסדות ממלכתיים, הרי השליטה בהן תהיה מסורה בידי הממשלה כולה. על הקרקע הממלכתית חולש שר־החקלאות.

אך אם תהיינה הקרקעות בידי אלפי ישראלים פרטיים, ברובם ספסרים מן השורה הראשונה של בעלי־ההון — יהיו כל האנשים האלה תלויים באופן אישי במשה דיין.

דיין הוא הסולטאן של השטחים הכבושים — השליט הבילעדי בהם בתוקף החוק והמציאות. כל אדם הרוכש שם קרקע, כחוק או שלא כחוק, יהיה תלוי בו אישית. כל אדם כזה יהיה מוכן להילחם נגד כל מגמה להחזיר את השטחים לערבים, וממילא יהיה מוכן לעלות על הבאריקדות למען משה דיין.

בין המועמדים הראשיים לקניית קרקעות באופן פרטי היו קרובי מישפחתו של דיין, וייתכן שדיין, שהוא עצמו עתיר־הון ושוחר־נכסים, היה משתתף גם בעצמו בתנועת הרכישה. אבל זה לא העיקר.

פתיחת הגדה בפני נחשול של ביזה פרטית היתה גורמת למבול של ספסרות, שהיתה מטביעה את חותמה על המדינה כולה. מבול זה היה גורם לתוצאות פוליטיות וחברתיות מרחיקות לכת בתוך הארץ — ומשה דיין היה רוכב אישית על הגל.

מתכנן שעת־השין

התשובה השנייה היא ישירה יותר, והיא קשורה במערכת־הבחירות הקרובה.

הכל מנחשים שדיין רוצה להשפיע על מצע המערך לבחירות, ושמהלכיו האחרונים מכוונים לייעד זה.

אך השאלה היא: מדוע? איזה ערך יכול אדם מפוכח כמו דיין לייחס למצע?

מצעי־מיפלגות אינם אלא חומר־גלם לתעמולת־בחירות. אין הם שווים את הנייר שעליו הם מודפסים. שום מיפלגה מימסדית, ובוודאי לא מיפלגת־העבודה, לא חלמה אי־פעם להגשים הבטחת הבחירות שלה.

אם כן, מדוע מתעקש דיין?

דיין אינו נושא את עינו אל הבחירות של 1973. בראש המיפלגה בבחירות אלה תעמוד גולדה מאיר, ואין לדיין שמץ של סיכוי או רצון להתמודד עימה.

מכיוון שאין שום הבדל בין גישת גולדה וגישת דיין, אין גם הגיון ביצירת בעיות במקום שאינן.

גולדה רוצה ללכת לבחירות בראש מחנה מלוכד של ניצים ויונים, ועל סמך מצע כל־בו שיבטיח מילחמה ושלום, סיפוח ונכונות־להחזיר, טיפוח עשירים וצדק סוציאלי. היא רוצה שכל בוחר יוכל לבחור באריזה הנראית לו ביותר (ספיר או בן־אהרון, אליאב או דיין), בתנאי שישלשל את הקול לתוך הקופה שלה.

לכן עמדה גולדה השבוע על כך שלא תתקבל שום החלטה בעניין השטחים, ושלא יירשם שום סיכום. בכך נקבע, למעשה, קו המיפלגה בבחירות 73'.

לא על כך חושב דיין. הוא חושב על 74', או 75', או 77' — הרגע שהוא שעת־השין לכל חלומותיו.

ברגע שגולדה מאיר תתפטר מרצון, או תיאלץ להתפטר מטעמי בריאות — ברגע זה יוכרע אם דיין יקבל לידיו סוף־סוף את השילטון, שעליו הוא חולם קרוב ל־20 שנה.

דיין יכול להגיע לשילטון, במיקרה זה, באחת משתיים:

- **כמועמד מיפלגת־העבודה.**
- **כראש מערך לאומי חדש.**

הוא חושב כיום על שתי האפשרויות כאחת.

מנהיג הימין המאוחד

הסיכוי של דיין להגיע לשילטון כמועמד מיפלגת־העבודה נראה כיום קלוש ביותר.

אין ספק שדיין הסיק את המסקנה מפרשת יצחק נבון, וגם מפרשת בדר־עופר. הגוש המפא"יי מוכן לדרוך על גוויות, כדי לבצר את שילטונו. הוא היה מוכן לשלוף מן הצילינדר את אפריים קצ'לסקי, לאנוס את הכנסת, לדרוס כל חוק ותקנון.

אין ספק שאם יהיה לגוש הכוח הדרוש לכך, יחזור על תרגילים אלה בברוטאליות כפולה ומכופלת כדי לחסום את דרכו של דיין, שהוא אויבו בנפש.

הדבר יכול להשתנות אם תיווצר במדינה היסטריה סיפוחיסטית. אם עתירי־ההון, ורכבות משתכנים סתם, יחששו לאבד את רכושם בעיקבות מפלה של דיין — יכולה להיווצר מערכת־לחצים חדשה גם במיפלגת־העבודה.

אך סיכוי זה נראה רחוק, ואין ספק שדיין חושב יותר על האפשרות השנייה.

במהלכיו האחרונים הופך דיין את עצמו בגלוי למנהיג הראשי של הימין הישראלי — הימין המחזיק בידו האחת את דגל א"י השלמה ובידו השנייה את דגל ההתעשרות.

בעזרת דיין עצמו, נושבת כיום רוח במדינה כולה ימינה. סקרי דעת־הקהל מנבאים עלייה ניכרת לימין בכנסת הבאה. דיין עצמו מאותת ללא הרף לגח"ל, כובש את לב חרות וצעירי המפד"ל במיסטיקה לאומנית־תנ"כית נוסח בגין, רוכש את לב הליברלים בהטחת רווחים מופלגים מספסרות־קרקע בשטחים. אין הוא בז גם לקטנות: הוא מעודד באמצעות שליחים את הרשימה הממלכתית, הנאבקת על קיומה, והופיע בוועידת המרכז החופשי.

כל הימין הזה הוא כיום חיל־עזר פוטנציאלי לדיין. ברגע המכריע יוכל דיין לפלג את מיפלגת־העבודה, לקחת עימו את חסידיו, ולהקים גוש לאומי חדש, שיהיה לו הרוב בכנסת הבאה.

בעזרת איום באפשרות זו יוכל, אולי, לזכות גם במועמדות מטעם מיפלגת־העבודה.

זוהי מלאכה קשה. בכנסת הנוכחית יש לגח"ל, למרכז החופשי ולע"מ ביחד רק 32 מנדאטים, העשויים לעלות בבחירות הבאות ל־35, תוך קיזוז פנימי. לרפ"י־לשעבר בעבודה יש כיום מנדאטים, העשויים לעלות ל־10, אם סיעת־העבודה כולה תעלה בעזרת בדר־עופר וקולות היונים. כדי להשיג את שלו יצטרך דיין לגרום להיסטריה לאומנית בתוך המפד"ל ושאר המיפלגות הדתיות, ולגרוף עימו עסקנים נוספים במיפלגת־העבודה. הוא סומך על פחדנות היונים במיבחן אמיתי, ואולי גם על משבר כלכלי שיהרוס את ספיר.

ביוזמו מאבק מלאכותי סביב מצע המערך ב־73', מתכוון דיין להכשיר את הקרקע להתפתחות כזאת. הוא זורע זרע, והוא מקווה לקצור את הקציר בבוא העת.

משרד החינוך והתרבות

המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות

קולנוע לנוער

מרכז ישראלי לסרטי ילדים ונוער

מסונף למרכז הבין־לאומי לסרטי ילדים ליד אונסקו

תחרות נושאת פרסים ליוצרי סרטים צעירים.

תנאי התחרות:

הנושא: „הרפתקה".

השתתפות: לצעירים עד גיל 20.

משך הסרט: מ־2 עד 30 דקות.

הסרטים יהיו בני 8 מ"מ, 8 מ"מ סופר או 16 מ"מ בשחור—לבן או צבעוני.

טפסי הרשמה לקבל במשרדי „קולנוע לנוער" רח' ליפסקי 10 תל־אביב, טלפון: 263385.

הסרטים שיזכו בתחרות הארצית, ישתתפו בתחרות הבין־לאומית — „המוזה העשירית".

הסרטים שלא יזכו — יוחזרו לשולחיהם בצרוף תעודת משתתף.

על הסרטים להגיע למשרדי „קולנוע לנוער" לא יאוחר מה־1.7.73.

הסנדק

דני דגן ערך ברית־מילה לבנו הרביעי מאשתו השלישית -

וכסנדק שימש מפקדו של ידידו שנפל ושעל שמו נקרא הילד

דני דגן אמנם היה בעל־הבית, אבל הסנדק האמיתי היה עזר וייצמן. דוג־מנית־העירום אן טוכמאייר, שהגיעה זה עתה מהכלא, היתה הדודה של חתן השמ־חה, ואורי זוהר, אריק איינשטיין וה־במאי צבי שיסל היו אורחים מן המניין, לצד כמה עשרות דחוסים נוספים.

המוני האח"מים התכנסו לרגל אירוע פשוט יחסית, אך בעל תולדה מסובכת: ברית־המילה שנערכה לבנו החדש — הרביעי במספר, אך החמישי במניין, של האמרגן דני דגן.

שותפתו של דני בן ה־39 במיבצע זה היתה אשתו השלישית, אירנה טוכמאייר בת ה־27, אחותה של אן טוכמאייר.

לאירנה, אחות־רחמניה בבית־החולים הדסה בתל־אביב, יש כבר בת בת שבע מנישואין קודמים, ולדני יש שלושה יל־דים — בת 18, בת 16 ובן 14 — מאשתו הראשונה, תקווה.

אחרי תקווה, התחתן דני עם עליזה סרבניק, הלומדת כיום, לאחר גירושיה ממנו, באיטליה. מנישואין אלה לא הביא דני אף ילד.

עכשיו, יש לו מאשתו השלישית, בן רביעי, שהוא בעצם ילדו החמישי — לאחר שהוא אימץ לליבו גם את בתה של אירנה, רואה אותה כאחת מהשבט.

זה, אגב, לא סוף השבט. כדי שיהיה מעניין, יש שם גם כלב בשם רודי וחתו־לה בשם מאיה.

התינוק נקרא בשם שי, על־שם חברו של דני, טייס חיל־האוויר שנהרג, ושהיה פיקודו של עזר וייצמן. עזר, שמעולם לא שכח, ולא זנח, חבר חי או משפחה של חבר שנפל, היה כמובן המועמד הטב־עי לסנדקות לתינוק הנולד.

אמו של התינוק הופיעה, דקת־גיזרה, במכנסי־ג'ינס מתרחבים וחולצה רקומה, כשהיא מספרת בגאווה על ניסיו ונפלאו־תיו — לא, עדיין לא של התינוק, בינתיים רק של הבעל:

דני, מסתבר, התגלה, אחרי נסיון של שתי נשים, כבעל אידיאלי: מבשל, מכבס, מגהץ, ומה לא.

את שטיפת הכלים והרצפות משאירה אירנה לעצמה. מי יניק — עדיין לא הוחלט ביניהם.

ישר מהכלא אן טוכמאייר, שחשתחררה זה עתה ממעצר — לאחר שהמשטרה האשימה אותה ואת בעלה בהחזקת חשיש בביתם — מברכת את גיסה, האמרגן דני דגן. בתמונה למעלה: עזר וייצמן, כיפה לראשו וטלית לכתפיו, פורש חיתול על בירכיו, בעוד המוהל מתכונן למסור לידיו את התינוק, לקראת הניתוח. עומד ביניהם כשעיניו מפקחות על ביצוע נכון, האב,

במדינה

(המשך מעמוד 20)

מסובך יותר החשבון המיפלגתי. כאשר שני גופים מתאחדים — איך יתחלקו בי־ניהם הכוח, המושבים בכנסת, התקציבים?

בבחירות האחרונות קיבלת ע"מ אר־בעה מנדטים (הרביעי על סמך עודף גדול), בעוד שהמרכז החופשי קיבל רק שניים (השני על סמך העודף הקטן ביו־תר שזכה בייצוג). (לפי שיטת בדר־עופר היתה ע"מ מקבלת 3, המרכז החופשי 1.) המרכז החופשי מאמין שהוא נמצא במ־צב של עלייה, ואילו ע"מ איבד מנדאט בעיקבות פרישתו של מאיר אביזוהר, וסק־רי דעת־הקהל מראים שהוא קרוב לאחוז־החסימה. לשתיים יחד יש כיום 4%, שהם זכו לו בבחירות האחרונות.

יתר על כן: למרכז החופשי יש מנהיג חזק ושתלטני, בעוד שע"מ נשאר בלי מנהיג־יחיד. מעמדו של יגאל הורוביץ במיפלגתו חלש מזו של תמיר במיפלגתו. ע"מ חוששת, בצדק, שתמיר ישתלט על המיפלגה המאוחדת, אם תקום.

חוץ מזה יש בע"מ אילי־הון המקיימים יחסים הדוקים עם פינחס ספיר. איחוד עם המרכז החופשי לא יועיל לענייניהם.

אין קצין. הדרך לאיחוד היתה קלה יותר, אילו התייצב בראשו דמות צבאית בולטת, כמו עזר וייצמן או קצין אחר. אולם נראה שווייצמן החליט להישאר ב־גח"ל, מתוך תיקווה שיצטרכו לפייסו ערב הבחירות. ושום קצין מפורסם אינו מראה נטייה להצטרף למיפלגה קטנה, שלא יהיו לה כסאות ליד שולחן הממשלה.

לכן נראים סיכויי האיחוד קלושים. או־לם אין איש בארץ מעז לדבר כיום נגד איחוד כלשהו. לכן הכריזו השבוע אויבי האיחוד — כמו ח"כ זלמן שובל — שהם בעד איחוד, אבל איחוד רחב יותר, מגח"ל ועד משה דיין, מכיוון שהאיחוד הרחב הוא, כיום, בלתי־מעשי פירושו של רעיון זה היא שלילת האיחוד שהוא מעשי.

אישים

מוסד ושמו יובל

שלישו לשעבר של יצחק שדה ניצל פעמיים בנס מחמוות

אוניית המעפילים שהפליגה בראשית ימי מילחמת־העולם־השנייה מנמל תורכי לכיוון ארץ־ישראל, הסיעה פליטים שהצליחו לג־נוב את הגבולות מאירופה הכבושה, ולהגיע עד איסטנבול. בלב־ים עלתה הספינה על מוקש גרמני ותוך דקות מיספר שקעה ב־מצולות. רק שלושה אנשים הצליחו להי־נצל על גבי סירת־הצלה בודדה ששרדה.

ללא אוכל ומים, בלי שום אמצעי תיק־שורת, שטה סירת ההצלה בים הפתוח. אחד משלושת הניצולים, שנואש להשיט את הסירה חסרת המשוטים, קפץ למים בתיקווה להגיע בשחייה אל החוף. הוא טבע כעבור זמן קצר. שני לא יכול היה לשאת את ה־

יהודה („יודל") מרמרי
איפה ותיקי כסית?

צמא, ניסה להרוות את צימאונו בשתיית מי־ים. דעתו נטרפה עליו והוא צלל למים. הניצול השלישי הפקיר את עצמו לחסדי ההשגחה. הוא שכב בסירה והמתין למי שיקדים לבוא — המוות או המצילים.

אחרי 13 יום נתגלתה הסירה. יהודה („יודל") מרמרי, מפעילי עלייה ב' של ההגנה, ניצול.

השליש של הזקן. לא היתה זו ה־פעם האחרונה בה חולץ יודל ברגע האח־

ביאליסטוק וחניך גימנסיה תרבות שם, שהיה מראשוני הפלמ"ח ובמילחמת העצ־מאות שירת בדרגת רב־סרן כשלישו של הזקן, יצחק שדה, היה חסיד גדול של הטי־פה המרה. האלכוהול לא שיפר את מצב בריאותו של מי שהיה בעבר חבר קיבוץ רמת־הכובש, ואח"כ חבר קיבוץ קדמה. פע־מיים אושפז אחרי שהתמוטט בגלל הפ־רזה בשתייה. בפעם השלישית, כשנפגע הכבד שלו, סברו הרופאים שזה הקץ.

היה זה הד"ר חיים שיבא ז"ל, מנהל בית־החולים תל־השומר, ששיכנע את יו־דל לעבור טיפול של גמילה. הוא נענה. ואז התחולל הנס. בשמונה השנים שחל־פו מאז לא נגע יודל בטיפה אחת של משקה אלכוהולי.

לגבי איש חברה, בוהמיין למחצה כמו־הו, היתה זו הקרבה גדולה. עבור דור שלם במדינה היה יודל לא רק שם, אלא

הוא העניק את חסותו ל„חבורה הירושל־מית" — חבורת הסטודנטים של תחילת שנות החמישים באוניברסיטה בירושלים, שקבעה את מרכזה בפינק, וממנה יצאו אנשים כמו חיים חפר, עמוס קינן, דידי מנוסי, הדה בושס, הד"ר פנחס אביבי, מקס פוגל או אליהו חסין.

יודל, שהיה המבוגר בכולם, למד אז סטטיסטיקה באוניברסיטה. כעובד הלישׁ־כה המרכזית לסטטיסטיקה היה מופקד על ביצוע מיפקד האוכלוסין הראשון במדי־נה. אחר־כך, אחרי שהשתלם בארצות־הברית והקים את חברת אותות לסקרים, ביצע את סקר התיירות הראשון ביש־ראל. הקיבוצניק לשעבר, שהתמחה ב־סקרי דעת־קהל, היה לאיש עסקים מצליח.

כנס בבית הקברות. יחד עם זאת נשאר בוהמיין בנשמתו. הוא היה בן לוויתם הקבוע של נתן אלתרמן וזאב יו־

לא היה לו שום תפקיד ציבורי ולא עמדה, אבל הוא הוערך על־ידי רבים וטו־בים כאחד האנשים החכמים במדינה. כ־טיפוס מיוחד במינו, שחי את רוב שנו־תיו בעצמו (בקיבוץ רמת־הכובש השאיר בת ונכדת) הוא הצטיין בחוש ביקורת מפותח ביותר, במחשבה מקורית, ובצי־ניות שעשתה לה שם ברבים.

ביום חמישי האחרון, בשעות אחרי־הצהריים, ישב יודל עם ניסים אלוני ויו־סל ברגנר בקפת שולטן בפינת פרישמן—דיזנגוף ואחר הלך לביתו. למחרת בבו־קר הבחין שכן שדלת דירתו פתוחה, נכנס ומצא את יודל בן ה־58 ישן במי־טתו. אבל האורות דלקו בחדר. ניגש ה־שכן אל יודל ומצא את גופתו קרה.

השבוע, כאשר ליוו אותו ידידיו הרבים למנוחתו האחרונה, הפליט אחד מהם: „איזה חיים, איזה חיים — כסית מתחילה

„תמיד פונים אלי אנשים זרים ברחוב, בחנות, בכל מקום.
לרוב זה מחמיא, אבל לפעמים יש גם הערות מעליבות."

עקרת־הבית

למחרת נישואיה, כבר עמדה דליה מזור במטבח ורחצה כלים כעקרת־בית לכל דבר. המטבח הוא מטבח דירת־הרווקים של בעלה, בה יתגוררו בני־הזוג לוין עד שתושלם דירתם.

הילדה

כבר כילדה, ניתן היה להכיר בדליה מזור, בת הארבע בניצניו של החיוך המפורסם.

(המשך מעמוד 27)

דליה מזור איננה יפהפייה זוהרת. היא הטיפוס הקלאסי של הנערה המצויה — או, ליתר דיוק, כפי שהנערה המצוייה היתה רוצה להיראות: שיער בלונדי קצר בתספורת מודרנית. אף סולידית. עיני תכלת. חיוך דביב ונעים.

עור של פיל

כאשר התפרסמה ברחבי המדינה, גרמה הופעתה האישית אכזבה לרבים ממעריציה: „זאת היא בסך־הכל?" נזרקות עד היום הערות אחריה בעוברה ברחוב. „איך עשו אותה כל־כך יפה בטלוויזיה?"

„זה היה כל־כך מעליב בהתחלה," נזכרת דליה, „שלפעמים הייתי מוכנה לפרוץ בבכי, שם ברחוב. זה לקח זמן עד שגידלתי עור של פיל."

צרה אחרת של פירסומה הרב: היעדר פרטיות. מספרת דליה: „לגבי שחקני קולנוע, אנשים מרגישים איזה דיסטנס. הם לא יפנו לשחקן קולנוע באותה קלות שהם פונים לאדם המוכר להם מהטלוויזיה. כי לקולנוע הולכים, רואים את הסרט, וחוזרים הביתה. ואילו קריינית טלוויזיה מתארחת בחדר־השינה שלהם.

„כמעט לא קורה, משום כך, שאני נכנסת לחנות או הולכת ברחוב — שמישהו לא יגיד לי משהו. בדרך־כלל, אי־אפשר ל־הגיד שזה לא מחמיא. לפעמים, שומעים גם הערות מעליבות.

„כשהתחלתי לצאת עם אריה, כל ההת־לחשויות סביבי היו מרגיזות אותו. הוא רצה לצאת איתי לבד, לא עם קהל. עם הזמן, הוא התרגל."

ללא שאיפות

כשהיה ברור שהיא ואריה עומדים להינשא, הפכה לנושא לבדיחות בין חבריה: „כולם עבדו עלי בגלל השם החדש שיהיה לי," סיפרה השבוע בדירתה הזמנית. „אחרי השיר מה יש לך גברת לוין — זה כבר לא כל־כך פשוט להיות גברת לוין בישראל. מילא, מתרגלים.

„אני לא נערת־זוהר, ומעולם לא הייתי. עד נישואי, סדר־היום שלי דמה לסדר־היום של כל סטודנט רגיל באוניברסיטה בירושלים, שחוץ מללמוד הוא גם עובד. בבוקר הייתי יוצאת לאוניברסיטה. למדתי בחוג לאמנות. אם באותו יום הייתי עובדת, הייתי הולכת אחר־הצהריים למספרה או לבוטיק, לבחור לי חולצה. לטלוויזיה יש הסכם עם כמה בוטיקים, שנותנים לקריי־ניות חולצות לצורך ההופעה בלבד. משם הייתי הולכת לטלוויזיה.

„מיד עם סיום התוכניות, הייתי חוזרת הביתה. מסיבות סוערות, חיי־בוהמה — זה מעולם לא היה התחום שלי.

„היום סדר־היום שלי קצת מבולבל, כי אני נשואה טרייה. אבל אני מקווה שיהיו לי חיי משפחה נורמליים, חוץ מהעובדה שכל שני ערבים בערך יישאר בעלי לבדו. מה יש? כל בעל אוהב להתפרפר מאשתו ערב בשבוע. אז לבעלי יהיו שני ערבים."

הקאריירה של דליה התחילה ב־מקרה. ממש בלי כוונה.

היה זה בעקבות מכתב ששלחה לגלי־צה"ל לפני חמש שנים.

„שלחתי אותו בעקבות מודעה שהתפרסמה בעיתונים, שבגלי־צה"ל מחפשים קריינים," היא נזכרת. „לא היתה לי כל סיבה להאמין שאתקבל. מעולם לא גיליתי כשרונות מיוחדים בתחום הקריינות או הדרמה. לכן גם לא האמנתי שיש לי סי־כויים. שלחתי את המכתב יותר בשביל ספורט, מאשר ברצינות."

היא התקבלה. היא הספיקה עוד לסיים טירונות ולהשתתף שבוע בקורס מ"כים. משם, נלקחה על־ידי גלי־צה"ל. מכאן והלאה, החל הכדור להתגלגל מעצמו.

„כשעמדתי לסיים את השירות הצבאי, חשבתי להמשיך בקריינות בקול־ישראל, כעבודה נוספת ללימודים באוניברסיטה. באותה תקופה התחילה גם הטלוויזיה לחפש קרייניות.

„הידיד שליווה אותי לבחינות ברדיו אמר לי: ,טיפשה, תנסי גם בטלוויזיה, מה איכפת לך?'

„זכרתי כמה גרוע אני יוצאת בתמונות. אז עוד לא ידעתי שמצלמת הטלוויזיה שונה ממצלמה רגילה. בכל זאת ניצלתי את ההזדמנות שאני בירושלים, ונכנסתי גם לטלוויזיה."

הקריינית

דליה בתקופת שירותה כקריינית בגלי־צה"ל, עם ידיד טכנאי. הקאריירה שלה כקריינית התקדמה בקלות רבה. גם ברדיו וגם בטלוויזיה הצליחה מייד במיבחנים, התגלתה כמוצלחת בתפקיד והתקבלה לעבודה.

ושוב, להפתעתה, נפתחו בפניה כל הדלתות — בלי שתצטרך לנקוף אצבע. היא הוזמנה לקורס קריינות של הטלוויזיה מיד לאחר מיבחני הנסיון.

הברווזון המכוער ניצח

את התקופה היא זוכרת כתקופה של היסוס וחוסר ביטחון. מספרת דליה: „היינו חמש בנות בקורס. ארבע יפהפיות כמו יהודית סולה וישראלה מור. רק אני הייתי הברווזון המכוער.

„היינו קוראות טקסטים לפני המצלמה, ואריה אורגד היה מקליט אותנו. אחר היינו רואות עצמנו על המסך, ומתקנות שגיאות.

„הן היו כולן יפות, נשיות, זוהרות. ואני, למרות שהייתי הקריינית הטובה מכולן, לא רק שלא הייתי יפה כמותן — כל ההופעה שלי היתה נוקשה.

„עד כדי כך, שביקשתי מאורגד שלא יראה את כולנו ברציפות, כי הרגשתי נורא כשראיתי את עצמי אחריהן.

אף על פי כן, היא היחידה מכולן ששרדה על המסך הקטן. למה? היא מתחייכת, ב־גילוי־הלב חסר הגינונים האופייני לה:

„באמת שאין לי הסבר. זאת תוצאה של החלטת הקהל — ושלו בלבד. כי קריינית שמתקבלות עליה תגובות שליליות — לא יכולה להמשיך בעבודה הזאת.

„לא שלא היו לי חבלי־לידה. זה לקח כמה חודשים של תגובות פושרות, עד שקיבלתי את האו.קיי. הסופי של הקהל. כנראה שהוא מעדיף סימפטיות וחביבות, על המסך, מאשר יופי זוהר."

אומרת דליה: „אני מאלה שלוקחות את העבודה ברצינות. למרות שכבר שנים שאני במקצוע, אני מקפידה לפני כל הופעה לבדוק אם השיער מסודר. ואם אני לא מופיעה יום אחר יום ברציפות, אז לפני כל הופעה אני הולכת לספר.

„גם את החולצות אני בוחרת בקפדנות. במיוחד לגבי הצבעים. כי לא כל צבע נראה טוב בטלוויזיה.

„להתאפר אני מעדיפה בעצמי. כי אני מרכיבה עדשות־מגע, וכשהמאפרת נוגעת לי בעיניים, אני תמיד פוחדת. ככה אני גם לא יכולה לבוא בטענות לאף אחד, אם אני לא נראית טוב ביום מסויים — וזה מונע ריבים."

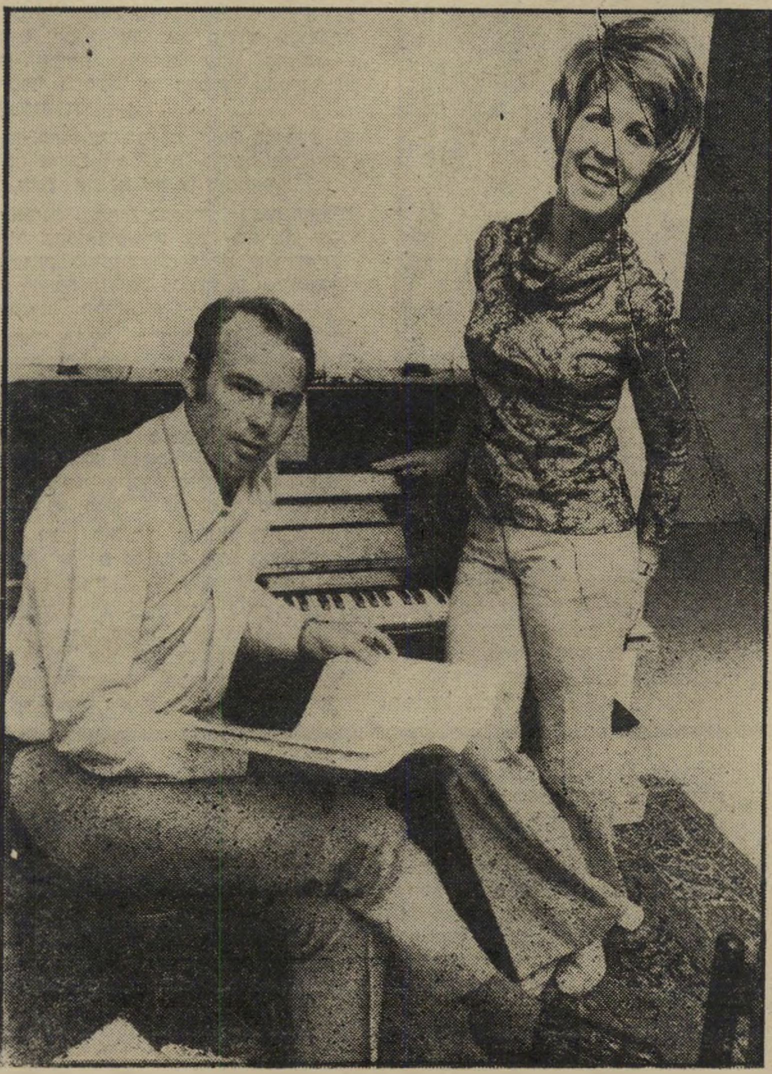

הרעייה

דליה לא מבינה באלקטרוניקה ובעלה לא מבין בקריינות, אך שניהם מבינים — ונהנים — מאותם סוגים של מוסיקה, ומדברים משותפים רבים נוספים. אומרת דליה, שתיעדר מהבית שני ערבים בשבוע, בהם היא מופיעה בטל־וויזיה: „כל בעל אוהב להתפרפר מהבית ערב אחד בשבוע. לבעלי, יהיו שני ערבים."

במדינה

מנגנון

חשבון עקום

הביטוח הלאומי חייב לשלם דמי־מזונות כאשר הבעל מסרב — אולם רחל חנו ותשעת ילדיה נותרו רעבים

שש שנים ארוכות התייסרה רחל חנו באין מושיע. שש שנים ארוכות נאבקה יום יום, שבוע שבוע, כדי לפרנס את עצמה ואת תשעת ילדיה, לאחר שבעלה ברח ממנה. בית־המשפט אמנם חייבו ב־תשלום דמי־מזונות של 667 ל״י לחודש, אולם לרחל זה לא עזר. נחום, בעלה, פשוט לא שילם — והיא והילדים נותרו רעבים.

לא לגמרי. מהביטוח הלאומי, קיבלה רחל מדי חודש קיצבת משפחה עבור יל־דיה, בסך 337 ל״י. מסכום זה, הצליחה המשפחה, אם לא לחיות, לפחות לא למות ברעב.

אחרי הניכויים אפס. ואז, באוקטו־בר שנה שעברה, נכנס לתוקפו התיקון לחוק הביטוח הלאומי, שאיפשר תשלום מזונות לאשה, באמצעות המוסד, כאשר הבעל אינו משלם אותם.

כאלפי גרושות ונטושות אחרות במדי־נה, שמחה גם רחל בת ה־40, האמינה שבא הקץ ליסוריה.

לתדהמתה, גילתה כי החוק חוק, והמצי־אות מציאות. כמו שבעלה לא שילם, לא שילם עתה גם הביטוח הלאומי.

במקום 667 ל״י דמי־המזונות, שרחל האמינה שתקבל עתה מהביטוח, כפי שפסק לה בית־המשפט — קיבלה צ׳ק על 290 ל״י בלבד.

הסיבה: המוסד ניכה מה־667, את 377 הל״י שכבר שילם לה כקיצבת משפחה.

בלי בגד ומזרון. כשברח נחום חנו לאילת, ניסתה רחל לצאת בעצמה לעבוד. תקופה קצרה עבדה כעוזרת־בית, השתכ־רה 500 ל״י לחודש. אלא שהילדים הוזנחו, והיא נאלצה לחזור לטפל בהם. הבן הבכור, שהיה אז בן 14, עזר לפרנס את אמו ואחיו. אך זה היה לפני שבע שנים. הבן גדל והתחתן נאלץ לפרנס מאז את משפחתו שלו. ילדיה של רחל נאלצו לגדול על 377 ל״י לחודש, כשהם חסרי בגד, מזרון, או תנור חימום.

רחל, מצידה, שימשה כדור פינג־פונג נוח לכל המוסדות. כדי לזכות בדמי־מזונות מבעלה, הוציאה נגדו פקודת־מעצר. אולם כאשר פנתה ללישכת־הסעד בעיר־מגוריה, נהריה, נאמר לה כי לא יעזרו לה כל עוד בעלה יושב במעצר, משום שכל עוד הוא יושב במעצר, אין ביכולתו להתפרנס ולע־זור לה. בייאושה, פנתה לראש העירייה, גרשון טץ. „הוא צעק עלי וגירש אותי מהחדר שלו," מספרת רחל. „אפילו הזמין את המשטרה. השוטר שבא, דווקא אמר לראש העיר: ,למה אתה צועק עליה? לילדים שלך יש מה לאכול, ולילדים שלה אין אפילו מרגרינה עם לחם.׳"

ועד התיקון? ראש העירייה החזיר אותה ללישכת־הסעד. לישכת־הסעד — ל־ביטוח הלאומי. הביטוח הלאומי החזיר אותה ללישכת־הסעד. כל אחד טען שה־עניין הוא עניינו של האחרים.

עתה, מתכוון הביטוח הלאומי לתקן את החוק, כדי שרחל חנו ודומותיה יוכלו לקבל את מלוא דמי־המזונות שנפסקו להן.

אך עד אז, ייאלצו רחל ותשעה ילדיה להמשיך לחיות, גם אחרי ההתייקרויות האחרונות, מ־377 ל״י לחודש, ועוד 290.

משפט

החיים המתוקים

רומן מתח סביב גניבת קילו סוכר

ההעלאה האחרונה במחירי הסוכר הפכה כנראה לעסק כדאי לגניבת קילו סוכר מחנות המכולת. אחרי הכל 1.15 ל״י אינם הולכים ברגל בימים של האמרת מחירים.

אבל כאשר הובא אסעד שוקרי (40) תושב מזרח ירושלים לבית־המשפט הש־לום בירושלים, באשמת גניבת קילוגרם אחד של סוכר, היה לו הסבר אחד מאשר העלאת המחירים. סיפר אסעד לשופט:

„הייתי בדיוק באמצע קריאת רומן מתח כאשר ביקשה ממני אשתי לקנות בשבילה

(המשך בעמוד 32)

לשכת הפרסום הממשלתית

מרכז עדשות מגע
גרוזובסקי - אישון-לנס
ר. אבן-שושן, מנהל
רח׳ שניאור 7, ת״א
טל: 58046־50220
שעות הקבלה: 17־9
נשמח לשלוח חוברת הסברה לפי בקשה

באור-ורשבסקי

(המשך מעמוד 31)

קילו סוכר. אמרתי לה שתיתן לי לגמור לקרוא את הרומן ותשלח את אחד הילדים שלנו להביא סוכר. אבל אף אחד מהילדים לא היה בבית והיא צעקה עלי. אז הלכתי לחנות המכולת עם הרומן ביד. ביקשתי מהמוכר קילו סוכר והיה לי בכיס רק שטר אחד של 100 לירות. הייתי כל כך שקוע בקריאת הרומן עד שלא שמתי לב, לקחתי את הסוכר ביד, המשכתי לקרוא את הרומן והלכתי הביתה."

לרוע המזל לא תאמה עדותו של בעל חנות המכולת את סיפורו של שוקרי. סיפר החנווני: „הוא לקח את שקית הסוכר וכשפניתי לשרת קונה אחר הוא התחמק מהחנות בלי לשלם."

אסעד שוקרי היה נרגש עד דמעות כשעמד על דוכן הנאשמים. הוא הוכיח כי עברו נקי, וכי בארבעים שנות חייו לא עבר כל עבירה שהיא. השופט, שנראה משועשע מסיפורו, העיר לו: „לא צריך לקחת כל כך ברצינות את רומני המתח האלה שאתה קורא."

אבל את גניבת הסוכר לקח השופט ברצינות, קנס את שוקרי ב־50 ל"י.

קאזאנובה מוואדי ג'וז

צעיר ירושלמי ניסה למכור מין בתל־אביב

הבעיה של טלאל חיג'אזי יפה־התואר, ערבי משכונת ואדי ג'וז במזרח ירושלים, היתה שהוא לא ידע מה לעשות עם הצלחתו הגדולה בקרב בנות המין היפה.

אבל יום אחד מצא טלאל פיתרון גאוני. הוא הגיע למסקנה כי קיים אי־צדק בחיים. מצד אחד הוא אינו יכול לספק את כל הנשים הרוצות בו ומצד שני יש הרבה גברים שאינם יכולים למצוא אפילו אשה אחת לרפואה. טלאל החליט לשנות את המצב הבלתי צודק הזה ולפעול כמיטב יכולתו הצנועה כדי להשליט שיוויון בתיצרוכת המין באזורו.

הפתרון: הוא החליט לגייס לעזרתו גברים נוספים שיעזרו לו לספק את כל הנשים הרוצות בו. עוד יותר מזה: הוא היה מוכן אפילו להעמיד לרשות אותם גברים את דירתו, כדי שיוכלו להתענג על הנשים שהצליח לגייס עבורם. תמורת מבצע התנדבותי כזה גבה מחירים שווים לכל נפש, כדי שיפצו אותו על איבוד הזמן אותו הקדיש לפתרון הבעיות המיניות של תושבי מזרח ירושלים.

כיצד שיכנע טלאל את המחזרות אחריו להסכים לקבל במקומו תחליפים אחרים — זה כבר סיפור אחר, שנגול בפני שופט בית־המישפט המחוזי בירושלים, אליהו נועם.

זונות ערביות ליהודים. בימים שעסקיו שיגשגו החזיק טלאל חיג'אזי לא פחות מאשר חמש מחזרות בדירה בוואדי ג'וז. תמורת הזכות לבלות לילה אחד בחברתו של הצעיר המבוקש ויפה־התואר, הסכימו חמש הנערות לבלות את שאר הלילות והימים שלהן בחברת גברים אחרים, כשטלאל גובה את שכר הטירחה.

ייתכן והמוסד הסוציאלי של טלאל לא היה מתגלה לעולם, לוליא החליט טלאל להרחיב את פעילות הסעד שלו גם על פני תל־אביב. מסתבר שהוא נמנה על חסידיה של התנועה למען ארץ־ישראל השלימה, והחליט שאין כל רע בכך אם ערבי ירושלמי יפתח סניף בעיר העברית הראשונה. סוף סוף, מדוע מותר לזונות יהודיות להרוויח מערבים בירושלים ולזונות ערביות אסור להרוויח מיהודים בת"א?

אבל נראה שהגאווה הלאומית נפגעה אצל שתיים מנערותיו של טלאל. משום מה הן ראו כפחיתות כבוד עבורן את דרישתו של טלאל לעבוד ברחובות תל־אביב, לחפש שם לקוחות ולשרת אותם בחצרות הבתים. זה לא מפני שהלקוחות היו יהודים, אלא שהן העדיפו דירה ירושלמית מרווחת בוואדי ג'וז מאשר חצר מלוכלכת ברחוב הירקון בתל־אביב.

הלכו השתיים וסיפרו על עסקיו של טלאל למשטרה. המשטרה, שהיא כידוע ספקנית, לא הסתפקה בעדויות, והלכה לראות לבד מה קורה בדירתו של טלאל בוואדי ג'וז. תפסו אותו על חם.

טלאל עצמו כפר בכל. אבל עדויותיהן של המחזרות הנלהבות שלו הספיקו כדי להרשיע אותו. עכשיו ממתין טלאל היפה בכלא לגזר־דינו ועושה ודאי את החשבון הפשוט שמוטב לספק את הצרכים המיניים של השכונה מאשר לנסות לפתור את בעיות המין של היהודים.

חגב

מה הוא אומר?

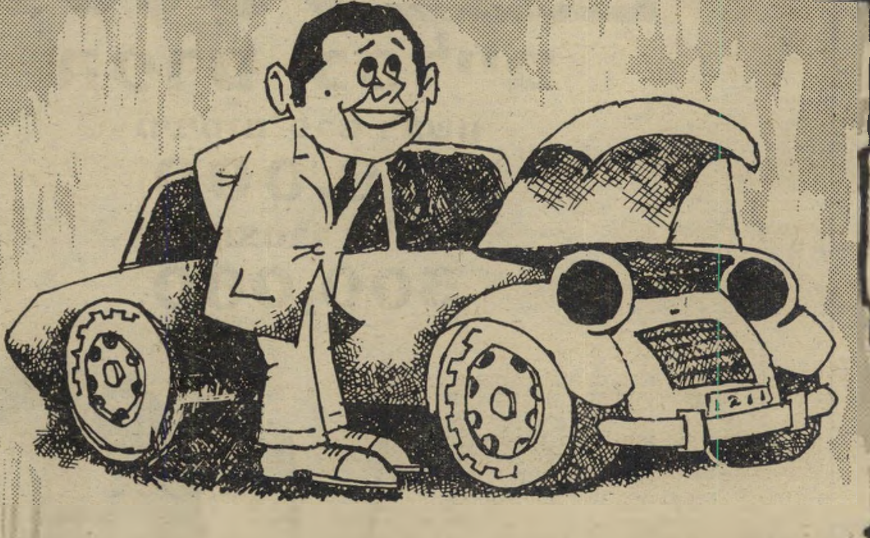

טוב להיות מנוי

ש.מ.ג.ר

כי רק חברת **ש.מ.ג.ר.** יכולה להעמיד לשרותך למעלה מ-**70** משרדי גרירה בכל רחבי הארץ ולמעלה מ-**300** אנשי חילוץ מאומנים, מודרכים ומוכנים לעזור לך בכל מקום ובכל שעה.
חברת **ש.מ.ג.ר.** מאחלת לך
חג שמח, נסיעה בטוחה ומהנה!

שרותי מכוניות גרר בע"מ

אם גרר-אז

ש.מ.ג.ר. **שרותי מכוניות גרר בע"מ**
רח' יצחק שדה **36** ת"א. טל. **30440**
מיסודו ובפיקוחו של אגוד המוסכים בישראל

פרסום פ.ב.ס.

אולפן גרג (בר־קמא)
פותח השבוע קורס ערב ל־
קצרנות
עברית ו/או אנגלית.
הצלחה מובטחת! פרטים:
ת"א: גורדון 5, טל. 236209.
חיפה: „במעלה", טל. 664922.

רחם עליהם
גורי חתולים וכלבים
- אל תשליכם
- אל תתנהג כמו עם צעצוע
- תתנהג כמו עם בעלי חיים

תביאו אותם
לאגודת
צער בעלי חיים
יפו, שלמה 30, ת"א,
טלפון: 827621
אוטובוסים 18, 41.

סיקורת

תקליטים

חג הפסח עולה על הגרמופון בשפע הקלטות ישראליות. לרגע, תפס התקליט את מקומה של הבונבונניירה. מה נשתנה?

נירה רבינוביץ ושלמה ניצן (שירי פסח, הד־ארצי 14352) מגישים את המסורתי ביותר בצורה המקורית ביותר. הם הקליטו את כל שירי ליל־הסדר, את מה נשתנה ואת חד־גדיא, את והיא שעמדה ודיינו — תוך הקפדה וכבוד למסורת החסידית, בדביקות בלהט ובעדינות. ואם מישהו חושד בחד־גדיא שלהם שהוא מתאים יותר למיסעדה צוענית, הרי עדיין לא מאוחר להבין שיש משהו משותף בין המוסיקה החסידית למוסיקה הצוענית — ודווקא משהו חיובי בהחלט.

חווה אלברשטיין ועודד תאומי מזמינים את הילדים לביקור בארץ הקסמים (סי.בי.אס. 65378), אבל לא יזיק למבוגרים לשמוע ולוא אחד משירי התקליט, שאין כמותו ללמד לקח את הישראלי המצוי והשחצן: עוג מלך הבשן של אלתרמן ווילנסקי. שיר על ענק גדול, צנוע וביישן — ענק שהיום אין רבים כמותו.

אילן ואילנית (התקליט 30666), הצמד המיקצועי ביותר בישראל כבר משתלב בחגיגות שנת ה־25, כשהוא מגיש צרור שירים בקצב מזורז תחת הכותרת: ישראל שלי חוגגת. אין עימם בשורה או מקוריות, אך יש בם הרבה רעננות, וקולה הנעים והמלוטש של נציגת ישראל בלוקסנבורג.

„טעות היא לחשוב שאגדות העמים אהובות כל־כך על הילדים משום שהן מתוקות ונחמדות ומרוחקות מן המציאות. להיפך. המדובר בסיפורי הרפתקאות שנועדו לקהל שלא ידע כותרות עיתונות.״

אילן ואילנית
בקצב מזורז

עודד וחווה
ביקור בארץ הקסמים

כזו הכרזתו של **מיכאל אוהד**, האחראי למחזה הילדים **„מנורת הקסמים״**, שהוקלט בהשתתפות שחקני ההצגה **עדנה פלידל ושלמה בר־שביט, נסים עזיקרי ומוצי אביב**. בתקליט שלושה מתוך 4 הסיפורים המסופרים בהצגה. כדאי לשמוע אותו בעיקר בשל הרוח הצינית וההומור המאקברי שהישרה המעבד והבמאי, אוהד, על ספרים מפורסמים דוגמת בגדי המלך החדשים או כד החומץ (הידוע גם כדג הזהב). לילדים של שנת 1973.

מחברו של השיר שהביא לאילנית את הצלחתה בתחרות „אירוויזיון" מעלה מחזמר מטורף בחיפה

„את ביתי הלילה הרוחות עוטפים / אוחזים בו מכל צד / אל מעבר לעבים אנו עפים / יד אוחזת יד / שם, ראיתי קשת בענן / שם, עולה הבוקר בלבן / שם, נמצא ביחד את הגן / את גן האהבה /.״

אולי לא כל אחד זוכר את המלים בדיוק. לא נורא, הן לא כתובות בתורה. הן אף לא ינחילו למשוררן מקום באקדמיה הצרפתית. אבל מי שצפה בטלוויזיה, בתחרות הארוויזיון בשבוע שעבר, יודע שלבו היה עם אילנית ועם המילים הפשוטות של הפזמון הקטן הזה, אי־שם.

מחבר השיר, אהוד מנור, ישב אותה שעה בתל־אביב וחשב על כל מיני דברים. כמו על כך שלא כדאי היה לו לנסוע על חשבונו הפרטי — פשוט משום שהיה מפסיד המון דברים שיש לו לעשות כאן.

לפני כן עורר בו דחייה מסויימת. למה, חשב, כל־כך קשה למצוא הקבלות נכונות בעברית לביטויים אמריקאיים? אולי משום שכל שיטת כתיבת הפזמון בישראל מסורלפת מעיקרה? אולי משום שאין אנו שרים כשם שאנו מדברים.

„פתאום התחוור לי שבעצם הכרתי שתי קצוות: שיער מצד אחד, ושירי גרשווין ופורטר ובני־דורם מצד אחר.

„פתאום גיליתי שבשירים של גרשווין היתה מקוריות, תעוזה רבה, חופש־התבטאות ומודרניות שכמותם לא נשמעו בכל השנים שהפרידו בינו לבין מחברי שיער. היתה לו מוסיקה מדהימה, אנגלית פשוטה להפליא המעוררת קנאה, שלמות, מיבנה, חרוזים. הכל. ואז הבנתי שכל אלה שהיו בין גרשווין ובני תקופתו לשיער, פשוט נישכחו ולא החזיקו מעמד. ואז הבנתי, שכדי לכתוב צריך ללכת אל גרשווין.״

והוא הלך אל גרשווין ואל קול פורטר ואל קורט וייל ואל ארווינג ברלין. והביא אותם גם לאחרים. יחד עם עוד משוגע לעניין, צדי (צדוק) צרפתי, בנו תוכנית שלמה בנוסח שנות ה־30. ואז הסתבר שלא רק הטוב הרע והנערה התרפקו על תוכנית זו, אלא שורה של זמרים ואנשי תיאטרון ניכספים אליה.

היום, מתכוננים מנור וצרפתי למועדון הזמר של לולה הקטנה, שאינו אלא התחיות חדשה באותה תקופה, כשגילה אלמגור מנסה להתמודד עם הניצחיים של הפזמון.

אבל המיבצע המשותף הגדול באמת של מנור וצרפתי יתרחש דווקא בתיאטרון העירוני בחיפה. בעוד שבוע, יתחילו שם החזרות על מחזמר משוגע בשם לילי גס.

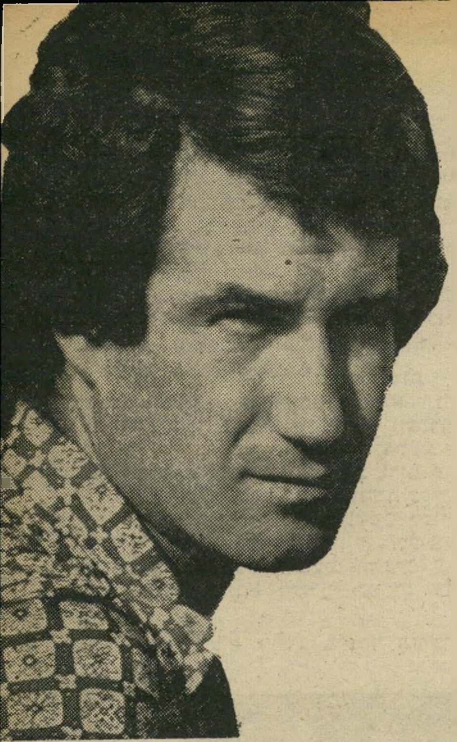

אהוד מנור

מהארוויזיון ישר לתיאטרון

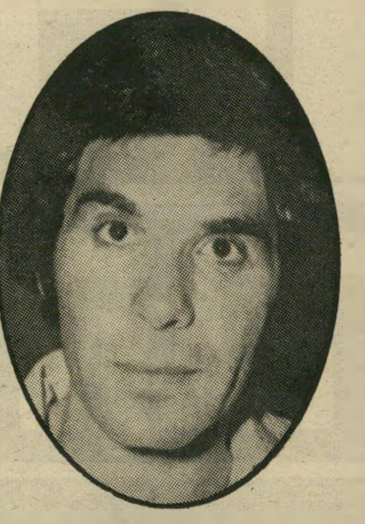

צדוק צרפתי

כי הוא היום הפזמונאי העסוק ביותר בישראל. ואף על פי שהוא משתדל מאד, הוא לא מאריך שיער, לא עונד פרחים לצווארו, לא קושר חרוזים לראשו, ואינו מייחס לפופ משמעות מאגית.

הוא פשוט יודע שפזמון זה פזמון, שיש מילים ויש מוסיקה, ויש טעם טוב, ויש חשיבות לכלים המלווים, לשימלה של הזמרת, ולמצב הפסיכולוגי של המאזין. הוא איננו רוצה שיעלו אליו לרגל, אך גם אינו רוצה שיזלזלו במיקצוע:

„יש לי הרגשה משונה לגבי הארוויזיון. רק עכשיו, אחרי שזה ניגמר, אני תופס כמה זה היה חשוב. אחרי הפסטיבל הקודם נידמה היה לי: איזו זוועה, אילו שירים מיסחריים, קיטש, גועל נפש. היום למדתי שהולכים לפסטיבל כדי לנצח, שצריך לכתוב דבר מבריק הנכנס לאוזניים במכה אחת.

„לחבר מילים לדבר שכזה זו מכשלה נוראה. כי המלים יכולות ליהפך בקלות לפארודיה. רציתי להתייחס למשהו לאומי, אבל לא להיות נושא הדגל. משהו פשוט עם רעיון קטן, שידבר אל כל לב.

„אבל יש לי הרגשה שבישראל יש חוסר פרופורציה נוראית לגבי פזמונים, ויש עוד הרבה מה ללמוד בתחום המיקצועי לגבי הגשתם. אני מקווה שמארגני פסטיבל־הזמר שמו לב לפרטים הטכניים שעשו את הערב כל־כך מרשים.״

■ ■ ■

אהוד מנור מפלרטט עם פזמונים זרים, כשהוא מגיש אותם בגל־הקל בבוקר ובערב, בשרשרות, בלקטים בתשבצים ובכל ההרכבים האפשריים. הטראומה שלו עם פזמונים קרתה לו כשתירגם את שיער. פתאום הבחין שכל מה שכתב

■ ■ ■

„זה יהיה מטורף לגמרי," מסביר צדי צרפתי את התקוות של השניים. „אהוד ואני רואים זאת עין בעין כבר זמן רב. מחזה עם פזמונים, כשהתזמורת יושבת על הבימה, משתתפת בפועל. השחקנים מפוזרים על מסלולים עגולים דמויי קירקס וצבעי התלבושות המטורפות שלהם מהווים גם תפאורה, גם אבזרים וגם אסתטיקה תיאטרלית בזכות עצמה. אני רוצה כחולים וצהובים, סגולים ואדומים. אני רוצה מיליונים של קשתות ואינני מתכוון לעבוד לפי סדר מערכות. אני רוצה לביים כמו שעבדנו בשעת חיבור המחזה. כל מעמד לחוד, כל קטע לעצמו.״

אומר מנור: „מאז הופקו באוף־ברודווי שני מערכונים שכתבתי, הצלחתי רק לתרגם מחזות. לכתוב — לא הלך. אך כשהתחילה שנת מולייר מצאתי את עצמי הולך וניכבש בידי חומר חדש שלא הטבתי להכירו קודם. נתקעתי דווקא בגס הוא באצילים. ראיתי שהמצב בימינו דומה מאד לזה שבמחזה אלא שבמהופך. ראיתי אותו בדמיוני, צחקתי ממנו בחלומותי.

„כך נולדה במוחי דמות חדשה ולילי גס. ה„גס" לקוח משם מחזהו של מולייר, אך יש לו אצלי משמעות כפולה. היא רוצה להיות גס, גם באופנה, גם במרכז האנשים היפים, גם עם המימסד, בקיצור רוצה להיות בעניינים. היא גיבורת המחזה.

קאראטה ואנגלית / אסטרולוגיה כללית / ריקודים חדישים / וסרטים רגישים / הרמן הסה — חובה / ותנוחות אהבה / קומי לילי והצהילי / את מראך ואת קולך / קומי לילי והבהילי / את ילדך ואת בעלך /.

■ ■ ■

גם „לילי־גס" עברה את ההריון הרגיל של מוצרי־תיאטרון בלתי־שיגרתיים: מנור פנה עם מחזהו לאחד מתיאטראות־הרפרטואר בארץ, אחרי שכבר שיתף עימם פעולה קודם. הרעיון מצא־חן בעיניהם מאד; הם הריחו להיט — אבל התנגדו בכל תוקף לצדי צרפתי כבמאי. אולי משום שלא יכלו לראות כיצד מי שעזב אותם כשחקן — חוזר פתאום כבמאי.

אולי זה טבעי. אבל מנור וצרפתי לא ויתרו. הם רצו גם את שלמה גרוניך ומתי כספי כתנאי, וגם עוד תנאים, שישחררו אותם מכל עול של תיאטרון ההולך בתלם.

ואז הסתבר שעודד קוטלר הוא האיש שדמו טרם נסתייד. ואם סטטוס קוו ואדיס עבר את מרוץ המיכשולים — אז למה לא לטפל גם בעניינים שמתחת לחגורת הצניעות: בעיקר כשהם כה אקטואליים כמו אליל זמר ושמו גוגו מרציפן או חשיבות הממון בחיי־המין של ההמון.

„הבליטי כל פרנק / בכיס או בבנק / תוכלי אז כמו טנק לעלות / עם לירה בלב / אתה מאהב / נוקב וחוצב בלילות / כי קרוזרוס זה ארוס / כל גילדן גירוי / כל דרכמה אורגזמה / כל רובל בילוי / כל פזו הוא פוזה, כל שילינג הוא שיר / לירטה — לא רתע / מהיר וישיר.״

שערוריה!

הממשלה ביזבזה כ־20 מיליון לירות בהרפתקה פנטסטית של רכישת קרונות גרר כדי לשכן בהם עולים - ועכשיו לא יודעים מה לעשות בהם ואת מי לשכן בתוכם!

שיכון בבית הקברות

בית־הקברות שבעיירת העולים אופקים שבנגב, יש מקום למאה משפחות עולים. והכוונה היא לא למשפחות מתות, אלא למשפחות וזיות. זה יכול להי־שמע כבדיחה מאקברית או כסיפור זוועה הלקוח מאחד מסרטי פרנקנשטיין. אלא שמציאות השיכון בישראל עולה כנראה אפילו על מה שהמוח השטני ביותר יכול להמציא בסיפור האימים המפחיד ביותר.

זו עובדה. צמוד לגדר בית־הקברות — החדש יחסית — באופקים, הקים לאחרונה משרד־השיכון 100 מעונועים — הפתרון החדש למצוקת הדיור בישראל. המעונוע אינו אלא קראוואן — דירת מגורים על גלגלים, שבארצות מתוקנות משמשת כקרון מגורים המחובר למכונית והמשמש לטיי־לים ולפיקניקים. בישראל צריך המעונוע לשמש כדירת מעבר לעולים חדשים, עד אשר ימצא עבורם פיתרון מגורים של קבע.

600 המעונועים שרכש משרד השיכון

ושהובאו בדחיפות לישראל, חולקו על פני כל הארץ. 100 מהם הגיעו לעיירת העולים אופקים. שם החליט מי שהחליט כי המקום הטוב ביותר להקים את מעברת המעונועים הוא בסמיכות לבית־הקברות המקומי.

וכך, אפשר לראות בעצם ימים אלה פעילות קדחתנית בבית־המנוחות של ה־עיירה. טרקטורים חופרים תעלות, משאיות פורקות צינורות ופועלים עוסקים בעבו־דות במרץ רב. כל זה כדי להכין את התשתית שתשרת את שכונת המעונועים המוקמת והולכת בשכנות צמודה ביותר לבית־הקברות.

קשה לגלות מי הוא הגאון שהחליט למקם את שכונת העולים החדשה דווקא בצמוד לבית־הקברות באופקים, משום ש־כל הנוגעים בדבר מתנערים מאחריות ומטילים את האשמה איש על חברו. בכל אופן יש סמליות רבה בסמיכות מקום זו של שני המיפעלים הציבוריים. וזה מהסיבה הפשוטה כי קרוב לוודאי שרק רוחות רפאים יתגוררו בעתיד הקרוב במעברת המעונועים. ספק אם אדם חי ונורמלי ייכנס

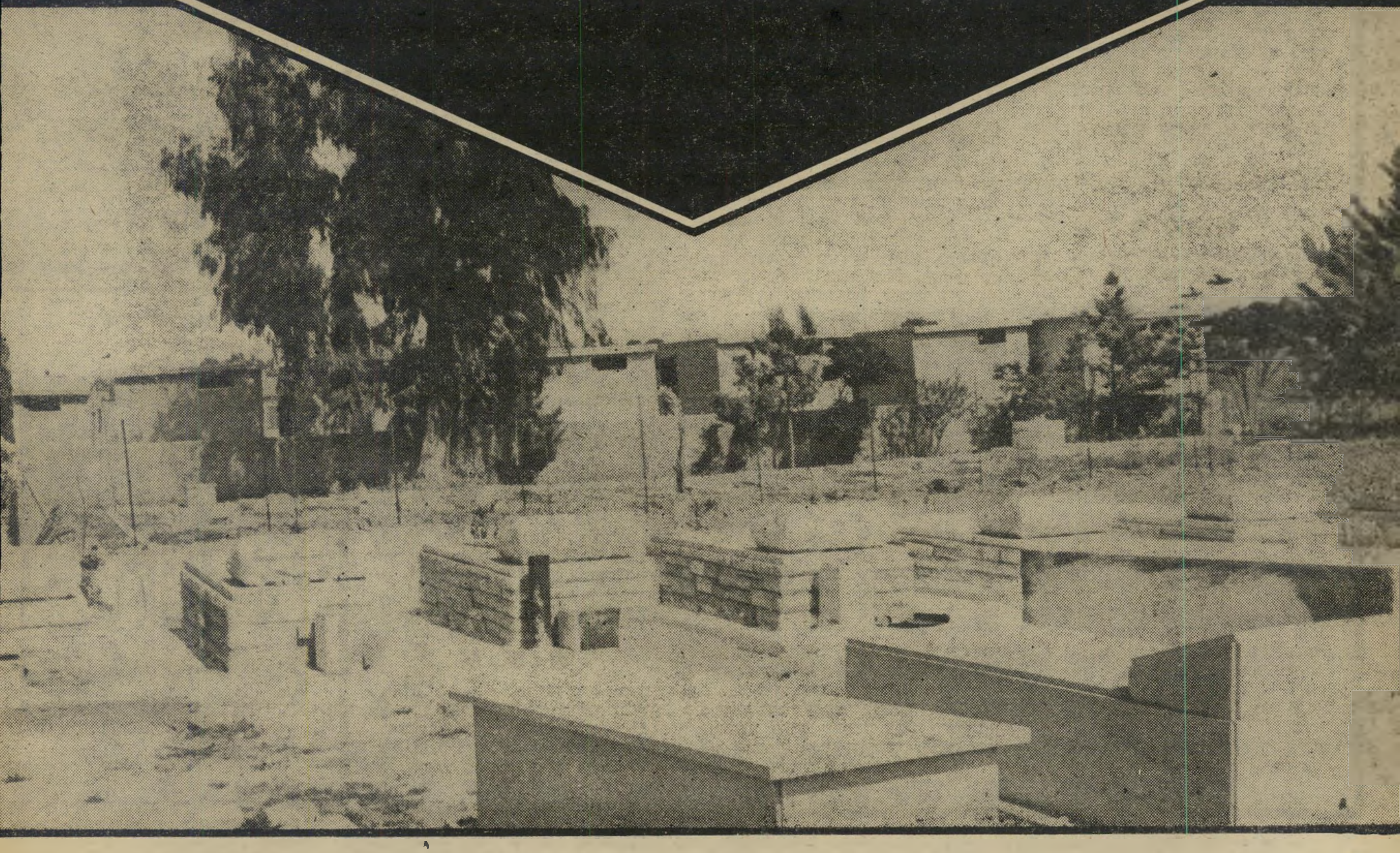

בעיירת העולים אופקים הקים משרד־השיכון מעברת מעונועים ליד בית־הקברות

לגור במקום כזה. אז אם כבר נועדו המעו־נועים לרוחות רפאים, למה באמת לא להקים אותם בבית־הקברות?

מי צריך את זה?

„צחוק, צחוק, אבל...” אומר ה־פיתגם העממי.

עד כמה שהסיפור נשמע מצחיק ודמיוני, הוא מבטא מציאות עגומה ביותר. זהו אחד הביטויים של שערוריה ציבורית נוספת, בה ביזבזה ממשלת־ישראל בקלות־דעת פושעת עשרות מיליוני לירות מכספי ה־ציבור, עבור הרפתקה חלמאית כושלת, שקשה להעלותה על הדעת.

הרעיון הגאוני נולד בסוף 1972, כאשר התפשטה בארץ פאניקה נוראה בכל חמדו־בר בקליטת עולים. דובר על כך שהיצע הדירות העומד לרשות משרדי הקליטה והשיכון כדי להציעם לעולים חדשים, אינו עונה על הצרכים. מפי דוברים רשמיים נמסר כי תוך שבועות מספר עלול להיווצר מצב בו לא יהיה היכן לשכן משפחות עולים. מושגים כמו „קאטסטרופה”, „סקנ־דאל” „שואה” ועוד ריחפו באוויר ויצרו היסטריה אמיתית.

באותו זמן, כמובן, היה המצב הפוך ממה שנראה ותואר. האמת היתה שצפוי היה עודף של דירות בשוק, אלא שאיש מהנוגעים בדבר לא ידע על כך.

על כל פנים, כדי לפתור את השואה המתרגשת ובאה, לדעת ראשי משרדי־הקליטה, החלו לחפש פתרונות מהירים. אחד הפתרונות היה של מנכ״ל משרד השיכון יוסף שרון. הוא שהגה את הרעיון הגאוני לרכוש בחו״ל קראוואנים, להביאם לארץ, ולהשתמש בהם כפתרון ביניים לשי־כון עולים. היתרון שברעיון: ניידותם של הקרונות הנעים. אפשר להעבירם מ־מקום למקום, ובכך לענות תוך שעות על דרישות דיור באיזורים שונים.

ההגיון שבהצעה זו נראה כל כך פשוט שאיש לא טרח לבדוק את מה שקשור בה. תוך ימים ספורים כבר המריא שרון לחו״ל כדי לרכוש את הקרונות הנעים ולהעבירם במהירות המירבית לארץ.

ב־15 לדצמבר 1972 חזר יוסף שרון לארץ כשכולו קורן מאושר. לעתונאים שהמתינו לו בנמל־התעופה בישר בחיוך רחב כי אחרי מאמצים רבים על פני כל אירופה הצליח לרכוש 600 קרונות על גלגלים ולארגן את סידורי העברתם לארץ. הוא גילה שכל שבוע יגיעו לארץ 75 קרונות כאלה, שיוצבו לפי דרישות משרד הקליטה. כל העוסקים בדבר נשמו לרווחה. שוב לא צפויה שואה ולא קאטסטרופה: כל משפחת עולים תקבל דיור, אפילו אם זה יהיה באופן זמני מעונוע.

מאז עברו חמישה חודשים. 600 הקרא־וואנים שנרכשו טרם הגיעו לארץ. ממשלת ישראל שילמה עבורם סכום עגול של 18 מיליון ל״י במזומן אבל רק כ־300 מהם הגיעו לארץ. 100 מעונועים נשלחו לאור־פקים. 120 לפרדס־חנה. 50 לאור־עקיבא. השאר נמצאים עדיין במחסנים מבלי ש־הוחלט היכן להקימם.

עד היום לא נכנסה אפילו משפחת עולים אחת להתגורר במעונוע. איש אינו יודע מתי תוכנס משפחת העולים הראשונה להתגורר בהם. איש אינו יודע אם בכלל יועמדו המעונועים לשיכון עולים.

מעברות נוסח '73

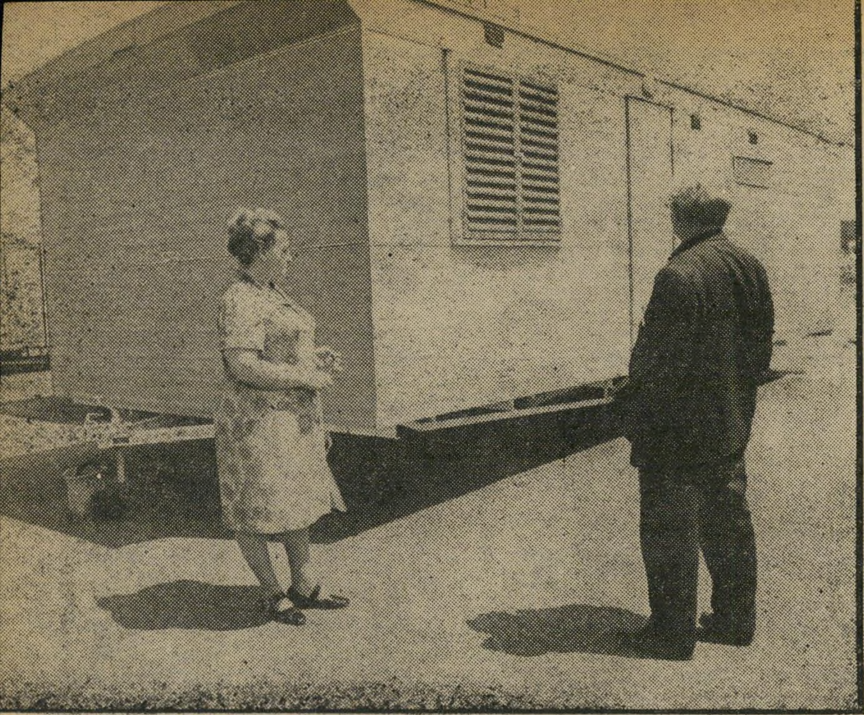

מי יגור כאן?

זוג עולים מברית־המועצות סוקרים בחשדנות את אחד המעונועים שהוצב בפרדס־חנה. „האם זה דאצ'ה?” שאלו בהתכוונם למעון־קיץ כפרי נוסח רוסיה. הם לא התנגדו לקבל מעון כזה.

בפרדס חנה

מעברת עולים חדישה נוסח 1973. במקום הצריפונים, הבדונים והפחונים — קרון גרר עם כל הנוחיות ואפילו עם מיזוג אוויר, לו ניתן השם מעונוע. אבל המעונועים שרכש מישרד־השיכון לא ינועו, גלגליהם יוסרו והם יהיו יסוד למעברות חדשות שיוצבו פה ושם.

באופקים

שורה של כלובי הפח, המיועדים לשיכון עולים, כשהם ניצבים זה ליד זה ללא כל רווחים ביניהם, בעיירת העולים אופקים שבנגב. חלק ממעונועים אלה הוצבו ממש בצמוד לגדר בית־הקברות המקו־מי, כך שניתן לראות מתוכם את הקברים ולשמוע את זעקות האבלים.

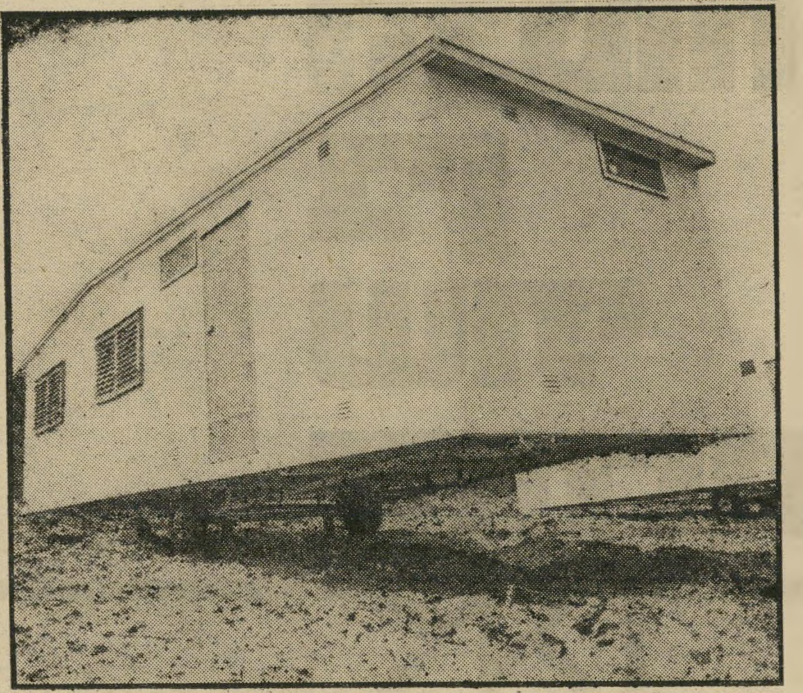

על גלגלים

כך נראה אחד המודלים של המעונועים שנרכשו על־ידי מישרד־השיכון בבריטניה, במחיר של כ־30 אלף ל״י היחידה. יצירת תשתית דרכי גישה, ביוב ומים למעונועים תעלה בכ־20 אלף נוספות.

שיכון לקשישים

כאשר התחילו ראשוני הקרונועים להגיע לארץ, הסתבר שבעצם מצוקת הדיור לעולים אינה נוראת כל כך. יש מספיק דירות לכל הבאים. לא עוד, אלא שבינתיים הצליח שר־האוצר פנחס ספיר למצוא פתרון יותר זול ויותר מהיר מאשר המעונועים. הוא הציע לשכור דירות פנו־יות מהציבור, לשחרר את המשכירים ממס־הכנסה. תוך שבועות מעטים הצליח משרד הקליטה לשכור כ־2300 דירות לעולים במקומות הריכוז הגדולים של האוכלוסיה בארץ. כל הדירות נשכרו, ושולם עבורם במזומן מראש לשנה.

עד היום הצליח משרד הקליטה לשכן עולים רק ב־900 מהדירות השכורות.

ואם לא די בצרה זו, הסתבר שההשקעה

(המשך בעמוד 38)

מריבה עם ידיד ותיק בגלל בעייה כספית, עלולה לגרום לך ה־שבוע מתח נפשי עצום. מצד אחד לא יתן לך מצפונך לזנוח ידיד ב־צרה, אך כנגד זאת לא תהיה מסוגל מ־בחינה נפשית לסייע לו כדרוש. כל הח־לטה שתקבל ביחס ל־דילמה זו תיתן לך הרגשה שתפסיד משהו.

* * *

בחירה בלתי מוצלחת — תיגמר ברע. היזהר! היא רוצה ללכוד אותך, לכן היא מתנהגת כל־כך יפה. אין זה פרצו־פה האמיתי. זאת לא היא. הפרצוף האמיתי יתגלה לך בזמן הקרוב. לכן, עוד הפעם: הי־זהר! אם אתה צייר — החלף מהר את המיק־צוע! אחרת עוד תגווע ברעב. ברירה אחרת — למד לצייר. לא עתה הזמן לד־רוש העלאה בדרגה, המתן בסבלנות.

* * *

נסיעה קצרה ושיג־רתית לכאורה, בעניי־נים הנוגעים לעבודתך או לבעייה משפחתית: כלשהי, עשוייה לזמן לך פגישה מרגשת עד מאוד. אם אתה רווק, אתה עשוי לפגוש ה־שבוע, לגמרי במיקרה, את אשתך לעתיד. עם זאת, אל תתפתה להאריך את שהותך במקום, מכיוון שרק הפתעה תק־סום לך. פעל במרץ רב ובהחלטיות.

* * *

הקסם האישי שלך יסייע לך להיחלץ ממצב מביך. הדימיון הפורה בו חנן אותך מזלך עלול להיראות השבוע בעיני אנשים מסויימים כהפ־רזה בתפיסת המציאות. עליך להישמר מלהיות אכזר כלפי אחד האנ־שים הקרובים אליך ביו־תר. אכזבה ריגשית תימוג ותיראה באור שונה. ליבשי סגול.

* * *

מחזור העיסוקים ה־חדש מתחיל ברגל ימין. קח עצמך ב־ידיים; הימנע מחול־מנות־יתר ומדיכאון חסר תכלית — ותמצא שאתה יוצא בהדרגה מן הבוץ, אף מבלי ש־תצטרך לקבל החלטות גורליות כלשהן. הפגי־שה אליה נכספת, תת־קיים, אך תתאכזב. לעומת זאת צפה ל־מיפנה רומנטי. לבש בגדים בצבע לימון.

* * *

לא. הדרך הנכונה אי־נה להגיד את הכל ב־פרצוף. אף לא למקו־רבות אליך ביותר. עם חברות את חייבת לנ־הוג בדיפלומאטיה. על אף שזה שנוא על בני־מזל בתולה, שינאת־מוות. גם עם זרים: בייחוד הבוסים והמספ־קים עבודות, חייבים ל־הבין לרוחך, ולעדות חושייך, אבל גם את צריכה להבינם יותר.

בצע החלטות שיעזרו לך ולסובבים אותך ל־צאת מן הסבך. אם אתה ממונה על אחרים — מוטב שהשבוע תהיה פחות קשוח, ויותר נוח, גם צעד מסוג זה יג־רום לתזוזה מועילה ל־עניינך. בת מאזניים — הזנחת לאחרונה את נו־שא הופעתך. את ודאי אינך יודעת, שהופעתך החיצונית היא כר־טיס־הביקור שלך. אם את יפה, נצלי זאת!

* * *

דווקא משום שאת חופשייה בהשקפתך, ובלתי־קשורה במעשייך, קל מאוד לתפוס אותך במלכודת או ל־חייב אותך לעשות מה שאינך רוצה. זה מביא, אומנם, לאוזלת־יד ול־אפס מעשה מצידך — אבל מי רוצה בכל ה־צרות הללו? לכן, מוטב שתחשבי יחד איתו מה אתם רוצים באמת, מ־תוך ויתור הדדי או לפחות אי הסכמה הדדית. דברים ברורים יחסכו לכם צרות. בת עקרב — השמרי מצננת. לבשי ירוק.

* * *

אם זכית בימים אלה לחסדו של הגורל, שמצא דרכו אליך באמצעות המין היפה, דע לך, שהגורם לכך הוא הכוכב שלך המק־רין ישירות על בני ו־בנות מזל קשת. צפה לוויכוחים לא צפויים עם מעבידיך ביום ראשון. לעומת זאת ביום שליי־שי יתחיל להסתמן פי־תרון לדאגה ולסחבת בדברים הקשורים ל־ביתך ולבית הוריך. אל תצאי לקניות חשובות בשבוע זה.

אכזבה גדולה בידידות קרובה היא אחד הדב־רים הפחות נעימים ה־עשויים לקרות לך ה־שבוע, בן גדי. בת גדי: אם את חושבת שקשר עם ידיד הוא חיוני — שימי לפחות עין על מה שהוא עושה. ובכ־לל, הגיע הזמן שתש־קלי את מעשייך ב־זהירות מקסימלית.

* * *

סוף השבוע יחייב זהירות במה שנוגע ל־עסקים או לבריאות. משהו הקשור באש עלול להעיב על שימ־חתך. מזלך מצוי ב־שבוע זה בסימן של לה־בה. יהיו לך גם הסתב־כויות עם ילדים במש־פחתך, יולידו ויכוח חריף בין ההורים. ייתכן וייראה לך כאילו נשקף לך מקור הכנסה מבטיח יותר מאשר עבודתך ה־נוכחית. שקול היטב את מעשיך ואל תסמוך רק על האינטואיציה.

* * *

תקופה עדינה, רגישה ורבת־התפתחויות. מוטב לשקוע לגמרי בתוך המאורעות, מאשר לעמוד מן הצד. עם זאת, תיכנון קצר־טווח ובהיר־עיניים ב־יום ד׳ יאפשר לך לק־צור פירות זמן ממו־שך. בת דגים: את מסוגלת להשפיע עלי־הם השבוע, כמה שרק תרצי. בתנאי שתהיי אדיבה, מכונסת בתוך עצמך, מלאת הומור — אך שלא יהיה גלוי מדי. הרבי בטיולים בחיק הטבע על אף העייפות שאת חשה בזמן האחרון, אל דאגה, זוהי רק תוצאה של האביב. לבשי צבע סגלגל.

קולנוע

הסרטות

אשתו של פול ניומן - בתפקידה של חנה מרון

רק מעטים יכולים להתחרות בפול ניומן, חביב הנשים, בכוח המשיכה שלו בקופה. אך טבעי הוא שהקהל מצפה בקוצר־רוח לסרט שהוא עושה עתה עם ג'ורג' רוי היל ורוברט רדפורד (שותפיו בקיד וקא־סידי), על הגנגסטרים של שנות השלו־שים בשיקאגו.

אולם ניומן עצמו היה טרוד יותר, בחו־דשים האחרונים, במיבצע אחר, הקרוב יותר לליבו — בימוי סרטים. לאחר ההצ־לחה המפתיעה של רחל רחל — סרט רגיש ואישי, שלא נדבק כלל לדמותו הפעלתנית של השחקן — הספיק ניומן לביים סרט נוסף. אלא שסרט זה, הנקרא באנגלית אסור לוותר, ועוסק במשפחת חוטבי־עצים, אינו נחשב בעיני ניומן לשלו, מאחר והוא רק סיים בו עבודה שבמאי אחר החל ונטש באמצע.

עתה, שב נוימן למיבצע אישי משלו,

ג'ון וודוורד ב„קרני גאמה" בסרט — השתתפות הקהל?

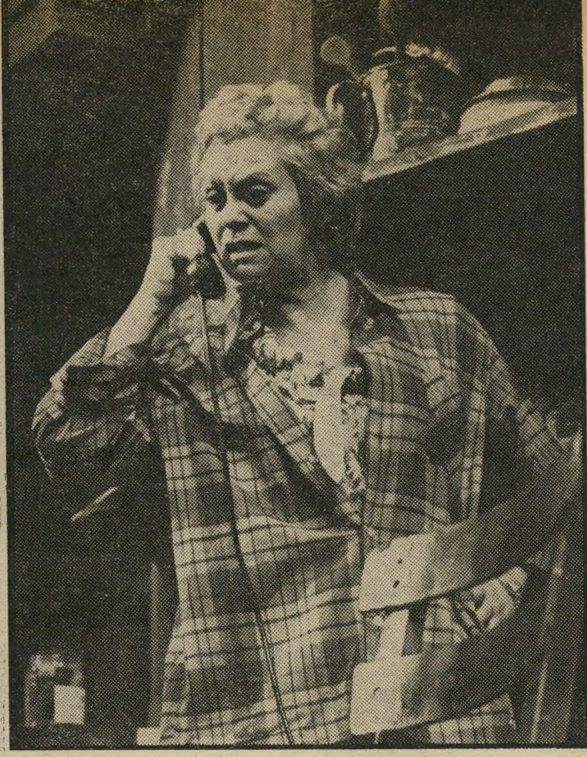

חנה מרון ב„קרני גאמה" בתיאטרון איך משיגים —

ודווקא במתכונת שאינה רחוקה מרחל רחל. הוא קנה את זכויות־ההסרטה של השפעת קרני הגאמה על ציפורני החתול — מחזה מצליח המוצג גם בארץ, בהשתתפות חנה מרון. הוא נתן לאשתו, ג'ון וודוורד, את התפקיד הראשי, חזר בכך שוב על תיאור עולמה הפנימי והסגור של אשה יוצאת־דופן — בדיוק כמו בסירטו הראשון.

ניומן מלא התפעלות מרעייתו: „הייתי מראה למבקרים קטעים נבחרים מכמה סר־טים שלה," הוא אומר, „ואז היו נוכחים שהיא מסוגלת לעצב דמויות שונות לחלו־טין, שאין ביניהם שום דבר משותף — ולמרות זאת כולן נשיות, מקסימות וכוב־שות."

סביר בהחלט: ג'ון וודוורד החלה את הקאריירה שלה בפרס האוסקר שבו זכתה על הופעתה כנערה סכיזופרנית בשלוש

במאי נוימן
התפעלות מהאשה

פנים לחווה, כאשר במהלך הסרט החליפה את אישיותה ופיצלה אותה לשלוש.

מה מבקש ניומן משחקניו — ומעצמו? „השתתפות. אני רוצה שכל אלה שעוב־דים על הסט ישתתפו בו עד כדי־כך, שגם הקהל ירגיש עצמו, בסופו של דבר, חלק מהסרט."

אם רחל רחל יכול לשמש קנה־מידה, עשוי ניומן להצליח גם במיבצעו החדש, על חייהן של אלמנה מרוששת ושתי בנו־תיה בפרבר מרוחק ועלוב. יהיה מעניין להשוות את תוצאות מאמציו, עם ההצגה של הקאמרי, ואת אשתו עם חנה'לה מרון.

הריקבון בגבינה

מתח

ההתנקשות (צפון, תל־אביב, צרפת) — פרשת חטיפתו בפא־ריז, לפני שמונה שנים, של המנ־היג הסוציאליסטי המרוקאי מהדי בן־ברקה, והיעלמו ה־מיסתורי, מהווים אחד הסיפורים המיסתוריים של המאה.

הסרטת סיפור זה, על־ידי הבמאי איוו (יומנו של שוטר) בואסה, דווקא התבקשה מאליה: זהו סיפור־מתח מרתק מן החיים ממש, שבצידו מוסר השכל התואם בהח־לט את השקפותיו הביקורתיות של הבמאי על רשויות השילטון, כפי שבאו לביטוי גם בסירטו הקודם.

לעומת זאת, השאירה. כאן המציאות כל־כך הרבה קצוות המסתיימים בסימני שאלה, ומיספר הדמויות שהיו מעורבות בפרשה גדול כל־כך — עד שהסרט נאלץ, מחד, לספק תשובות שלא ברור כלל באיזה מידה הן אמיתיות.

התוצאה: כל מי שהכיר את הפרשה במציאות מקרוב, ימצא ודאי אי־דיוקים לא מעטים בסרט. ואלה שאינם בקיאים בה, יצטרכו להתאמץ, לפחות במחצית השעה הראשונה, כדי לערוך היכרות עם כל הנפשות הפועלות.

כדי שלא יבואו נגדו בטענות של סילוף, מעניק בואסה לדמויות בסרט שמות בדויים (בן־ברקה הוא סעדיאל). אולם אין זה אלא מסווה שקוף ביותר, שאינו משנה הרבה לגבי המשמעות והכוונה האמיתיים של הסרט: תיאור דמותו של שילטון, שכלפי חוץ הוא אחד הנאורים באירופה, וכלפי פנים אינו יכול — או אולי אינו רו־צה — לשלוט במנגנוני־החושך המתפרעים שלו.

בעזרת צוות שחקנים מרשים (וולונטה, טרינטיניאן, פיקולי, נוארה, פריה), ועריכה קיצבית מאוד בחלק השני, משיג בואסה את מטרתו: הצופה יוצא זועם ומלא ספיקות על המתרחש סביבו.

פיקולי ומריה־וולנטה: מציאה במציאות

קול הנפץ של הסופרמן

מערבון

ג'ו קיד (אלנבי, תל־אביב, אר־צות־הברית) — קלינט איסטווד, הוא שוב הסופרמן השתקן, האל־מוני והכל־יכול. הפעם הוא מתחבר קודם לכנופייה זו של פושעים, אחר לאחרת, מביא לחיסול כל העבריינים, למרות שהוא אישית אינו איש־חוק.

בסרט זה של ג'ון (או.קיי. קוראל) סטורג'ס ניצבות מצד אחד כנופיות ספסרי־קרקעות, המנסים לרכוש בכוח זכיונות בשטח מקסיקאי, ומולן קבוצת מהפכנים מקסי־קנים, המנסה בכוח למנוע את מזימתם.

מובן שמה שפסול בכל העניין הוא השימוש בכוח וההתעלמות מחוק וסדר בדיון על השטחים (המקסי־קאים, בבקשה). לכן מצטרף קיד קודם כל לספסרים, ומביא אותם אל המהפכנים. אך בדיוק כשנדמה כי הכל יסתיים, במרחץ־דמים מקסיקאי, נכנס קיד לפעולה ממשית, מסלק את הספסרים, מביא את מנהיג המורדים לפני בית־מישפט, ותוך כדי כך מחסל את כל אלה שרוצים לפטור בעיות מישפטיות מחוץ לכותלי בית־הדין.

הצרה עם כל הסרט הזה היא שהנבלים הניצבים מול הגיבור הם כולם חיוורים ובלתי משכנעים. איסטווד משטה בהם ומתגבר עליהם בקלות מפתיעה, המונעת כל גורם של מתח. בנוסף, יש בסרט כל מיני רמזים על מהפכנות והשקפות עולם מתקדמות — כמו למשל, האמונה במיש־פטים צודקים — שאינם עולים בקנה אחד עם העובדות.

התוצאה: החלק המתפלסף בסרט אינו משכנע יותר.

אומנם יש כאן כמה רעיונות חביבים, כמו רכבת חנו־סעת ללא פסים בתוך בתים של עיירה, או פגישת־בזק מיקרית של איסטווד עם אחד הנבלים במדרגות מלון.

איסטווד וידיד: קל מדי

(המשך מעמוד 35)
במעונועים אינה מצטמצמת רק ברכישתם. כדי להקים שכונה של מעונועים יש להש־קיע סכומים עצומים בתשתית: בסלילת כבישי גישה לשכונה, בהכנת ביוב ותי־עול, בהקמת מוסדות קהילתיים ועוד.

כאשר מכינים את התשתית ברור שכבר לא יהיה טעם להעביר את המעונועים למ־קום אחר — שכן אז יהיה צורך להשקיע כספים נוספים בתשתית. כתוצאה מכך יהפכו שכונות המעונועים תוך זמן קצר למעברות מדגם שנת 1973 — מעברות של פחונים משוכללים, מרוהטים בפאר, שבחלקם מותקן אפילו מיזוג אוויר, אבל שאף משפחה נורמלית אינה יכולה לחיות בתוכם לאורך זמן.

כי איזו משפחה עם ילדים יכולה לנהל חיי משפחה תקינים בדירה ששטחה 30 מ״ר, והכוללת חדר שינה, סלון קטן, פינת מיטבח וחדר שירותים זעיר?

הסביר השבוע אלי גל, דובר מחלקת העליה של הסוכנות היהודית: „המטרה היתה להפוך את הקראוואנים למרכזי קלי־טה של קבע. אבל עד שהגיעו הקראווא־נים הראשונים התגברנו כבר על מצוקת הדיור. הצלחנו להשיג לעולים דיור בדרך של שכירות ודיור בבתי־מלון.״

בשעתו חשבו להפוך את המעונועים למרכזי קליטה, כדי לשחרר את מרכזי הקליטה הנוכחיים ולהפכם למקומות דיור. אבל בינתיים ירד גם רעיון זה מעל הפרק. אומר אלי גל: „תמיד נמצא מה לעשות עם הקראוואנים. עכשיו, למשל, יושבת אצלנו ועדה ובודקת אפשרות להפוך את הקרונות האלה למקומות דיור לקשישים.״

על רעיון זה הגיב אהרון עמית, מנהל השירותים לעולים במשרד הקליטה: „אלי גל אינו יודע מה שהוא אומר. מדובר בסך הכל בנסיון לשכן קשישים במעונו־עים. אנחנו רוצים לראות איך זה ילך איתם. אבל המטרה העיקרית היא להפוך אותם למרכזי קליטה.״

הסביר יהודה ליש, דובר מישרד השי־כון: „היבוא של הקראוואנים הוא יוזמה של מישרד־השיכון. אם אנשי משרד הק־ליטה אומרים עכשיו שהקראוואנים אינם נחוצים לעולים, זה לא מעניין אותנו. למשרד־השיכון יש מדיניות שיכון משלו לפיה אנחנו פועלים.״ לפי אותה מדיניות מקים משרד־השיכון את מעברת המעו־נועים בצמוד לבית־הקברות באופקים — שכנות מלבבת, לכל הדיעות, למרכז הקלי־טה שיוקם במקום.

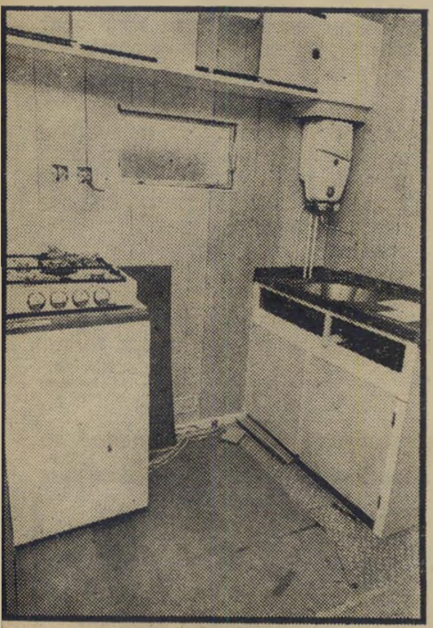

המיטבח כך נראה המיטבח של המעונוע. בכל מיטבח כזה יש פינת בישול, עם כיריים של גז, עם מיתקן למים חמים. מקרר חשמלי קטן, ארונות מיטבח וכיור ני־רוסטה. הציוד משוכלל, אולם השטח צר.

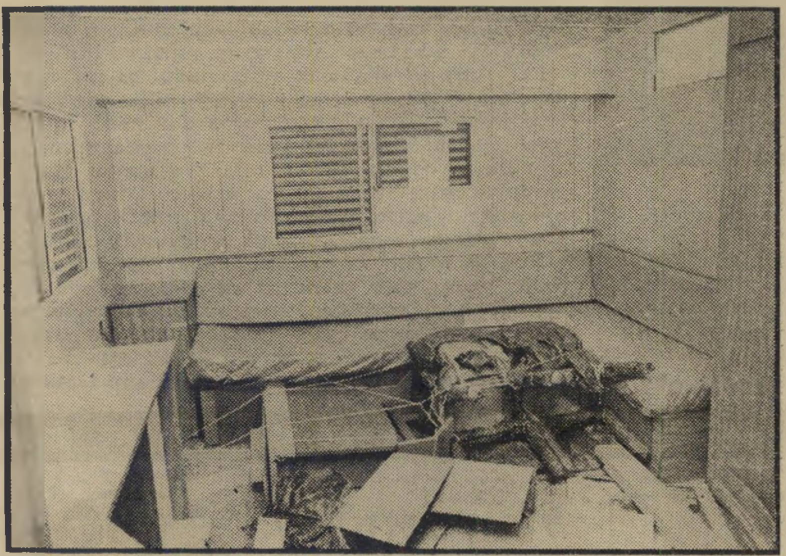

הסלון הסלון הנמצא במרכז המעונוע מרוהט בריהוט סטנדרטי, הנראה בתמונה כשהוא ארוז עדיין. הריהוט כולל ספה פינתית, המותקנת על גבי ארגזים המשמשים גם לאיכסון, ארון בגדים גדול, שולחן כתיבה, שולחן סלוני ומיספר כיסאות.

★ קופסאות סרדינים

הבילבול במישרדים השונים המטפלים בבעייה הוא כה גדול עד שבמישרד הקליטה אפילו לא יודעים מתי יועמדו המ־עונועים לרשותם, על־ידי מישרד־השיכון העוסק בהצבתם באתרים שנקבעו לשם כך. גילה אהרון עמית: „לא נאמר לנו בדייקנות מתי יהיו מרכזי הקליטה האלה מוכנים. אני חושב שנקבל אותם ביוני.״

יתכן שהדבר הנורא מכל בפרשה, היא העובדה שאיש מכל הגופים, הנוגעים בדבר — מישרד־השיכון, מישרד־הקליטה והסוכנות היהודית — לא טרח לבדוק אם בכלל ניתן להתגורר תקופה ממושכת בקופסאות סרדינים על גלגלים אלה?

במקורם נועדו הקראוואנים למטיילים, שיתגוררו בהם במסעותיהם וטיוליהם. בארץ הציבו אותם תחת כיפת השמיים, בשמש לוהטת ההופכת את החיים בתוך המעונוע לבלתי נסבלים. „מה יש?״ הגיב על כך דובר מחלקת השירותים של מישרד הקליטה, „נתקין בהם מזגני־אוויר.״

אם אפשר יהיה להתגבר על החום הרי על בעיות אחרות שיתעוררו כתוצאה ממי־קום המעונועים, קשה יהיה להתגבר באו־תה קלות. המעונועים אינם מבודדים לרע־שים. מלבד זאת הם ממוקמים רחוק ממר־כזי היישוב, ללא תיכנון סביבתי בצורה ההופכת אותם, לסלאמס פוטנציאליים.

כך, בהשקעה של עשרות מיליונים ית־ווספו השנה לנופה של ישראל מעברות דה־לוקס, עם פריג׳ידרים ומזגני־אויר, ש־ספק אם מישהו יהיה מוכן לגור בהם.

השבוע, בפרדס־חנה, שאל כתב העולם הזה זוג עולים מרוסיה, אם יהיו מוכנים להתגורר במעונוע שהוצע לפניהם. „למה לא?״ הגיב עולה מאודיסה בהתלהבות. „אם יתנו לי דבר כזה וגם מכונית, אני אשמח לטייל עם זה בארץ.״ כאשר הובהר לאותו עולה כי הכוונה שיקבל את המעונוע כתחליף זמני לדיור, השיב: „מה, אני משוגע?״

אירופה טורס בע״מ
EUROPA TOURS LTD
מציעה:
טיולים
מודרכים
★לאירופה
★המזרח הרחוק
★סביב העולם
שייט סתיו
באניה „דן״
מה-1 עד ה-13 באוקטובר
ל: קוסדסי, פיראוס, גנואה, מרסייל, נפולי, פלרמו, הרקליון
שייט סוכות
באניה „נילי״
מה-7 עד ה-22 באוקטובר
ל: רודוס, פיראוס, ברצלונה, ניצה, ליבורנו, נפולי, קטניה, איסטנבול
חוברות והרשמה בכל משרדי הנסיעות!
אירופה טורס
EUROPA TOURS
הטיול הטוב ביותר זם
האניות ״דן״ ו״נילי״ נבנו ב-1964/5 סיווג בטיחות א.א.

„העולם הזה״, שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב קרליבך 12, טלפון 260134, תא־דואר 136 • מען מברקי: עולמפרס • „הדפוס החדש״ בע״מ, ת״א, רח׳ בן־אביגדור • הפצה: גד בע״מ • גלופות: צינקוגרפיה כספי בע״מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המו״ל: העולם הזה בע״מ.

קנה וקבל עוד היום את הסימקה שלך

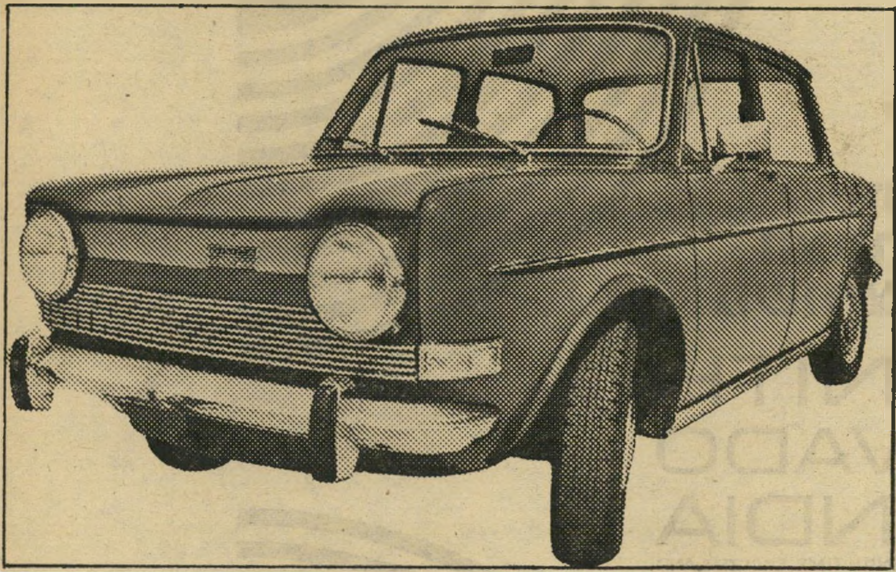

דגם SIMCA 1000 LS
מנוע 4 צילינדרים, 944 סמ"ק
5 מקומות ישיבה, 4 דלתות
4 הילוכים סינכרוניים.
4 מיתלים נפרדים, צמיגים רדיאליים.

דגם GLS
מנוע 1118 סמ"ק
מושבים קדמיים נשכבים
בלמי דיסק קדמיים.

SIMCA 1100 GLS
4 דלתות + דלת חמישית
4 הילוכים סינכרוניים
בלם כח ודיסק קדמי
מושבים קדמיים נשכבים
צמיגים רדיאליים

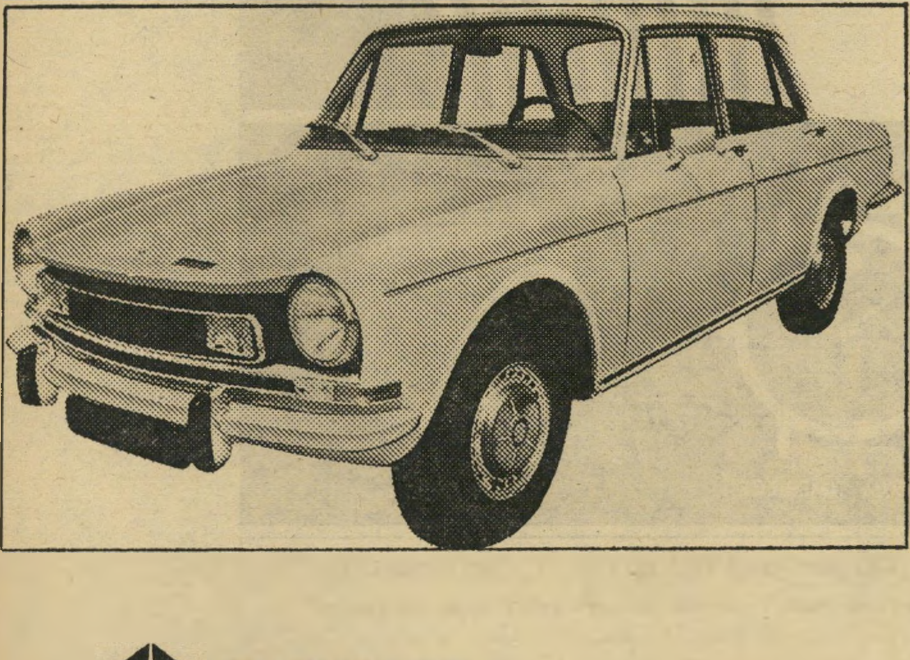

SIMCA 1301
מנוע 1290 סמ"ק
4 הילוכים סינכרוניים
בלם כח ודיסק קדמי.
4 דלתות + דלת חמישית
בלם כח ודיסק קדמי
מנעול הגה, כסאות קדמיים נשכבים

CHRYSLER INTERNATIONAL

מכונית טובה מבית טוב

בית קרייזלר מכשירי תנועה בע"מ, תל־אביב: מכשירי תנועה בע"מ. דרך פתח תקוה 74. טלפון: 36115 ● **חיפה:** מכשירי תנועה בע"מ. דרך העצמאות 104. טלפון: 04-524475 ● **ירושלים:** שייקביץ, רחוב דוד המלך 11. טלפון: 02-22660 ● **רמת גן:** לזנסקי את מרדכי, רחוב ארלוזורוב 12. טלפון: 727261 ● **נתניה:** לוינקופף, רחוב הרצל 44. טלפון: 053-25307 ● **באר־שבע:** דני כרמלי, דרך חברון. טל. 057-2021 ● **ראשון־לציון:** בנדרי אליהו, מוסך חן - אזור התעשיה על הכביש הראשי. טלפון: 945148 ● **רמתיים:** אלעזר לב. טלפון: 924218 ● **נהריה:** ת.ב.ב. נהריה בע"מ. הרצל 67. טלפון: 04-922022 ● **עפולה:** רכב העמק בע"מ. רחוב הרב וחום לוי. טלפון: 065-22666 ● **נצרת:** האחים סרוג'י טלפון: 065-54053

שעוני
הצמרת
משווייצריה

ZENITH
MOVADO
MONDIA

PRODUCTS OF ZENITH TIME. SWITZERLAND

בחנויות
היוקרה
בישראל

הפצה ושרות: או.טי.סי., אוברסיז טיים קורפוריישון בע״מ. רח׳ קרליבך 14, תל אביב, טלפון: 266291
*השעון היחיד בעולם המוצג לצמיתות במוזיאון לאמנות מודרנית בניו־יורק בזכות עיצובו האמנותי המיוחד.

רחל מרחלת על כל העולם

משנה מידה – משנה מזל

יגאל

הזוג מעורר־העניין ביותר, בימים אלה, הם **יגאל רוזנברג** ו**טובה יאגר.**

יגאל, כפי שרשום וחתום בספרי ה־רבנות, הוא לא אחר מאשר בעלה של מלכת־המים **חני פרי,** העושה חיל כ־דוגמנית בלונדון.

לאחר נישואין שהחזיקו מעמד כשנה, נפרדו יגאל וחני, ויגאל חזר עתה לארץ. יודעי־דבר מספרים שהביא עימו גם את רווחיו השמנים, מתקופת עבודתו המשו־תפת עם אשתו.

טובה, מצידה, מחזיקה בשיא לא פשוט: לדעת המומחים לדברים כאלה, היא בעלת החזה הגדול ביותר בתל־אביב. ויש מוסיפים אפילו בפריפריה.

לאחר חני, שגיזרתה המודרנית, ה־תמירה, מצויידת בחזה קטן, כנהוג ב־ימים אלה, תהיה טובה שינוי דראסטי לגבי יגאל.

האוטובוס של ריקה

ריקה

מאז ומתמיד, היתה ל**ריקה זראי** תלו־נה נצחית על חדרי־ההלבשה באולמות בצרפת, שבהם היא נאלצה להחליף בג־דים ואיפורים.

חדרים אלה הינם, אפילו באולמות מו־דרניים, קטנים, מאובקים, וחסרי כל השי־ראה. ריקה, האוהבת תמיד דברים יפים מסביבה, לא השלימה מעולם עם המסורת הצרפתית הזו.

בימים אלה, העניק לה **ז'אן־פייר מאנייה,** אהובה ואמרגנה, מתנה שתח־סל את תלונתה: חדר־הלבשה אישי.

הוא קנה לה אוטובוס, קרע מתוכו את כל המושבים, ובנה אותו מחדש לשלושה תאים. בראשון הוצבו כורסאות נוחות, הנהוגות במטוסים, למלווים. באמצע יש ספה, חדר־איפור, כיור וכל שאר האביזרים שריקה נזקקת להם. זהו חדר־המנוחה שלה. בחדר האחורי מאוחסנים כלי־ה־תיזמורת.

רעיון.

הכוכב הפרטי של ציידת הכוכבים

במקצועה, **ג'ולי בן־עזרא** היא רקד־נית. רק לפני חצי שנה חזרה מסיבוב הופעות באירופה, עם להקת־הריקוד ה־פורטוגזית ג'ז פלוס.

אולם התחביב שלה, מאז ומתמיד, היה ציד־כוכבים. יחד עם עמיתתה לתחביב, **ביאטריס שוורץ,** נהגה ג'ולי להזדרז ולהכיר כל כוכב־סרטים, זמר, שירה, ומה לא, שהגיע לארץ, לצאת בחברתו. עם אוסף הכוכבים השזורים באלבום הפרטי שלה אפשר לבנות גאלאכסיה חדשה.

לאחרונה, נטשה ג'ולי את תחביבה. היא גילתה כוכב פרטי משלה, איבדה מאז את העניין בגרמי השמיים הזרים.

לכוכב הפרטי שלה קוראים **יוסי רייס.**

ג'ולי —

בחור־חמד, כסוף־שיער, גרוש פלוס 2, שהיה בזמנו מנהל־לישכתו של **אברהם**

— ויוסי

עופר, כשזה היה סגן ראש־עיריית תל־אביב. רייס הועסק אז בחוזה מיוחד, במשך תקופה ממושכת.

עכשיו אם כן יש לו שוב פעם חוזה מיוחד. ומי שמכיר את כישרון הבישול של ג'ולי — שלא לדבר על כשרונותיה האחרים — מנבא שהוא ימשיך עוד להי־יות קשור בחוזה זה לא מעט.

גברים לאיזון התקציב

אשה נשואה השוכבת עם גברים, כדי לאזן קצת את תקציב המשפחה — זהו התפקיד שאותו תמלא אווה ליאון בהצגה הכל בגן, המועלית בקרוב על־ידי הבימה.

אווה ליאון? כן, זוהי בדיוק.

אווה ליאון היה שם שהסעיר בשעתו את הארץ. השחקנית התוססת הכניסה חיים בכל מקום שבו דרכה. ועוד איזה חיים: זוכרים את הסיפורים שפורסמו עליה ועל המנהל האמנותי של הבימה דאז, יוליוס גלנר? ועוד כל מיני חיים שכאלה.

אז עכשיו, לאלה מיכם שתמהו איפה היא — היא שבה ארצה. עם שיער שחור ומקוצץ, אבל הגוף המפורסם ללא שינוי. וגם היחס לגברים.

היחס לגברים, היה אצל אווה — שהיא גרושה, משחקן אוסטרי, ואם לשניים — תמיד חיובי. אפילו כשהם נשואים.

והוא לא השתנה: בימים אלה כבר אפשר לראות אותה בחברת בעל פי־צריה מפורסמת.

כן, נשוי במקרה.

רק רוח הקודש היתה חסרה

טבריה היתה ידועה מאז ומתמיד כעיר שניסים מתרחשים בה על כל צעד ושעל. כמו למשל הנס של **ישו.**

1973 שנים אחרי אותו נס, התרחשה בטבריה בימים אלה שוב פרשה עם אב ובן — ורק רוח־הקודש היתה חסרה הפעם.

הפרשה החלה כאשר בביתו של **טברייני ידוע,** אחד מבני העיר, התגלה ש**העוזרת** בהריון.

העוזרת, אתם מבינים, לא היתה נשואה.

אשתו של הטברייני, **טבריינית גזעית** בזכות עצמה, ניסתה לגלות מפי העוזרת מי אחראי לכבוד הגדול. לשווא. הנערה שמרה על סודה בקפדנות.

היא גם בילפה קצת את מעסיקתה בקשר לתאריך תחילת ההריון. התוצאה: יום אחד, כשלפי חשבונה, המוצהר לפחות, של העוזרת, היא היתה בסוף השביעי — — הגיעה עקרת־הבית מקניות, שמעה יבבות־תינוק.

העוזרת, שבאמת, מסתבר, היתה כבר באמצע התשיעי, ילדה בן חמוד ובריא, במזל־טוב. לבדה, בכוחות עצמה.

אלא שמיד אחרי הלידה היא נכנסה להלם. עקרת־הבית הזעיקה את בעלה, וה־שניים הכניסו את העוזרת למכונית, דהרו לבית־חולים **פוריה.**

בדרך, עודדה עקרת־הבית את רוחה של העוזרת, המשיכה ללחוץ עליה לגלות עכשיו את שם אבי התינוק.

העוזרת, שלא היתה במצב לעמוד בלחץ, הפליטה: „**הבן** שלך."

עקרת־הבית נדהמה. בנה? התינוק שלה, שרק עכשיו התגייס לצה"ל?

באותו רגע, התפוצץ הבעל, מאחורי ה־הגה, בזעם לעבר העוזרת:

„איך את מעיזה? איך את יודעת שזה הוא? ואני לא שכבתי איתך? וזה לא שכב איתך? וההוא לא שכב איתך?"

אשת־החייל הטבריינית, שהבינה שה־מדובר בעיקסת־חבילה משפחתית, הרגיעה את בעלה הזועם, הרגיעה את העוזרת הבוכיה, הרגיעה את התינוק הצורח. היא השתלטה על העניינים בקור־רוח, ואחרי גמר הטיפול, אספה את כולם בחזרה ל־מכונית, הביאה אותם הביתה.

וכיום, מספר שבועות לאחר מעשה, חזרה העוזרת לעבודתה, כמימים ימימה, כש־התינוק איתה בביתה, גדל ומשמין ומאושר.

אחרי הכל, עוזרת טובה לא קל להשיג היום, תסכימו איתי.

בפעולה בתוך החצר, מקשקשים ומשלימים תוכניות לערב. במרכז: שניים שכבר מצאו, ציפי לוין (במשקפי שמש) ושוקי בן־פורת.

העולם הזה

הולך לראות מה חדש בשוק המציאות של רחוב דיזנגוף

בורסת החתיכות

היפהפייה הבלונדית, שלבשה חולצה שקופה על עורה הערום, זעפה בקול שנשמע למרחק חמישה שולחנות: „מה זאת אומרת אתה רוצה את הטלפון שלי?" קצפה לעבר החתיך מגודל־השיער שנעצר ליד שולחנה. „הרי רק בשבוע שעבר נתתי לך אותו. כבר שכחת?"

כן, לא נעים. אפשר להתבלבל לפעמים.

חיוך משותף ציפי לוין מביאה משהו מעניין לתשומת־ליבו של דני להולה, אזרח רוול ותיק שהגיע לחופשה מגרמניה.

אבל הן כל־כך רבות, וכל־כך דומות לפעמים, שלך תזכור. העיסקות, בבורסת החתיכות של רחוב דיזנגוף התל־אביבי כל־כך מסועפות, כל־כך שוטפות, שהבן־אדם צריך להיות מחשב אלקטרוני ולבוא עם קצרנית, כדי לא להתבלבל.

אלא שהבן־אדם הוא לא מחשב, ואם היתה לו קצרנית — הוא היה לוקח אותה למסיבה, לא לעבודה. הבן־אדם רוצה, בסך־הכל, למצוא בת־זוג, למסיבה של יום שישי, או מסיבה לבת־זוג של יום שישי, או שניהם ביחד.

והמקום לעשות זאת — בצורה רצינית, כמובן — הוא בקפה רוול, בעיקר בצהרי יום ו'. אז ושם, ניתן לראות, להרגיש ולהריח את כל מה שהתחדש, מאז יום ו' שעבר, בשוק המציאות התל־אביבי, ולא רק התל־אביבי.

חתיכות ✶ לפצועים

„איזה שאפות, איזה שאפות," מתאנח בהנאה דני להולה (23), בנו

שיח זאבים נערת ישראל, חנה אורדן, בת ה־17 וחצי, מוקפת שלושה זאבים עליזים. משמאלה החבר הפרטי, ראובן ברליכס, סטודנט למישפטים שנה ד', ומימינה (עומד) דייל אל־על יוסי לוי, שטרח להגיע בזמן מנמל־התעופה כדי שלא להחמיץ את הבורסה. בתמונה למעלה: העסקים מתנהלים גם על המידרכה שבחזית רוול.

של בעל בית־החרושת רבל, לומד מינהל־עסקים בגרמניה, הגיע לארץ לחופשת פסח — וישר לרוול כמובן. „אין כמו החתיכות הישראליות," הוא מעריך ממרומי שתי שנותיו בגרמניה.

זוהי גם דעתו של אבי הפצועים, שמחה הולצברג. מדי יום שישי בצהרים, הוא מופיע ברוול, בוחן את שוק החתיכות בעין שנהייתה כבר מקצועית — מה שהאדם הזה מוכן לעשות, למען הפצועים — בוחר את המיבחר שבמיבחר, ומזמין אותן למסיבה שהוא עורך באותו ערב במרכז־שיקום זה או אחר לפצועי צה"ל.

וזוהי גם דעתם של שאר המחפשים. ברוול, הם יכולים למצוא את מיטב יבול החתיכות שבעיר — הנמצאות שם כדי למצוא מסיבה ומישהו שיקח אותן אליה.

וכך, רוחש המקום נפשות תועות, היודעות בדיוק שהן לא טועות. הזקנים, שכבר עברו את הגיל, יושבים בקפה הסגור, ממוזג־האוויר. בחצר הגדולה וליד שלוש שורות השולחנות שעל המידרכה, מתכננים חברי דור ההמשך את עתידם ל־12 השעות הבאות.

בורסת רוול נועדה למעמד הבינוני. יפהפיות־הצמרת המפורסמות אינן מגיעות לשם, וגם לא בנות הפרברים המרוחקים. ברוול מתמקמות הדיילות, המזכירות, הפקידות, והסטודנטיות.

כוכבי רוול הם הקבועים, הפוקדים את המקום כל ימות השבוע, מרגע שהם פוקחים עיניים, אי־שם לקראת צהרי היום, ועד שעות אחר הצהריים. בעת ההצגה הגדולה של צהרי יום ו', מסתובבים אלה כמלכים בהיכל, קוראים למלצרים בשמם הפרטי, ועוזרים למתחילים בעסקי־התיווך המסובכים. „בוא, בוא, יש לי פה אחת בדיוק בשבילך," סוחב אחד הוותיקים ידיד מתחיל לעבר שולחן שלידו יושבות שתי תאומות ג'ינג'יות. „הי מותק, אתן רוצות לבוא למסיבה הערב?" הוא מציג את בן־חסותו. „מצטערות, כבר יש לנו," משיבות השתיים. „לא נורא," משיב המדריך. „צ'או."

שלוותו היא תולדה של נסיון ממושך. חמש דקות לאחר מכן, כבר אירגן שידוך אחר.

הדוגמן

אבי, דוגמן־צילום, כבר קבע להערב עם דורית, אחת מחתיכות **רוול** הקבועות, המופתעת נוכח המצלמה שלפניה.

פרטי בלבד

יפהפייה זו גילתה קמצנות בפרטים אישיים, מסרה שם: תמי.

השחקן

מארק טורנשיין, שחקן הכדורסל של **הפועל תל־אביב**, ואחת הדמויות הפופולאריות ברוול, בשיחה עם אחת מדיילות **אל־על**.

נותנת מספר

כך מתבצעת הפעילות בבורסה: דני אמיצי, עוזב קיבוץ שהגיע לתל־אביב לא מזמן, השתלב במהירות בנוף, רושם על קופסת סיגריות את מיספר הטלפון של עילית (23), מזכירה רפואית. הנקודה העיקרית המייחדת את **רוול**, בצהרי יום שישי, היא הפתיחות והיעדר ההסתייגויות החברתיות.

הכוכבת

תמי אלוני, דוגמנית־הצילום שכיכבה לאחרונה בסרט איטלקי **הצוענייה ובן־הכפר**, שוקלת אם להיענות לבקשת נימרוד (24), למסור לו את מספר הטלפון שלה.

המחיר: 2.50 ל״י מספר 1859 שנה 37 י״ד ניסן תשל״ג 6.4.73

העולם הזה

וידוי נשים בלתי נשואות

„מוכרחות להתעסק רק עם נשואים!"

הרווקות: האמת הערומה